

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

Katedra geografie

Bakalářská práce

Migrace obyvatel jižních Čech v roce 2010

Vypracovala: Lenka Pintrová

Vedoucí práce: doc. RNDr. Dagmar Popjaková, PhD.

České Budějovice 2014

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svoji bakalářskou práci vypracovala samostatně s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích

.....

Podpis

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala vedoucí bakalářské práce doc. RNDr. Dagmar Popjakové, PhD., za množství vzácných rad, připomínek a poskytnutých materiálů, které mi při psaní bakalářské práce poskytla. A stejně tak děkuji za věnovaný čas.

Anotace

PINTROVÁ, L. (2014): Migrace obyvatel jižních Čech v roce 2010. Bakalářská práce. Katedra geografie Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, České Budějovice, 99 s.

Bakalářská práce se zabývá migračními pohyby obyvatelstva na úrovni vnitřní, vnější a zahraniční migrace Jihočeského kraje, časově vázanými a vztaženými na rok 2010. Hlavní část práce se věnuje hodnocení migrační bilance, v této kapitole je zvlášť analyzované správní krajské centrum jižních Čech. Poté jsou analyzovány migrační vazby. Konkrétně stěhování obyvatel v rámci kraje. Zvlášť jsou hodnoceny vnější migrační toky obyvatel kraje jednak v rámci Česka, jednak se zahraničím. V neposlední řadě se zabývá strukturální analýzou migrantů podle věku a pohlaví. Kromě toho je v práci zpracovaná charakteristika kraje z pohledu sociálně-geografického a demografického.

Klíčová slova:

Jihočeský kraj, migrační bilance, migrační objem, migrační saldo, migrační uzavřenost, migrační proudy, struktura migrantů.

Annotation

PINTROVÁ, L. (2014): Migration of the population of South Bohemia in 2010. Bachelor thesis. University of South Bohemia, Pedagogical faculty, Department of Geography, 99 p.

This bachelor's thesis is dealing with population migration moves on internal, external and foreign level of migration in the South Bohemian Region in year 2010. The main part of work evaluates the migration balance and in special chapter analyzes regional administrative centre of Southern Bohemia. The thesis also examines migrational bindings on the case of inhabitants migration within the region. External migrational flows of inhabitants are evaluated separately, both within Czech Republic and foreign countries. The work contains structural analysis of migrants according to sex and age. Region is characterized from the social-geographic and demographic viewpoint.

Keywords:

South Bohemian Region, migration balance, migration volume, net migration, migration closure, migration flows, structure of migrants.

OBSAH

ÚVOD	1
1. TEORETICKO-METODOLOGICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE	3
1.1 PŘEHLED LITERATURY	3
1.2 ZDROJE DAT	6
1.3 CHÁPÁNÍ MIGRACE A METODY HODNOCENÍ MIGRACE	8
1.4 METODIKA ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	9
1.5 CÍLE A HYPOTÉZY	12
2. ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA JIHOČESKÉHO KRAJE	15
2.1 SOCIÁLNĚ-GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA.....	15
2.2 DEMOGRAFICKÁ ANALÝZA	20
3. POVÁLEČNÝ VÝVOJ MIGRACE V ČESKÉ REPUBLICE A JIŽNÍCH ČECHÁCH DO ROKU 2009	26
3.1 DLOUHODOBÝ VÝVOJ MIGRACE NA ÚZEMÍ ČR.....	26
3.2 MIGRACE OBYVATELSTVA JIŽNÍCH ČECH PO ROCE 1989.....	27
4. ANALÝZA MIGRACE JIHOČESKÉHO KRAJE V ROCE 2010.....	31
4.1 BILANCE MIGRACE	31
4.1.1 <i>Nástin vnější migrační bilance Jihočeského kraje a jeho okresů</i>	32
4.1.2 <i>Zahraniční migrační bilance Jihočeského kraje a jednotlivých okresů</i>	33
4.1.3 <i>Celková migrační bilance jižních Čech a jeho okresů</i>	34
4.2 MIGRAČNÍ TOKY.....	39
4.2.1 <i>Vnitřní migrace</i>	39
4.2.2 <i>Vnější migrace</i>	45
4.2.3 <i>Zahraniční migrace</i>	51
4.3 STRUKTURNÍ CHARAKTERISTIKY MIGRANTŮ.....	55
4.3.1 <i>Věková struktura migrantů kraje</i>	55
4.3.1.1 <i>Vnitřní migrace</i>	56
4.3.1.2 <i>Vnější migrace</i>	58
4.3.1.3 <i>Zahraniční migrace</i>	58
4.3.2 <i>Struktura migrantů podle pohlaví</i>	59
4.3.2.1 <i>Vnitřní migrace</i>	60
4.3.2.2 <i>Vnější migrace</i>	61
4.3.2.3 <i>Zahraniční migrace</i>	63
ZÁVĚR.....	65
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	67
SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ.....	70
SEZNAM GRAFŮ	73
SEZNAM TABULEK.....	73
SEZNAM MAP	74
SEZNAM PŘÍLOH	74
PŘÍLOHY	76

Úvod

Práce se zabývá zvláště migrací uvnitř Jihočeského kraje a zároveň řeší stěhování za hranice sledovaného kraje. Ale nezůstali opomenuti zahraniční emigranti a imigranti stěhující se „z“ nebo „do“ území kraje. Důležitým zdrojem při zpracování bakalářské práce byla anonymizovaná databáze Českého statistického úřadu (ČSÚ) poskytnutá Katedrou geografie Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

Bakalářská práce je rozdělena na čtyři základní části. V první podkapitole je částečně rozebrána použitá literatura, která představuje práce od publikací věnující se základům demografie, migraci, až po práce, které se zabývají migrací na určitém území a v určitém čase. Poté byly vymezeny tři hypotézy, jejichž formulace byla podložena a vycházela z předpokladů vyplývajících z nastudované literatury.

Ve druhé kapitole je nastolena základní charakteristika území, která je zacílena na demografickou a sociálně-geografickou analýzu kraje. Demografická podkapitola je zaměřena na analýzu základních demografických bilančních a strukturních charakteristik obyvatelstva (od natality, mortality, po přirozený přírůstek, či věkovou strukturu). Následující podkapitola popisuje kraj po stránce sociálně-ekonomické, a to konkrétně z hlediska administrativního členění, ekonomických pramenů (jedná se například o sledování míry registrované nezaměstnanosti v krajích České republiky), sídelních nebo dopravních. Třetí kapitola se zabývá poválečným vývojem migrace do roku 2009.

Poslední, nejdůležitější část bakalářské práce, analyzuje migrační pohyby obyvatel Jihočeského kraje, za kraj jako celek, dále podle okresů, popř. podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností, dále jen obce s rozšířenou působností (ORP). V úvodu kapitoly je zhodnocená migrační bilance kraje – z pohledu vnitřní, vnější a zahraniční migrace, včetně bilance migrace města České Budějovice. Další analyzovanou charakteristikou jsou směry migrantů neboli migrační toky. Jsou zde analyzovány migrační vazby mezi jednotlivými okresy a stěhování v rámci okresů. Migrační pohyb uvnitř okresů, který je označován jako uzavřenost migrace, nabývá několik desítek let na významu. V bakalářské práci je dále zpracovaný rozbor uzavřenosti migrace na úrovni ORP.

Poté je analyzovaná vnější migrace jihočeských okresů s kraji České republiky. V neposlední řadě se práce zaměřuje na zahraniční migraci Jihočeského kraje, přesto, že podíl zahraničních migrantů na celkové migraci obyvatel jižních Čech, je nízký. Nezůstala vynechaná ani charakteristika migrantů. Migranti jsou charakterizováni podle základních demografických strukturních znaků – podle pohlaví a věku. Sledování jiných charakteristik,

jako například důvody stěhování, vzdělanostní struktury migrantů, byly zrušeny (od 1. 1. 2005), proto jejich analýza není součástí bakalářské práce.

Poslední část práce tvoří závěrečné hodnocení migrace obyvatel v daném roce 2010.

1. Teoreticko-metodologická východiska práce

Kapitola, rozdělená na další 5 podkapitol, seznamuje o zjištěných poznatcích, které byly získány prostřednictvím použité literatury a zdrojů dat, a díky kterým, byly stanoveny hypotézy. Třetí podkapitola podává základní charakteristiky o migraci a v bakalářské práci použitých ukazatelích.

1.1 Přehled literatury

Jako úvodní literatura byla zvolena taková, která zprvu vysvětluje obecné demografické jevy, procesy a hlavní objekt studia demografie. Kniha „Úvod do demografie“ (Kalibová 2009) je rozdělena na tři části. V první autorka představuje základy demografie – čím se zabývá, s čím souvisí, její historie. Objektem demografie jsou lidské populace, ty jsou však objektem studia mnoha vědních disciplín, proto je objekt specifikován na proces reprodukce lidské populace (Pavlík 2009).

Demografii lze definovat jako vědní obor, který se zabývá studiem reprodukce lidských populací a podmíněnostmi tohoto procesu. (Kalibová 2006, s. 5). Podmíněnostmi Kalibová (2006) rozumí demografické události (narození, úmrtí, sňatek, rozvod, potrat, migraci a další). Jiný pohled na demografii nabízí Roubíček (2002, str. 15), který ji vnímá jako „společenskou vědu, jejímž předmětem jsou tzv. demografické jevy a procesy, resp. zákonitosti, jimiž se tyto jevy a procesy řídí.“

Ve druhé části Kalibová (2009) vysvětluje demografické a sociologické pojmy formou slovníku. Zde se prvně naskýtá pojem migrace, která je definovaná jako „prostorové přemísťování osob přes libovolné hranice (zpravidla administrativní), spojené se změnou místa bydliště na dobu kratší či delší, příp. natrvalo.“ (Kalibová 2009, s. 66) Kratší a možná srozumitelnější formulaci migrace použili Pavlík a Kalibová (2005, s. 103) v demografickém slovníku, ve kterém ji definovali takto: migrace je „změna obvyklého místa pobytu přes hranice určité územní jednotky“. Podobný výklad migrace podává také Johnston a kol. (2003), který nejenže definuje migraci jako takovou, ale ve slovníku uvádí zajímavý číselný údaj: na světě existuje téměř 200 milionů migrantů, které nazývá osobami žijícími mimo zemi svého narození.

Specifickou formou migrace, která nabírá na významu, je amenitní migrace, která je, podle Mosse (2006), podmíněna touhou migrantů uniknout z negativních vlivů vysoce

urbanizovaných center a přiblížit se kvalitnějšímu životnímu prostředí nebo lepším socio-kulturním podmínkám (Kopp a Novotná 2007, Bartoš a kol. 2011).

Další skupinu publikací představují díla, která se zabývají migrací obyvatel České republiky. Česká republika se po přechodu k demokratizaci po roce 1989 změnila z nejdříve vystěhovalecké na tranzitní zemi, a až v současné době se transformovala na přistěhovaleckou zemi (Čermák a kol. 2011). Naopak východní sousední stát Slovenská republika je stále zemí tranzitní (Popjaková 2010).

Dlouhodobější pohled na migraci obyvatelstva podle okresů České republiky (ČR) podává publikace Bartoňové a Drbohlava (1993). Zaměřili se na sledování okresů v letech 1960-1991. Jihočeské okresy se, podle jejich výsledků, dostaly do první jedenadvacítky v hodnocení intenzity relativního migračního salda (tj. vyjádření migrační atraktivity daného území). Okres České Budějovice se přitom umístil na čtrnáctém místě, důvodem jistě byla výstavba Jaderné elektrárny Temelín (1987-2000), která přilákala novou pracovní sílu. Dalším autorem zabývajícím se migrací na úrovni okresů je Čekal (2009). Autor se věnuje výhradně Českbudějovickému regionu v letech 1992-2004. Z jeho výsledků je zřejmý pokles migrační atraktivity správního obvodu obce s rozšířenou působností České Budějovice a narůstající vliv ORP Trhové Sviny. Migrační rozbor obyvatelstva 70. let 20. století analyzuje Weindl (1970) v časopise Demografie. V článku se zajímá o strukturu migrantů v jižních Čechách a příčiny jejich mechanického pohybu. Vlivem vysokého úbytku obyvatel změnou trvalého bydliště, byla provedena podrobná analýza hodnocení rozdílů mezi původním a novým působištěm. Mnozí emigranti řeší změnou trvalého bydliště problémy bydlení ve stávajícím bydlišti nebo problémy nespokojenosti na pracovišti. Domnívají se, že v novém působišti budou mít lepší pracovní budoucnost.

Ve třetí kapitole je také použit článek od Kušnirákové a Čížinského (2011) publikovaný v časopise Geografie, který se zabývá českou migrační politikou v období 1990-2010. Uvádí zajímavou informaci o počtu cizinců v Česku, který až na dvě výjimky (2000 a 2009/2010) vždy rostl. Důležitým příspěvkem v časopise Demografie je „Migrace a suburbanizační procesy v ČR“ od Čermáka (2005), který se zabývá procesem suburbanizace typickým prostorovým rozšiřováním urbanizovaných území. Samotný proces suburbanizace se na našem území projevuje od poloviny devadesátých let, kdy na úkor větších měst jsou získávány menší obce. Jak uvádí Čekal (2006) ve své disertační práci, tento jev je nejen podmíněn nástupem suburbanizačních procesů, ale za hlavní příčinu je považován výrazný propad v bytové výstavbě, zejména v první polovině devadesátých let (Čermák 1996).

Výše zmíněný Čekal (2006) a jeho disertační práce „Jihočeský kraj: regionálně geografická analýza prostorové mobility obyvatelstva“ podává dlouhodobý vývoj migrace jak na území České republiky, tak také Jihočeského kraje. Ve své práci se nevěnuje pouze poválečnému období, jak je tomu v této bakalářské práci, zabývá se migrací ještě předválečnou, v období industrializace, která v jižních Čechách probíhala pomaleji.

Od devatenáctého století podléhalo obyvatelstvo přitažlivosti Prahy a Vídně. Mnoho Čechů také odešlo v letech 1881-1890 do Ameriky. „V tomto období dosahovalo průměrné roční vystěhovalectví z jižních Čech -10,4 ‰.“ (Čekal 2006, s. 30) Z disertační práce byly čerpány především údaje týkající se poválečného vývoje jižních Čech, ale také celé České republiky. Poválečným vývojem migrace se zabývá dále Čermák (1997), Aleš (2001), Hampl a kol. (1987).

Proces suburbanizace je v Česku jednou z nejdůležitějších součástí dekoncentračních trendů. Na přelomu tisíciletí jsou suburbanizační migrační proudy nejvýznamnější součástí sídelních a regionálních migračních vazeb. Příměstská zóna se stala od devadesátých let největší transformační oblastí v Čechách (Sýkora 2003), zatímco jádra vykazovala populační ztrátu. „V období 2001-2011 se více než čtyřnásobně zvýšila dynamika populačního růstu suburbánních zón, zastavil se pokles center a populačně rostly i periferní oblasti mikroregionů.“ (Sýkora 2012, s. 34) Z dalších autorů věnujících se suburbanizaci je možné jmenovat Čermáka (2005), Sýkoru a Mulíčka (2011). Čermák (2005) se zaměřuje na šetření suburbanizačních procesů na území ČR, jak bylo výše zmíněno. Podává nástin vývoje migrace nejen od roku 1989, ale popisuje dlouhodobé vývojové trendy migrace. Silné migrační suburbanizační vztahy se zformovaly nejen v největších aglomeracích jako je Praha, Brno, Plzeň, ale například v Českých Budějovicích, Olomouci.

Avšak v 21. století, jak poukazuje Popjaková (2013a), lze pozorovat slábnoucí suburbanizační a zesilující kontraurbanizační tendence v regionu Českých Budějovic. Po roce 2006 je zřetelně vidět, že venkovské obce v rozmezí 0-199 obyvatel zvyšují svoji migrační atraktivitu. Zatímco v letech 2001-2005 byla intenzita migrace v těchto obcích 3,9 ‰ (suburbánní zóna 15,4 ‰), v letech 2006-2010 se počet navýšil na 13,3 ‰ (suburbánní zóna 12,8 ‰).

Další použitou literaturu tvoří zahraniční díla. Jedním z autorů je Ravenstein (1885), který se zabývá migrací z obecného pohledu. V díle formuloval všeobecné zákony migrace na území Anglie. Zmiňuje proces stěhování z venkova do měst, který se v České republice přetvořil na suburbanizaci. Dále si povšimnul faktů, jako rostoucí migrační uzavřenosti nebo zvýšené migrace mladých mužů do zahraničí.

Aktuálnější údaje poskytuje článek „Identifikácia a evaluácia migračných prúdov obyvateľstva v zázemí Českých Budějovic“ (Popjaková 2013a), kde po vyčlenění 3 územních celků – jádro, suburbánní zóna a venkov, autorka hodnotí údaje o hrubé míře migračního obratu za období 1992-2010. Dále konstatuje nárůst migrantů z města Českých Budějovic do suburbíí a na venkov, přičemž na venkov za období 2006-2010 dosáhl nejvyšší úrovně. Ke stejnému výsledku dospěl taktéž Čekal (2009), který uvádí pokles migračního zisku Českých Budějovic na počátku 21. století a naopak poměrně významné zvýšení migračního zisku zázemí Českých Budějovic. Ze zpracovaných údajů v této kapitole vyplývá neustálý růst zázemí suburbánní zóny, díky intenzivní emigraci z jádra města.

Do další literatury 21. století spadají články od Čermáka a Janské (2011) nebo publikace z časopisu Demografie od Němečkové (2011). Zmiňovaní autoři Čermák a Janská (2011) zkoumají zahraniční migraci – její vývoj na území Česka a rozmístění cizinců. Poukazují na skutečnost, která byla dosud částečně opomíjená v české literatuře, a to vnitřní migrace cizinců v ČR. Tento typ mobility nabývá na významu. Podíl cizinců na celkové vnitřní migraci byl v roce 2009 17,8 %, přitom od roku 2001 se podíl neustále zvyšuje. Přeshraniční a vnitřní migraci obyvatelstva na území České republiky se dále věnuje Němečková (2011). Podle analýzy dat zahraniční migrace převládají v imigraci i emigraci muži. V rámci Jihočeského kraje jsou výsledky v podílu mužů a žen téměř totožné. Na celkové zahraniční migraci se muži podílejí z necelých 57 %. V rámci vnitřní migrace dále píše, že mezi nejméně časté typy stěhování patří migrace z okresu do okresu. Dalším autorem, který zkoumá zahraniční migraci v Česku, je Drbohlav (2011). V publikaci uvádí příznivou situaci ČR na poli post-komunistických zemí, ze kterých jediná vychází jako bezkonkurenční imigrantskou zemí pro zahraniční přistěhovalce.

1.2 Zdroje dat

Od roku 1949 se provádí statistika vnitřního stěhování v České republice. První výsledky pochází z následujícího roku, a to 1950 (ČSÚ 2008). Data o zahraniční migraci začala být sledována o čtyři roky později.

Na celostátní úrovni jsou vyčleněny tři základní zdroje dat:

1. tzv. průběžná registrace
2. Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB)
3. hraniční přechody

Mezi hlavní zdroje migračních dat patří tzv. průběžná registrace, která funguje na základě povinné registrace při změně místa trvalého bydliště. K evidenci slouží „Hlášení o stěhování“ (příložené na konci práce v přílohách), v němž se uvádí místo předchozího bydliště, nové bydliště, věk, pohlaví, zaměstnání, národnost a další. Jak bylo dříve řečeno, důvody stěhování nebo rodinný stav se od 1. 1. 2005 nesledují.

Migranti měli na výběr z těchto důvodů stěhování:

- změna pracoviště,
- přiblížení k pracovišti,
- učení a studium,
- zdravotní důvody,
- sňatek,
- rozvod,
- bytové důvody,
- následování rodinného příslušníka,
- jiný důvod.

Příčinou zrušení sledování důvodů stěhování byl trend zvyšování podílu uváděných „jiných důvodů“ (Čekal 2006). Další problematickou skupinou důvodů bylo „následování rodinného příslušníka“, která je tvořena v první řadě dětmi. Dohromady tyto dvě příčiny zaujímaly přibližně polovinu všech stěhování v ČR.

I když se zdá, že tento sběr dat bude komplexní, jsou skutečnosti, které výpovědní hodnotu částečně znehodnocují. Je důležité si uvědomit, že se do evidence neuvádějí přechodné pobyty, které postupně mohou přejít k trvalému pobytu, bez toho aniž by byla provedena změna trvalého bydliště.

Naopak pomíneme-li tento nedostatek, výhodou průběžné registrace je zejména fakt, že lze sledovat i dlouhodobější vývoj migračních událostí.

Jiným zdrojem informací o migraci je SLDB. Nevýhodou je velká časová prodleva mezi jednotlivými sčítáními, a to přibližně deset let. Poslední sčítání proběhlo v březnu roku 2011 (SLDB 2012). Nedílnou součástí sčítání se stává zkušební sčítání, které se uskutečnilo v dubnu roku 2010.

Třetí zdroje informací o zahraniční migraci jsou shromažďovaná na státní hranici (silniční přechody, letiště apod.). Kvalita získávání údajů je stejně neuspokojivá jako u tzv. průběžné registrace.

Primárním zdrojem pro analýzu migrace v bakalářské práci se stala anonymizovaná databáze Českého statistického úřadu, kterou má k dispozici Katedra geografie Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích poskytnutou od Krajské správy Českého statistického úřadu.

Databáze obsahuje kompletní údaje o stěhujících se, kteří měnili své trvalé bydliště jak po území České republiky, tak za hranice státu. Informacemi, které lze nalézt v databázi, jsou: pohlaví, rodinný stav, státní občanství, okres předchozího bydliště, obec předchozího bydliště, stát (u přistěhovalých z ciziny), okres nového bydliště, obec nového bydliště, stát (u vystěhovalých do ciziny) a věk.

1.3 Chápání migrace a metody hodnocení migrace

Migraci lze definovat mnoha různými způsoby, avšak v zásadě veškeré definice se opírají o fakt, že stěhování je přemísťování obyvatel v prostoru, který je spjat vždy se změnou trvalého bydliště.

Matoušek (2008, s. 109) ve své knize migraci popisuje jako proces „stěhování obyvatel z jednoho regionu (země, kontinentu) do jiného regionu (země, kontinentu); může jít o jev vnitrostátní i mezinárodní“. Proces stěhování neboli migraci blíže specifikuje Koschin (2000, s. 71): „proces migrace sestává ze dvou procesů, jednak je to stěhování směrem do populace, které se nazývá imigrací, jednak stěhování směrem z populace, které se nazývá emigrací“.

Při hodnocení migrace byly využity tyto ukazatele celkové migrace:

Migrační objem vyjadřuje sumu imigrantů a emigrantů určité regionální jednotky (Toušek a kol. 2008). Ukazatel je možné nalézt pod označením hrubá migrace nebo migrační obrat. K migračnímu objemu se používá ukazatel **hrubé míry migračního objemu** vyjadřující migrační objem na 1 000 obyvatel středního stavu. Střední stav obyvatel je vždy vztažen k 1. 7. za příslušný rok.

Rozdílem počtu přistěhovalých a vystěhovalých vzniká **migrační saldo** (neboli čistá migrace), které nabývá hodnot kladných i záporných. Jedná-li se o kladnou hodnotu, hovoří se o migračním přírůstku (neboli čisté imigraci). Je-li záporná čistá migrace, jde o migrační úbytek (neboli čistou emigraci). Spolu s migračním saldem byla použita **hrubá míra migračního salda**, která se vypočítá, vydělí-li se migrační saldo počtem obyvatel středního stavu. Zpravidla vyjádřená na 1 000 obyvatel neboli v %.

Dalším použitým ukazatelem vyjadřovaný v promilích je **hrubá míra imigrace** a **hrubá míra emigrace**. Obě hrubé míry se získají tak, když se celkový počet přistěhovalých nebo

vystěhovalých za určité území a období vydělí středním stavem obyvatelstva (Kalibová 2009).

Toto byl výčet, dá se říci, těch nejzákladnějších ukazatelů. Ovšem v bakalářské práci je použit navíc ukazatel *migrační uzavřenosti*, který se vyjadřuje v % (více o uzavřenosti migrace ve třetí hypotéze). *Index efektivnosti migrace* neboli index migrační účinnosti, který je vypočten v podkapitole 4.1, je definován jako poměr migračního salda k celkovému objemu migrace. Nabývá hodnot buď od 0 (počet přistěhování je nulový, tj. nikdo se nepřestěhuje) do 1 v případě, že imigrace probíhá jedním směrem. V případě, že index nabývá záporných hodnot od 0 do -1, probíhá emigrace pouze jedním směrem. (Pavlík a Kalibová 2005).

1.4 Metodika zpracování práce

Předpokladem pro tvorbu bakalářské práce bylo načtení tematické literatury. Část použité literatury je rozebrána v podkapitole 1.1. V této kapitole jsou rozebrány především články z časopisu Demografie, disertační práce od Čekala nebo literatura sloužící k počátečnímu seznámení s problematikou. Mezi použitou literaturou jsou taková díla, která se věnují nejen Jihočeskému kraji, ale také problematice v rámci celé České republiky.

Další podkapitola objasňuje získávání dat o migraci na území České republiky.

Základní terminologie vysvětluje pojem migrace z různých pohledů jednotlivých autorů knih. Spolu s migrací jsou definované základní migrační ukazatele, včetně jejich propočtu. Pro zpracování každé kapitoly byla důležitá načtená literatura, včetně pro kapitolu 1.4, v níž jsou stanoveny hypotézy. Východiskem se pro ně mnohdy stala bakalářská, diplomová práce, anebo disertační práce od Čekala (2006).

Kapitola 2 popisuje území Jihočeského kraje z pohledu socioekonomického a především demografického. Prvně v podkapitole 2.2 byl využit Geografický informační systém pro tvorbu administrativní mapy Jihočeského kraje. Veškeré použité mapy byly zkonstruovány autorkou této bakalářské práce. Kromě těchto dvou charakteristik nezůstala opomenuta částečná analýza fyzicko-geografické charakteristiky kraje.

V následující kapitole je nastíněn dlouhodobý vývoj migračních procesů na území nejen jižních Čech, ale také na území celé České republiky. Kapitola je rozdělena na období do roku 1989 a od začátku devadesátých let. První část sleduje hlavně vývoj na území celé České republiky z důvodu nedostatku specifické literatury věnující se Jihočeskému kraji. V kapitole

byly použity častokrát publikace například od Pavlíka (2002), Čermáka a Drlíkové (1999) nebo Čermáka (2005).

V rámci celé bakalářské práce bylo vzato v potaz rozdělení migrace na vnitřní, vnější a zahraniční při sledování migračních ukazatelů. Vnitřní migrace je podle Jurčové (2005) stěhování v rámci vymezeného území, bez překročení jeho hranic, to může být v rámci republiky, kraje, okresu atd. V této práci je vymezeným územím Jihočeský kraj.

Za stěhování za hranice kraje, ne však za hranice státu, je chápána a označována v práci vnější migrace, při níž dochází k překročení hranice Jihočeského kraje. Například Jurčová (2005) definuje vnější migraci jako stěhování z dané územní jednotky do dané územní jednotky, a to s překročením jejích hranic. Dále například na internetových stránkách ČSÚ lze nalézt statistiky o počtech migrantů za jednotlivé kraje v takovém podání, které zahrnuje migraci přes hranice krajů a zároveň přes státní hranici. A v práci je tento druh migrace označován jako celková migrace (tj. vnější + zahraniční migrace). Proto byla použita v kapitole 4.1 charakteristika podle údajů ČSÚ a současně Jurčové (2005), tj. součet vnější a zahraniční migrace.

Důležitá a klíčová část práce vycházela především z výše zmiňované anonymizované databáze Českého statistického úřadu, která obsahuje veškerá důležitá data pro zpracování primární kapitoly o migraci v roce 2010 na území jižních Čech. Práce s databází byla poměrně časově náročná. Bylo potřeba rozčlenit jednotlivé migranty, ať podle pohlaví, věku nebo směru migrace a následně je zanést do programu Microsoft Office Excel a ArcMap.

Stěžejní byla analýza migrační uzavřenosti na úrovni obcí s rozšířenou působností, jejíž zpracování v anonymizované databázi ČSÚ zdaleka nestačila a bylo nutno přiřadit k obcím (LAU 2, dříve NUTS 5) příslušný kód ORP. Poté mohla být jednotlivá data filtrována.

V kapitole 1.2 jsou popsány jednotlivé použité migrační ukazatele, které jsou v plné míře použity ve čtvrté kapitole, která je výchozí pro tuto bakalářskou práci. Je rozdělena na tři podkapitoly. Z nichž první se věnuje migrační bilanci na území sledovaného kraje.

V úvodu kapitoly (4.1) jsou v jednotlivých tabulkách použity ukazatele, jako je migrační saldo, migrační objem, dále hrubé míry imigrace, emigrace, migračního salda a migračního objemu, které jsou vztaženy k tisíci obyvatel středního stavu sledovaného území, a to celého Jihočeského kraje jako celku a jednotlivě pro okresy. Hrubá míra imigrace (HMI), hrubá míra emigrace (HME), hrubá míra migračního salda (HMMS) a hrubá míra migračního objemu (HMMO) jsou vždy vynásobeny 1 000, neboli hodnoty jsou vyjádřeny v promilích.

V podkapitole 4.2, kde jsou analyzovány migrační toky, je nejprve věnována pozornost vnitřní migraci jižních Čech. Jsou sledovány migrační vazby v rámci jednotlivých okresů,

kteře jsou dále zohledněny v tabulce a navíc jsou jednotlivé migrační vazby kartograficky zobrazeny v přiložených kartodiagramech na konci bakalářské práce. Sledování migračních toků mezi okresy je doplněno o migrační uzavřenost ORP. V praxi to znamená, že roste migrace obyvatel na menší vzdálenosti, na úkor migrace na vzdálenosti větší. Díky zpracovaným údajům o uzavřenosti migrace Kocandovou (2009) a Čekalem (2006) mohla být provedena srovnání průměrných hodnot z let 1992-1998 a 1999-2004 s rokem 2010. Pro názorné zobrazení změn ve stěhování na kratší vzdálenosti v rámci ORP, byly vytvořeny tři mapy kartografickou metodou kartogramů v programu Arc Gis 9.3.

Po rozboru vnitřních migračních toků byly analyzovány migrační proudy Jihočeského kraje s ostatními kraji České republiky. Prostřednictvím výsečového grafu je znázorněn jednotlivý podíl krajů ČR (vyjma Jihočeského) na migračním objemu. Na stejném principu byly vypracovány další dva grafy, které zohledňují podíl krajů na imigraci a emigraci Jihočeského kraje. V přiložených mapách na konci bakalářské práce jsou dále kartograficky zachyceny migrační objemy migrantů v okresech jižních Čech ve vztahu s kraji ČR.

V neposlední řadě této kapitoly je zpracovaná charakteristika zahraničních migračních toků. Také byly vypracovány výsečové grafy pro znázornění podílu jednotlivých okresů na imigraci a emigraci. V příloze jsou dvě tabulky, které obsahují počet imigrantů a emigrantů, včetně cílové a výchozí země, neboli jsou v tabulce všechny státy, které se minimálně jedním migrantem podílely na migraci Jihočeského kraje v roce 2010.

Strukturní charakteristika migrantů je rozdělena na dvě podkapitoly – podle věku a pohlaví. V práci jsou použity dva druhy věkových skupin. První je totožná s členěním věkových kategorií na ČSÚ. Následující kategorie je převzata z anonymizované databáze ČSÚ, jejíž členění bylo usnadněno, díky dřívějšímu rozdělení na ty věkové kategorie, které byly použity v práci. A jsou zpracovány pro okresy sledovaného kraje. Údaje o věkových skupinách jsou doplněny grafy a tabulkami stejně jako v kapitolách 4.1 a 4.2.

Zpracování dat podle pohlaví bylo méně náročné, jelikož nebylo zapotřebí členit migranty do několika skupin, jako tomu bylo u věkové charakteristiky. Stejně jako v předchozí podkapitole, tak také u analýzy migrantů podle pohlaví byly použity migrační ukazatele čisté migrace, migračního salda nebo procentuální vyjádření analyzované složky.

V závěru práce jsou shrnuty důležitá zjištění z průběhu bakalářské práce a jsou buď potvrzeny, nebo vyvráceny předložené hypotézy v úvodní části práce.

1.5 Cíle a hypotézy

Bakalářská práce se zabývá hodnocením vnitřní migrace Jihočeského kraje ve sledovaném roce 2010 a zároveň je analyzovaná migrační provázanost kraje s ostatními kraji České republiky, včetně analýzy zahraniční migrace ve vztahu s Jihočeským krajem.

Jedním z cílů práce je charakteristika základních bilančních ukazatelů migrace v roce 2010, v níž je bráno v úvahu rozdělení migrační bilance na vnější, vnitřní a zahraniční migraci. Podle tohoto rozdělení byly zpracovány i následující kapitoly, jako například kapitola zabývající se migračními pohyby na území kraje. Dalším cílem je tudíž sledování směrů migrantů, tj. sledování odkud a kam se osoby stěhují. Jedná se o migrační vazby Jihočeského kraje s kraji České republiky a zahraničím, včetně vnitřní migrace v rámci jižních Čech, ať mezi okresy nebo obcemi s rozšířenou působností. Mezi další cíle patří provedení strukturální analýzy obyvatel, kteří migrovali v roce 2010 na území kraje – a to z hlediska věku a pohlaví.

Předpokladem pro naplnění hlavních cílů práce bylo nastudování odborné literatury, na jejímž základě byly stanoveny následující tři hypotézy, které jsou ve čtvrté kapitole analyzovány a v závěru práce jsou vyhodnoceny:

1. Hypotéza: Vlivem suburbanizace dochází, jak uvádí Čekal (2006), k úbytku obyvatel ve městech s 10 tisíci a více obyvateli. Tento úbytek obyvatel trvá již od roku 1994, kdy jsou všechny kategorie obcí s 10 tisíci a více obyvateli migračně ztrátové. Ke stejnému výsledku dospěl rovněž Čermák (2006).

Od roku 2008 dochází v krajském městě České Budějovice k poklesu počtu obyvatelstva a současně město vykazuje záporné migrační saldo. Naopak migračně ziskové jsou ve sledovaném období obce od 200 do 4 999 obyvatel. Čekal (2006) ve své práci došel k závěrům, že venkovské obce s kladným migračním saldem jsou vázány především na správní obvod Českých Budějovic, tj. na jejich blízké zázemí. Uvedené vývojové trendy potvrzují průběh suburbanizačních procesů na Českobudějovicku na přelomu prvních dvou desetiletí 21. století.

O prohlubování suburbanizačních procesů za posledních 10 až 15 let píše ve svém článku Čermák (2005) a potvrzuje je u několika krajských měst (Hradec Králové, Olomouc, Plzeň, včetně Českých Budějovic). „Již v průběhu první poloviny devadesátých let začala jádrová města těchto aglomerací migračně ztrácet se svým zázemím.“ (Čermák 2005, s. 171) Tento

fakt také dokládá Popjaková (2013a). Hrubá míra migračního salda (HMMS) vnitřní migrace dosahuje v roce 2009 u města Českých Budějovic hodnoty -8,8 ‰ (tabulka 1).

Proto je možné předpokládat, že obec České Budějovice, správní krajské centrum jižních Čech, bude ještě v roce 2010 vykazovat vyšší počet vystěhovalých na úkor přistěhovalých.

Tabulka 1: Vývoj intenzity změn vnitřní migrace ve městě České Budějovice, 1999-2009

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
město České Budějovice	-6,3	-9,1	-8,3	-10,1	-10,7	-9,2	-8,7	-7,9	-9,1	-10,1	-8,8

Zdroj: Popjaková (2013a), vlastní zpracování

Poznámka: údaje jsou vyjádřeny v promilích

2. Hypotéza: O migrační atraktivnosti hl. m. Prahy píše ve své disertační práci Jiří Čekal (2006). Právě Praha byla spolu se Středočeským krajem jedinými regiony do roku 1997 s kladným migračním saldem, a to již od druhé poloviny osmdesátých let. Od roku 1997 došlo prvně k tomu, že se Praha stala migračně ztrátovou a Středočeský kraj začal mít rostoucí přírůstky obyvatelstva stěhováním na úkor města Prahy.

V letech 2005-2009 se vystěhovalo 30 % emigrantů z Jihočeského kraje do Prahy, i přes pokles migračního salda Prahy od roku 1997. Druhý nejsilnější proud směřoval z jižních Čech do Středočeského kraje, kam se v pětiletém období vystěhovalo 3 715 osob (hl. m. Praha 5 518 osob). Třetí nejfrekventovanější administrativní jednotkou, do které směřovali jihočeští migranti, je Plzeňský kraj. Jak píše Doležalová (2012) nejsilnější emigrační vazby jednotlivých krajů jsou téměř vždy vázány s hl. m. Prahou, výjimku tvoří kraj Středočeský, u něhož dochází k většímu přílivu migrantů z Prahy a ne naopak. Na druhou stranu nejméně vystěhovalých Jihočechů se nachází ve Zlínském kraji, který patří spolu s Moravskoslezským a Olomouckým krajem k dlouhodobě migračně ztrátovým z pohledu Jihočeského kraje.

Na základě předešlých výsledků lze předpokládat, že největší odliv migrantů z Jihočeského kraje bude i v roce 2010 směřovat do hl. m. Prahy a Středočeského kraje, popř. Plzeňského kraje.

3. Hypotéza: Třetí hypotéza je zaměřena na migrační uzavřenost ve vybraných obcích s rozšířenou působností v jižních Čechách. Migrační uzavřeností se rozumí podíl migrace uskutečněné v rámci daných územních jednotek vyjádřený v procentech, v případě této bakalářské práce v rámci ORP.

Podle Čekala (2006), který sledoval migraci v Jihočeském kraji v letech 1992-1998, vykazovaly pouhé dvě ORP (Tábor a České Budějovice) největší migrační uzavřenost, a to nad úrovní 30 %. Zbylé obce s rozšířenou působností vykazovaly hodnoty nižší. V následujícím období, jak píše v diplomové práci Kocandová (2009), se do roku 2004 migrační uzavřenost ve většině ORP zvyšovala. V následujícím šestiletém období došlo k navýšení počtu ORP s více než 30% uzavřeností. K výše vyjmenovaným dvěma ORP přibýly ORP Jindřichův Hradec a Strakonice. Jak uvádí Dragounová (2013), i do roku 2009 migrační uzavřenost nadále stoupala. Proto je možné se domnívat, že minimálně výše zmiňované čtyři ORP budou vykazovat migrační uzavřenost nad 30 % i v roce 2010.

Růst migrační uzavřenosti, tj. zvyšování podílu vnitřní migrace obyvatel v rámci daných administrativních celků na úkor snižování podílu vnější migrace vlastně znamená, že roste migrace obyvatel na menší vzdálenosti, na úkor migrace na vzdálenosti větší. V této souvislosti lze hovořit, že se postupně po politických a společenských změnách po roce 1989 charakter migrace v České republice přibližuje v tomto ohledu více ke stavu, na který upozorňoval Čermák (1997) v článku o vnitřní migraci v České republice.

Zvyšování migrační uzavřenosti na úrovni hrabství si všiml už Ravenstein (1885) ve své knize o migraci v Anglii. Na základě svých pozorování Ravenstein definoval několik zákonů, tzv. migračních zákonů, ze kterých jeden poukazuje na skutečnost, že roste a převládá migrace na menší vzdálenosti. Růst migrace na krátkou vzdálenost v 19. století dokládá na příkladu hrabství Cambridgeshire, WestMidlands, Glasgow. (Census 1871, cit. v Ravenstein 1885).

2. Základní charakteristika Jihočeského kraje

Jihočeský kraj se nachází jak v sousedství s českými kraji – na západě s krajem Plzeňským, na severu se Středočeským a na východě s krajem Vysočina a Jihomoravským – tak také s rakouskými spolkovými zeměmi Horním a Dolním Rakouskem a německou spolkovou zemí Bavorsko. Celková délka hranice je 323 km (MPRR 2014).

Rozkládá se na ploše o rozloze 10 056 km², představuje 12,8 % z rozlohy celé České republiky a je druhým nejrozlehlejším krajem (prvenství náleží Středočeskému kraji). Co se týče počtu obyvatel, spadá kraj až na sedmé místo a zároveň má nejnižší hustotu zalidnění ze všech českých krajů (62 obyvatel/km²). Jsou zde významné rozdíly v hustotě zalidnění mezi vnitrozemskou částí kraje (vyšší hustota zalidnění) a méně zalidněným příhraničím (ČSÚ 2013e, f).

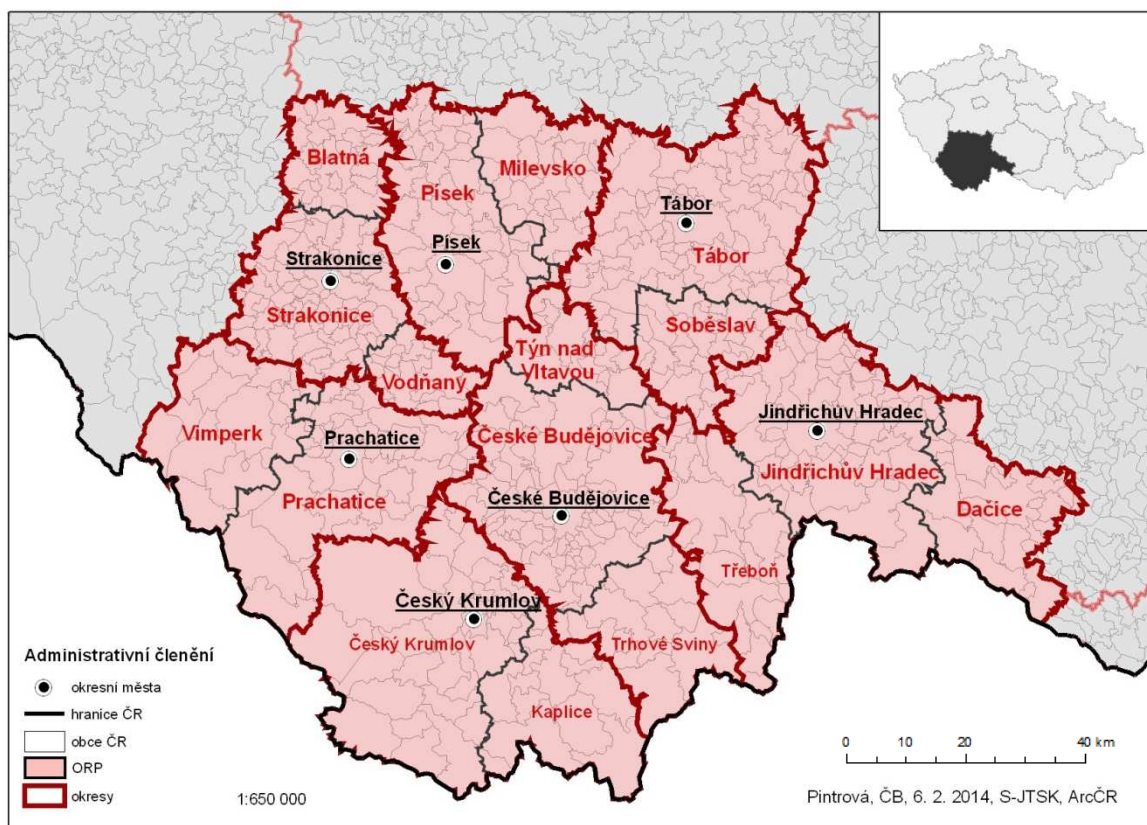
Většina území leží ve výšce 400 – 600 metrů nad mořem. Nejvyšším bodem je šumavský vrchol Plechý (1 378 m. n. m.), který se nachází v Národním parku Šumava, dále se na území kraje vyskytuje CHKO Šumava, CHKO Třeboňsko, CHKO Blanský les. Nejnižším místem je hladina Orlické přehrady (330 m. n. m.) v Píseckém okrese. Jižní Čechy jsou vnímány především jako rekreační a zemědělský kraj (což se promítlo v imigraci na území Jihočeského kraje), tj. podmíněno i podstatným zastoupením lesnictví (lesy zauímají více než jednu třetinu území Jihočeského kraje) a rybníkářství (vodní plochy představují čtyři procenta území jižních Čech a polovinu produkce ryb ČR). Nachází se zde největší rybník ČR Rožmberk (ČSÚ 2013e).

Z geomorfologického hlediska spadá kraj do České vysočiny a následně do Česko-moravské a Šumavské subprovincie. Významné hornatiny, které dále stojí za zmínku, jsou rozsáhlá Šumava, Šumavské podhůří nebo Novohradské hory.

2.1 Sociálně-geografická charakteristika

Kraj má celkem 7 okresů s centrálním statutárním městem České Budějovice (mapa 1). Patří mezi málo urbanizovaná území a v současnosti má nadprůměrný počet malých obcí. Přesto dvě třetiny obyvatel žije ve městech a podíl se neustále zvyšuje. Zatímco v roce 1998 žilo ve městech přibližně 57 % obyvatelstva (Kubeš 2000), v roce 2010 je míra urbanizace 64 %. Přitom největší podíl městského obyvatelstva má ORP Vodňany. K 31. 12. 2012 činil podíl městského obyvatelstva Jihočeského kraje celkem 64,0 % (ČSÚ 2013b).

Mapa 1: Administrativní členění Jihočeského kraje v roce 2014

Zdroj: vlastní zpracování v programu Arc GIS

Poznámka: ORP = obce s rozšířenou působností

Tabulka 2: Vybrané ukazatele podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2012

ORP	Výměra v tis. ha	Počet obyvatel	Hustota obyvatelstva na 1 km ²	Počet obcí se statutem města	Počet obyvatel ve městech	Podíl městského obyvatelstva v %
Blatná	27,9	13 833	49,7	2	8 008	57,9
České Budějovice	92,4	155 589	168,4	5	108 659	69,8
Český Krumlov	113,0	41 639	36,9	4	18 385	44,2
Dačice	47,2	19 601	41,5	2	10 156	51,8
Jindřichův Hradec	93,4	47 595	51,0	7	32 813	68,9
Kaplice	48,5	19 592	40,4	2	11 106	56,7
Milevsko	38,5	18 546	48,1	1	8 724	47,0
Písek	74,2	51 978	70,1	4	37 481	72,1
Prácheň	84,0	33 449	39,8	5	20 810	62,2
Soběslav	32,4	22 071	68,2	2	13 633	61,8
Strakonice	57,4	45 154	78,7	2	25 971	57,5
Tábor	100,2	80 612	80,4	7	58 549	72,6
Trhové Sviny	45,2	18 563	41,0	3	11 625	62,6
Třeboň	53,8	25 026	46,5	4	17 374	69,4
Týn nad Vltavou	26,2	14 112	53,8	1	8 158	57,8
Vimperk	53,5	17 581	32,8	1	7 644	43,5
Vodňany	17,9	11 670	65,1	2	8 511	72,9
JČ kraj	1 005,6	636 611	63,3	54	407 607	64,0

Zdroj: ČSÚ 2013h

Poznámka: JČ kraj = Jihočeský kraj

Celkem má kraj 623 obcí, z toho 54 se statutem města (ve srovnání s rokem 2006 má o dvě města více). K 1. 1. 2003 bylo v kraji zřízeno 17 správních obvodů obcí s rozšířenou působností, které jsou vyjmenovány v tabulce 2, včetně jejich hustoty obyvatelstva na km², rozlohy jednotlivých ORP, podílu městského obyvatelstva, u něhož je zajímavý výsledek – největší podíl mají ORP Písek (72,1 %) a Vodňany (72,9 %), nikoli ORP České Budějovice, kde žije přes 150 tis. obyvatel a vlivem suburbanizačních procesů je podíl městského obyvatelstva o několik procentuálních bodů nižší.

V celorepublikovém srovnání v počtu ORP se kraj řadí na čtvrté místo (v ČR je celkem 205 ORP). Dále je území členěno na 37 správních obvodů obcí s pověřeným úřadem.

Jak již bylo zmíněno, rozloha kraje je více než 10 tis. km², z toho největší plochu zaujímá okres Jindřichův Hradec (1 943 km², a to je 19,3 % z plochy kraje). Nejpočetnějším okresem je okres České Budějovice, který má více než 180 tis. obyvatel. Dalším v pořadí je okres Tábor (více než 100 tis. obyvatel), dále Jindřichův Hradec, Písek atd. (tabulka 3).

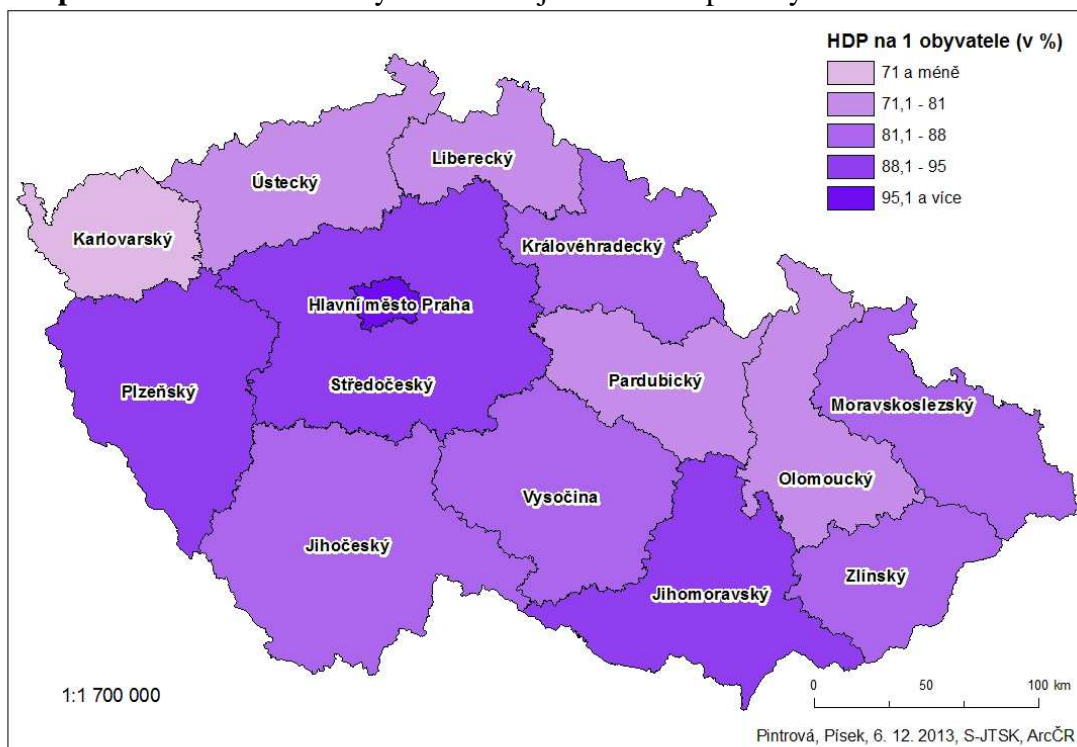
Tabulka 3: Počet obyvatelstva v jednotlivých okresech Jihočeského kraje, k 31. 12. 2012

Okres	Obyvatelstvo celkem	Podíl městského obyvatelstva (v %)	Hustota obyvatel na 1 km ²
České Budějovice	188 264	68,2	114,9
Český Krumlov	61 231	48,2	37,9
Jindřichův Hradec	92 222	65,4	47,5
Písek	70 524	65,5	62,6
Prachatice	51 030	55,8	37,1
Strakonice	70 657	60,1	68,5
Tábor	102 683	70,3	77,4
JČ kraj	636 611	64,0	63,3

Zdroj: ČSÚ 2013 h,ch, vlastní zpracování

Podíl kraje na tvorbě hrubého domácího produktu (HDP) v České republice činí 5,2 % (rok 2012) (RIS 2014). Podobnou procentuální hodnotu má dále Zlínský kraj (4,9 %), Plzeňský kraj (4,8 %). V přepočtu HDP na jednoho obyvatele dosáhl Jihočeský kraj 85,1% úrovně ČR v roce 2012 (ČSÚ 2013c). Jde o ukazatel vyjádřený ve standardech kupní síly a v tomto případě se bere v úvahu, že Česká republika je rovna 100 % (obdobně EU = 100 %). Na mapě 2 je krajské porovnání a postavení Jihočeského kraje. Regionální postavení Jihočeského kraje je velmi podobné Královéhradeckému kraji (85,7 %), jehož HDP na 1 obyvatele je o 0,6 % vyšší (RIS 2014). Průměr České republiky je 75,0 %.

Mapa 2: Podíl HDP na 1 obyvatele v krajích České republiky v roce 2012

Zdroj: RIS 2014, vlastní zpracování v programu Arc Gis

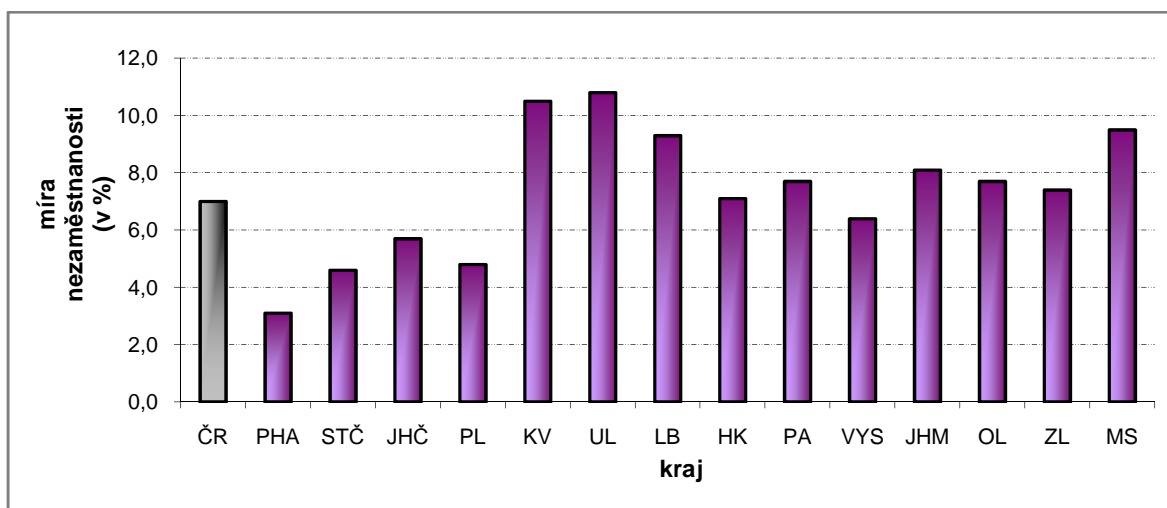
Poznámka: Česká republika = 100

Oproti roku předešlému se jedná o mírný nárůst (o 0,9 %). Od roku 2000 docházelo většinou ke zrychlování růstu HDP, v roce 2008 mírně poklesl jak v jihočeském regionu, tak v dalších dvou západních příhraničních krajích, kde nástup recese přišel dříve než ve zbylých krajích ČR. V roce 2009 došlo plně ve všech krajích k poklesu HDP. V mezikrajském srovnání je kraj na osmé pozici ve výši HDP na jednoho obyvatele (311 309 Kč/1 obyvatel) (RIS 2014).

K roku 2012 je v kraji celkem 313 003 ekonomicky aktivního obyvatelstva (EAO), což procentuálně činí 58 % EAO (ČSÚ 2013c). Z toho 94,3 % (absolutně 295 168 EAO) představují zaměstnaní v národním hospodářství, zbylých 5,7 % jsou nezaměstnaní.

V mezikrajském srovnání má kraj míru nezaměstnanosti (tj. podíl počtu nezaměstnaných na celkové pracovní síle) k roku 2012 čtvrtou nejnižší, a to 5,7 % (ČR 7,0 %). Jedny z nejvyšších hodnot vykazují kraje Moravskoslezský, Ústecký a Karlovarský (graf 1).

Graf 1: Obecná míra nezaměstnanosti v jednotlivých krajích ČR v roce 2012

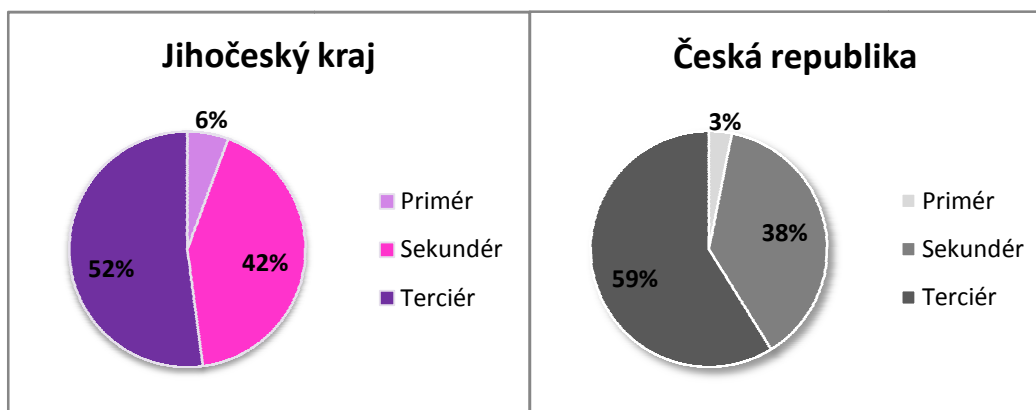
Zdroj: ČSÚ 2014f, vlastní zpracování

Poznámka: ČR – Česká republika, PHA – Hlavní město Praha; STČ – Středočeský kraj; JHČ – Jihočeský kraj; PL – Plzeňský kraj; KV – Karlovarský kraj; UL – Ústecký kraj; LB – Liberecký kraj; HK – Královéhradecký kraj; PA – Pardubický kraj; VYS – Kraj Vysočina; JHM – Jihomoravský kraj; OL – Olomoucký kraj; ZL – Zlínský kraj; MS – Moravskoslezský kraj.

V ekonomicky příznivém období 2005-2008 se v kraji nezaměstnanost snižovala, stejně jako v celé ČR. Za zmiňované čtyřleté období dosáhla průměrná míra nezaměstnanosti 4,0 %, avšak v následujících čtyřech letech vzrostla o 1,2 %. Propad v letech 2009-2012 byl způsoben nastolenou ekonomickou krizí. Minimálně od roku 2005 mají ženy míru registrované nezaměstnanosti vyšší (ČSÚ 2014g).

Jižní Čechy mají po kraji Středočeském největší plochu zemědělské půdy, proto je kraj často vnímán jako zemědělský region (graf 2). Tudíž v počtu ekonomicky aktivního obyvatelstva v zemědělském sektoru předčí průměrný počet v ČR – Jihočeský kraj 5,6 %, ČR 3,1 % k roku 2012 (ČSÚ 2013e).

Graf 2: Relativní počet EAO v Jihočeském kraji a České republice v roce 2012

Zdroj: ČSU 2013g, vlastní zpracování

Poznámka: EAO = ekonomicky aktivní obyvatelstvo v sektorech národního hospodářství

Od roku 2002 se uplatňuje spíše klesající trend zaměstnaných v priméru, který je soustředěn hlavně na pěstování obilovin, olejnin a píce. Přibližně z 11 % se podílí na celkové zemědělské produkci. Jak v kraji Jihočeském, tak v kraji Vysočina je podíl priméru nejvyšší (ČSÚ 2013e). Dále od roku 2002 poklesl podíl o 3,1 %, kdežto u zbylých dvou sektorů došlo k navýšení v počtu EAO přibližně o 2 %.

Mezi ekonomicky významné podniky s největšími obraty za rok 2008 patří například společnosti s ručením omezeným Robert Bosch, „POLARI“, poté akciové společnosti MADETA, Schneider Electric, TRW – DAS a další. Z toho největší obrat zaznamenává první jmenovaná společnost Robert Bosch s více než 8 mld. Kč (Štítky českého byznysu v JČ kraji 2009).

Průmysl se koncentruje hlavně v krajském městě a jeho okolí. Další významný podíl průmyslu nalezneme v okresech Tábor a Strakonice. V kraji z odvětvového hlediska převažuje zpracovatelský průmysl – výroba potravin, nápojů, dřevařská výroba, výroba komponent pro dopravní prostředky a jiné (ČSÚ 2013e).

K 31. 12. 2012 měl kraj celkem 6 126 km silnic a dálnic, z toho necelých 11 % (658 km) představují silnice I. třídy (ČSÚ 2013a). Celková délka silniční sítě odpovídá 9,6 km na 1 000 obyvatel. Nižší počet silnic a dálnic je částečně dán geografickou polohou. Rozsáhlý Národní park a CHKO Šumava a Novohradské hory na východě kraje mají významný vliv na výstavbu silnic. V horském reliéfu se nacházejí převážně silnice III. tříd, které se na celkovém počtu silnic a dálnic podílí z více než 62 % (ČSÚ 2013a).

Přes jižní Čechy prochází tzv. multimodální koridor M1, který zahrnuje IV. tranzitní železniční koridor (C-E 551) vedoucí z Prahy do Lince, dosud ve výstavbě dálnici D3 a rychlostní silnici R3, která se napojuje na rakouskou silniční síť (ČSÚ 2013e).

Železniční doprava je soustředěna na 912 km tratí. V mezikrajském srovnání zaujímá Jihočeský kraj třetí místo v provozní délce tratí, je zde soustředěno přibližně 10 % železničních tratí z celkové republikové délky. Delší železniční trať má už jen Středočeský a Ústecký kraj. Jižní Čechy se mohou „chlubit“ zbytky koněspřežní železnice, která byla první na evropské pevnině. Spojuje krajské město s hornorakouským Lincem.

2.2 Demografická analýza

Jihočeský kraj vykazuje nejmenší hustotu zalidnění ze všech krajů České republiky.

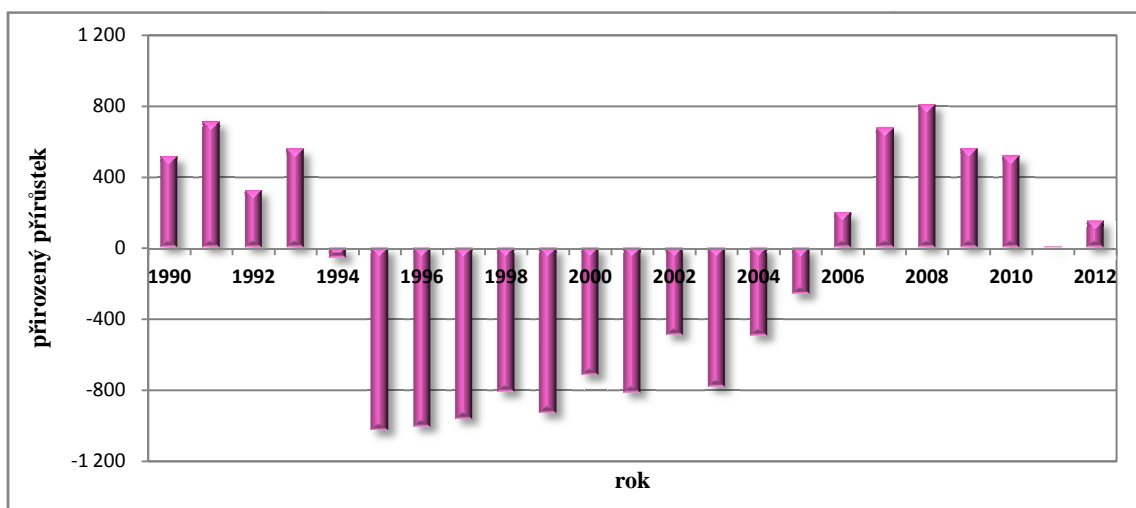
K 31. 12. 2012 zde žilo 636 611 obyvatel, což činí přibližně 62 obyvatel na 1 km². Největší hustotu zalidnění má okres České Budějovice, ve kterém žije skoro 30 % obyvatel kraje.

Přítom okresy Prachatice a Český Krumlov mají vlivem geomorfologických a historických souvislostí jednu z nejnižších hustot zalidnění mezi okresy ČR. Lze říci, že příhraniční okresy mají hustotu zalidnění nižší, než-li okresy vnitrozemské (ČSÚ 2013f).

V obcích do 200 obyvatel, které představují 37 % z celkového počtu obcí kraje, žijí pouze 4 % z celkového počtu obyvatel kraje.

Přirozený pohyb je nedílnou součástí demografických ukazatelů. Natalita (porodnost) a mortalita (úmrtnost) jsou hlavními ukazateli pro rozbor přirozeného pohybu. S přirozeným přírůstkem souvisí ukazatel celkového přírůstku, který je součtem přirozeného přírůstku a přírůstku stěhováním za stejné období v daném území (ČSÚ 2012).

Graf 3: Vývoj přirozeného přírůstku obyvatelstva Jihočeského kraje, 1990-2012

Zdroj: ČSÚ 2013j, vlastní zpracování

Poznámka: přirozený přírůstek je vyjádřený v absolutních počtech osob

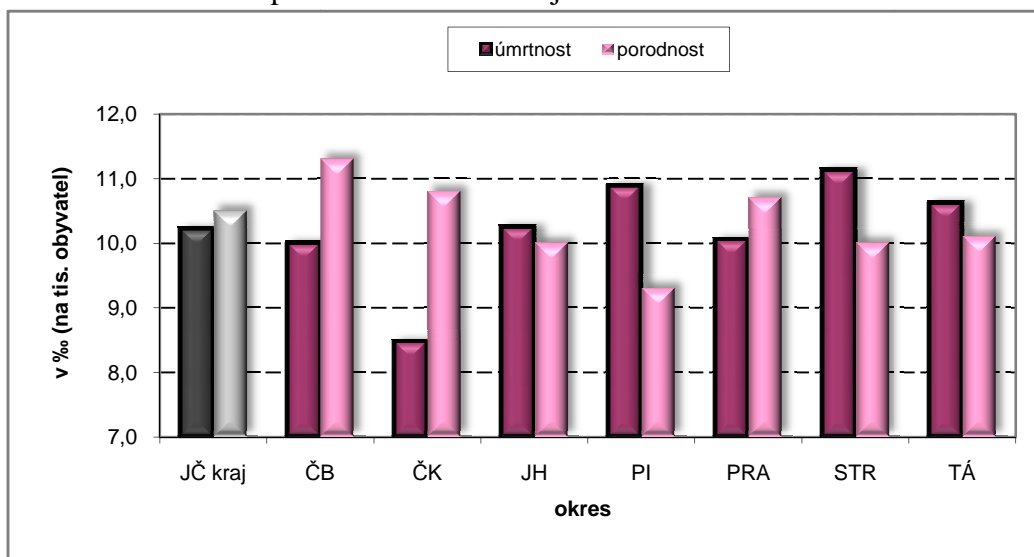
V Jihočeském kraji dochází k výraznému kolísání v hodnotách přirozeného přírůstku. Po dobu dvanácti let, kdy značně převyšovaly počty zemřelých nad počty narozených, se přirozená měna od roku 2006 udržuje v kladných hodnotách (graf 3). Nejvyšší přirozený přírůstek byl zaznamenán v roce 2008, od tohoto roku se hodnota postupně snižovala a v roce 2012 se hodnota zvýšila na 151 osob.

Počet živě narozených v kraji k roku 2012 je celkem 6 655 dětí, což je přibližně 10,5 živě narozených na 1 000 obyvatel. Míra natality téměř odpovídá průměru České republiky (10,3 ‰). Ve srovnání s rokem předešlým se situace poněkud zlepšila. V roce 2011 došlo k většímu poklesu porodnosti neboli natality, která se propadla cca o 1 ‰. Z toho největší porodnost je zaznamenána ve Středočeském kraji a hlavním městě Praze.

Z Jihočeských okresů má v průměru za šest let nejnižší porodnost okres Písek, a to 9,9 ‰ (graf 4), naopak nejvyšší vykazuje okres Český Krumlov (11,6 ‰) (ČSÚ 2013h).

Značný vliv na snížení porodnosti, nejen v Jihočeském kraji, má trend odkládání mateřství do pozdějšího věku. V Jihočeském kraji se během dvaceti let zvedl věk rodiček o 7 let (z 21 let na 28 let) (ČSÚ 2013f).

Graf 4: Úmrtnost a porodnost v okresech jižních Čech v roce 2012

Zdroj: ČSÚ 2014b,c, vlastní zpracování

Poznámka: JČ kraj – Jihočeský kraj, ČB – České Budějovice, ČK – Český Krumlov, JH – Jindřichův Hradec, PI – Písek, PRA – Prachatice, STR – Strakonice, TÁ – Tábor.

Podle Votlučky (1970) a dalších demografů jsou úmrtnost, počet živě narozených a migrace obyvatelstva jedním ze základních faktorů, které přímo určují vývoj počtu obyvatelstva a jeho věkové struktury.

Z dlouhodobého hlediska zaznamenal kraj v roce 2006 nejnižší úmrtnost za posledních padesát let (9,8 ‰). Po roce 2006 se hodnota držela kolem 10 ‰, avšak v roce 2012 mírně vzrostla o 0,2 ‰. A současně vzrostla natalita, která si udržela vyšší úroveň než mortalita již šestým rokem.

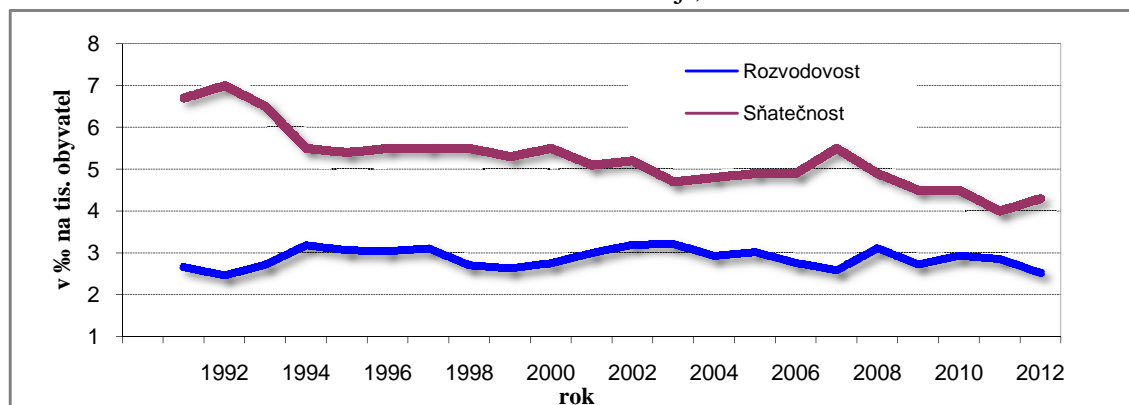
Jednu z nejnižších hodnot vykazuje Středočeský kraj (9,9 ‰). Průměr ČR je 10,3 ‰ (ČSÚ 2013f).

U novorozenecké úmrtnosti je kraj mírně pod průměrem ČR (1,6 ‰), a to o 0,2 ‰. Z dlouhodobějšího hlediska má jak novorozenecká, tak kojenecká úmrtnost klesající trend, díky kvalitnější zdravotnické péči. V roce 2012 však kojenecká úmrtnost nepatrně vzrostla – o 0,5 ‰. Díky tomuto navýšení je kojenecká úmrtnost v kraji nad celorepublikovým průměrem.

Míra potratovosti v roce 2012 oproti předešlému roku mírně klesla na 3,8 ‰, přitom průměr ČR je o 0,2 ‰ nižší (ČSÚ 2014h). V období 2003-2010 se míra potratovosti držela pod hranicí průměru České republiky. Podle statistiky každé čtvrté těhotenství končí potratem. Z dlouhodobějšího hlediska počet uměle přerušovaných těhotenství nadále klesá, kdežto ostatní potraty (např. samovolné potraty) pozvolna rostou vlivem odkládání těhotenství do vyššího rizikovějšího věku (ČSÚ 2013f).

Již od začátku dvacátých let klesá počet uzavřených manželství. V roce 1991 bylo uzavřeno přesně 4 204 sňatků, v roce 2012 o 1 448 uzavřených manželství méně (graf 5). V jihočeském okresním srovnání bylo uzavřeno nejvíce sňatků v okrese Prachatice (4,4 ‰). Nejméně osob vstoupilo do manželství v okrese Písek a Tábor, u kterých připadá 3,9 sňatků na 1 000 obyvatel.

Graf 5: Sňatečnost a rozvodovost v Jihočeském kraji, 1991-2012

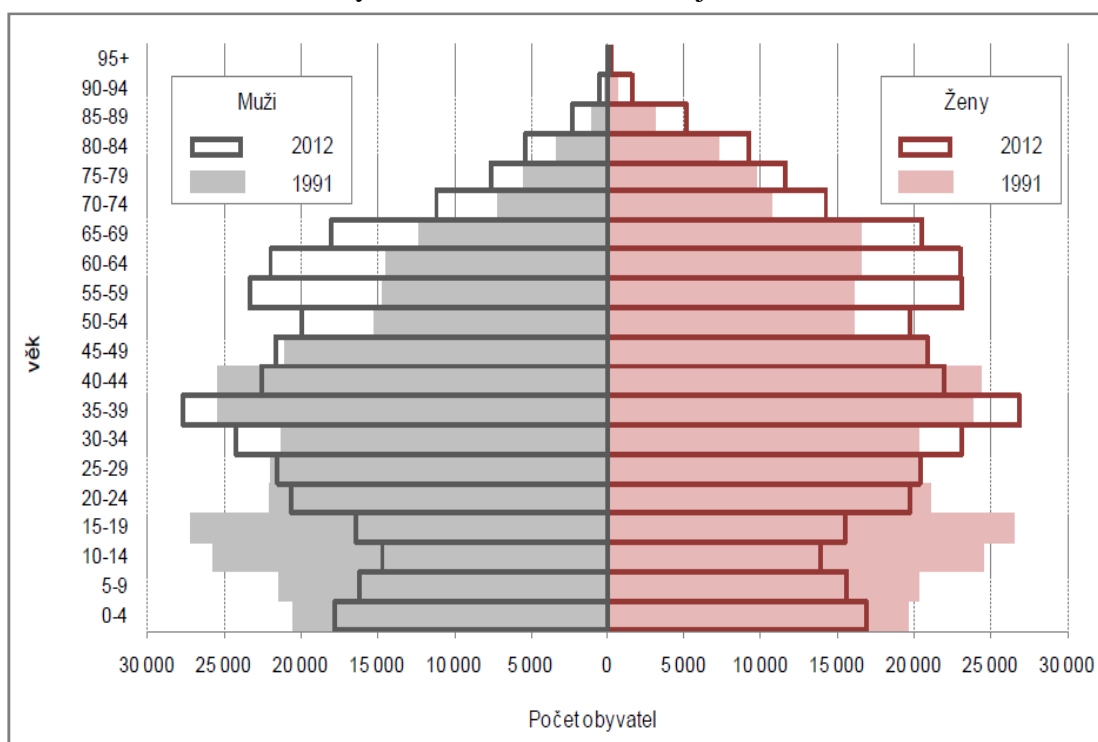
Zdroj: ČSÚ 2013d,e, vlastní zpracování

O poklesu počtu sňatků píše, kromě jiných autorů například Katrňák (2001) ve svém sociologickém článku. Zmiňuje se o poklesu sňatečnosti v ČR od roku 1989, který nadále pokračuje. Počátečním důvodem (1990-1992) byla jednak ekonomická transformace a od roku 1992 změna životního stylu obyvatelstva (Rychtaříková 1996).

Oproti sňatečnosti je vývoj míry rozvodovosti od roku 1991 konstantnější (graf 5). Nejvyšší počet rozvodů byl zaznamenán v roce 2003, počet přesáhl hranici 2 000 uskutečněných rozvodů, to odpovídalo 3,2 ‰. K roku 2012 dosáhla míra rozvodovosti 2,5 ‰, oproti roku 1991 se hodnota snížila o 0,5 ‰ a také to je druhá nejnižší hodnota od roku 1991. Nejnižší rozvodovost byla zaznamenána v roce 1992 s 2,4 ‰. Nejčastěji se rozváděla taková manželství, která byla bez nezletilých dětí (42,6 %), poté následovala manželství s jedním nezletilým dítětem a nejméně časté rozvody se týkaly takových manželství, která měla dvě a více nezletilých dětí (ČSÚ 2013h).

Věková struktura obyvatel kraje je na podobných hodnotách jako ČR. Průměrný věk v kraji byl k roku 2012 o 0,1 úroveň vyšší než v ČR (41,3 let). Před 11 lety byl průměrný věk v kraji 38,7 roku. Od průměru České republiky se mírně liší pohraniční okres Český Krumlov, ve kterém se nachází mladší věková struktura, také je zde nejvyšší porodnost, nejnižší úmrtnost a také se udržuje trvalý růst počtu obyvatel. Ze studií vyplynul rozdíl mezi stárnutím městské populace a obyvatelstvem venkova. Města stárnou oproti venkovu podstatně rychleji.

Graf 6: Věkové složení obyvatelstva Jihočeského kraje v roce 2012 a 1991

Zdroj: ČSÚ 2013f

Při porovnání hodnot v grafu 6 z let 1991 a 2012 je evidentní, že došlo k výraznému stárnutí populace. Na grafu 6 je patrné, že dochází k nárůstu obyvatel u věkových složek mezi 30. a 40. rokem věku (tj. „Husákovy děti“) a u věkové kategorie okolo 60 let. Třetí skupinou, která postupně navýšila svůj objem, jsou děti do pěti let, to je způsobeno silnými výše zmiňovanými třicetiletými ročníky, které zakládají rodiny.

Index stárání, vyjadřující kolik obyvatel ve věku 65 a více let připadá na 100 dětí ve věku 0-14 let, byl v roce 2012 na hodnotě 113,0 (v roce 2001 byl index stárání 84,0). Od roku 2007, kdy hodnota překročila hodnotu 100, se neustále zvyšuje.

V krajském srovnání v roce 2008 docházelo k pozitivnímu snižování disparity mezi kraji, a proto lze mluvit o konvergenci, při které se rozdíly mezi kraji vyrovnávaly (Dufek 2008).

V roce 2012 se již index stáří pohyboval v rozmezí 97,4 (Středočeský kraj) a 129,2 (hl. m. Praha), přičemž Jihočeský kraj má index stáří 113,2 (ČSÚ 2013ch).

3. Poválečný vývoj migrace v České republice a jižních Čechách do roku 2009

3.1 Dlouhodobý vývoj migrace na území ČR

Poválečný vývoj v Čechách je ovlivněn specifickou ekonomickou a politickou situací po druhé světové válce (Čermák, 1997).

Důležitým faktorem byly rozsáhlé pohyby obyvatelstva způsobené ukončením války a následným formujícím se poválečným politicko-ekonomickým uspořádáním. Mnoho českého obyvatelstva v reakci na válečné události z České republiky emigrovalo, přičemž po druhé světové válce se téměř 100 tisíc osob vrátilo ze zahraničí zpět. Za zlomovou událost lze považovat odsun téměř třech milionů obyvatelstva německé národnosti především z pohraničí, který se uskutečnil bezprostředně po druhé světové válce a postaral se o dlouhodobý proces ovlivňující migraci na území České republiky. Nejvíce ztrátovou oblastí bylo severní, jižní a západní pohraničí. Úbytek obyvatelstva však v Jihočeském kraji nebyl tak výrazný jako právě v západním a severním pohraničí. Při porovnání počtu obyvatelstva před a po válce jižní Čechy ztratily téměř čtvrtinu obyvatel (v pohraničních okresech Český Krumlov, Prachovice a Jindřichův Hradec byly ztráty více než třetinové) (Popjaková 2013b). V celostátním srovnání byla vysídlená oblast kraje mnohem menší, a proto byl také počet obyvatel potřebných k jejímu dosídlení nižší. Odsun Němců z pohraničí vyvolal migrační proudy z vnitrozemí Čech a oblastí na východní straně státu. Tyto migrační proudy způsobily nárůst migrační mobility ve 2. polovině 40. let na celém území České republiky. „Rychlá obměna obyvatel narušila kontinuitu historického vývoje a poznamenala tyto oblasti specifickou ekonomickou strukturou a sociálním složením.“ (Čermák 1996, s. 182) „Do pohraničí se stěhovali obyvatelé ze všech vnitrozemských okresů, nejvíce pak z těch, které bezprostředně sousedily s pohraničím, a z okresů Pražského kraje.“ (Čekal 2006, s. 31)

„Největší podíl na dosídlení jihočeského pohraničí měli obyvatelé Českobudějovického kraje (52,7 % dosídlenců z českých zemí), z Pražského a Jihlavského kraje se přistěhovalo po 15 % a z Plzeňského 7 % dosídlenců.“ (Čekal 2006, s. 31) Jak bylo výše zmíněno, vysídlená oblast jihočeského kraje byla podstatně menší ve srovnání s ostatními oblastmi ČR, a tak migrační proudy z většiny okresů Českobudějovického kraje směřovaly především do západočeského pohraničí. „Migrace do jihočeského pohraničí převažovala pouze u okresů České Budějovice a Třeboň.“ (Čekal 2006, s. 31)

Druhým významným cílem migračních proudů byly oblasti uhelných pánví. Do druhé poloviny šedesátých let se jako nejatraktivnějšími imigračními lokalitami jevíly právě oblasti uhelných pánví, například Ostravsko, které vykazovalo největší migrační zisky, Mostecko a Sokolovsko (Čermák 1996). Avšak v následujících letech docházelo spíše k emigraci z důvodu úpadku uhelného průmyslu. Nejen uhelné pánevní oblasti začaly ztrácet svou atraktivitu, také jihočeské a západočeské pohraničí se stalo migračně ztrátovými spolu s okrajovými oblastmi Středočeského kraje na úkor Prahy, která ve druhé polovině osmdesátých let vykazovala nejvyšší migrační zisky v poválečném období. Nejen Praha až do roku 1997 zaznamenávala migrační přírůstek obyvatelstva, také Jihočeský kraj se pohyboval v mírném migračním zisku. Zbylé kraje až do roku 1997 zůstaly migračně ztrátové, jak uvádí nejen Čekal (2006), ale také Aleš (2001), Čermák (1996), Bartoňová a Drbohlav (1993).

Jihočeský kraj je od 70. let kontinuálně migračně ziskový, a to hlavně díky okresu České Budějovice, který dokonce už od roku 1960 vykazoval migrační zisk. Podle Popjakové (2013a) a Čermáka (1996) se tak dělo ze dvou důvodů. Jedním z důvodů je lepší životní prostředí a druhým potlačení ekonomické podmíněnosti migrace. Největší migrační proud ve druhé polovině sedmdesátých let směřoval do kraje Jihočeského ze Severočeského kraje. V období 1960-2004 vykazovaly migrační zisky dlouhodobě pouze dva okresy, jednalo se o České Budějovice a Tábor.

3.2 Migrace obyvatelstva jižních Čech po roce 1989

V důsledku hospodářských a společenských změn po roce 1989 dochází v devadesátých letech k neustálému snižování celkové migrační mobility obyvatelstva a k postupnému uzavírání migračních procesů, převážně v okresní rovině. Proto také „nejvyšší preference, nejvyšší intenzitu bytové výstavby a nejvyšší intenzitu migračního salda vykazovala v poválečném období malá a střední města (o velikosti 10. tis. – 15. tis. obyvatel), a to speciálně administrativní střediska okresů“ (Čermák 1997, s. 244). Jak uvádí Kocandová (2009) ve své diplomové práci, meziobecní migrace poklesla v ČR z přibližně 24 ‰ na počátku devadesátých let pod 20 ‰ v roce 1995. Následně až do roku 2001 se migrační uzavřenost pohybovala na nízké úrovni mezi 19 ‰ a 20 ‰. Důvodem mírného nárůstu hodnot v roce 2001 byla legislativní změna týkající se definice zahraničního migranta, díky které je započítáváno i vnitřní stěhování cizinců s dlouhodobým pobytem (vízum nad 90 dnů).

Mezi hlavní faktory ovlivňující tento vývoj řadí jak Čermák (1997), tak také Aleš (2001) nepříznivou situaci v oblasti bydlení. Po roce 1989 došlo k rapidnímu poklesu bytové

výstavby. V osmdesátých letech se v ČR ročně dokončovalo zhruba 60 tisíc nových bytů, v roce 1997 to již bylo necelých 17 tisíc a v roce 2010 (36 442 bytů) se počet dokončených bytů navýšil více než dvakrát z roku 1997. Z toho 5,9 % (rok 2010) z celkového počtu dokončených bytů připadá na Jihočeský kraj a v rámci kraje patří prvenství okresu České Budějovice (978 bytů). K poklesu intenzity migrace přispělo také oslabení administrativního významu trvalého bydliště a značné rozšíření různých forem pronájmů bytů – nevidovaná migrace (Pavlík, 2002).

Nejenže došlo k poklesu bytové výstavby po roce 1989, došlo také ke zvratu v migrační bilanci podle velikostních kategorií obcí. Od poválečného období do počátku devadesátých let převládaly migrační proudy směřující z venkova do měst. Zatímco na začátku 60. let vykazovala největší migrační přírůstek města o velikosti 50 až 99 tisíc obyvatel, díky doznívající socialistické industrializaci Podkrušnohoří a Ostravska, od druhé poloviny 60. let to jsou právě města o velikosti od 10 do 50 tisíc obyvatel (Čermák 1996). Velikostní kategorie s 50 až 99 tisíci obyvateli neustále migračně ztrácela (Pavlík 2002). Jeden z důvodů mající na tento vývoj vliv, jak uvádí například Čermák a Drlíková (1999), je zavádění střediskové soustavy osídlení, v rámci které byla preferována mikroregionální střediska. Venkovské obce do velikostní kategorie 2 tisíc obyvatel byly po celé období šedesátých do konce osmdesátých let migračně ztrátové (Čekal 2006, Čermák a Drlíková 1999). Nelze však jednoznačně říci, že se stěhování venkov-město změnilo ve stěhování město-venkov. Podle Aleše (2001) je třeba vzít v potaz fakt, že dochází k hlubokému úbytku počtu vystěhovalých z malých obcí a úbytku počtu přistěhovalých do měst. Naproti tomu počet přistěhovalých do malých obcí a vystěhovalých z měst se zásadně nezměnil.

Od devadesátých let pokračuje prohlubování migračních ztrát měst v kategorii 50 až 99 tisíc obyvatel, jak píše výše zmínění autoři ve svých pracích. Dále se přidávají úbytky i v dalších velikostních kategoriích měst. Obce do 2 tisíc obyvatel se od roku 1994 stávají migračně ziskové na úkor měst s počtem obyvatel od 10 tisíc a více, s tímto procesem souvisí postupný rozvoj suburbanizace, který dokládá také Čermák (2005), Sýkora a Mulíček (2011) nebo Čermák a Drlíková (1999). Venkovské obce do 2 tisíc obyvatel, které vykazují největší migrační zisky, se soustřeďují do okresů, které tvoří zázemí největších městských aglomerací (Praha, Brno, Plzeň). Ale podobné znaky suburbanizace je možné pozorovat dále v okolí Liberce, Olomouce, Hradce Králové a také v zázemí metropolitního města České Budějovice (a zároveň v okolí větších jihočeských měst) (Popjaková 2013b). „V roce 2011 žilo 80 % obyvatel ve 160 suburbanizujících se regionech“ (Sýkora a Mulíček 2011, s. 37) Tento

proces stěhování lze shrnout do jednoduché věty: „tradiční“ migrace do velkých měst je nahrazena migrací do jejich periferií.

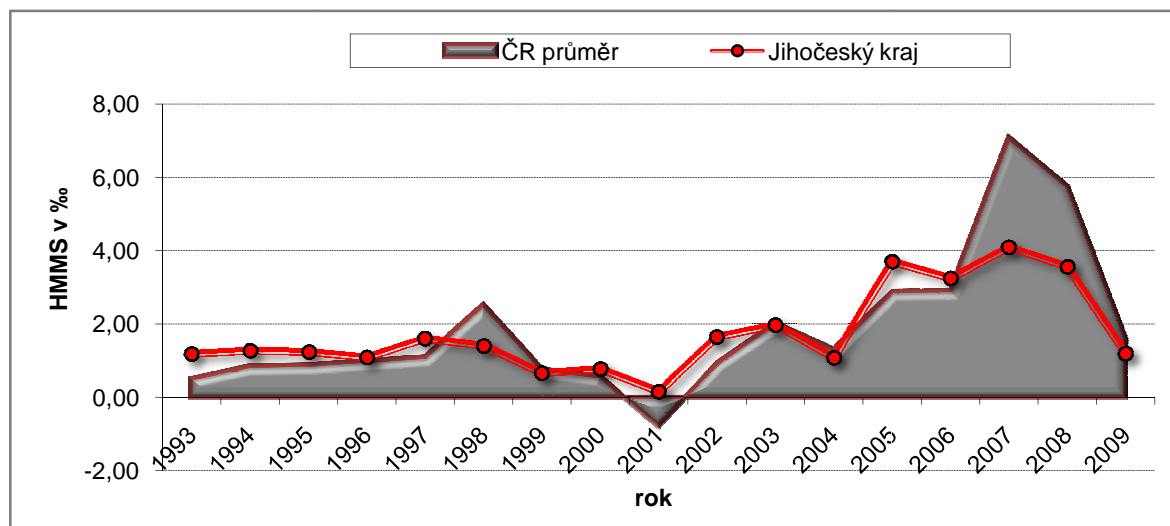
I přesto, že vlivem suburbanizace docházelo k emigraci z velkých měst, včetně Českých Budějovic, tak právě Budějovice si zachovaly po dobu 45 let, tj. přibližně od roku 1950, kladné migrační saldo.

Celkově v kraji docházelo k postupnému snižování migrační mobility, a to až do roku 1996, následující dva roky vykazují mírný nárůst, ale rok 1999 se opět vrací k poklesu počtu stěhujících se. Ve sledovaných letech 1992-1998 v disertační práci Čekala (2006) byl celkový zisk vnitřní migrací 2 919 osob, hlavně díky migrační atraktivitě Českých Budějovic (od 70. let). Pokles migrační mobility je zaznamenán již v dalším pětiletém období 1999-2004, kde celková migrace činila o 1 616 osob méně. Nutno však podotknout, že v dosud zmiňovaných dvou pětiletých obdobích kraj přesto migrací vždy obyvatelstvo získával.

Rostoucí trend se udržel i v letech 2005-2009, výjimku tvoří rok 2009, kdy došlo ke snížení objemu migrace. Avšak i přes časté kladné migrační saldo, počty vystěhovalých převýšily v roce 2005 počty přistěhovalých (-38 osob). Vůbec nejnižší kladné migrační saldo vykazoval kraj v roce 2001 (migrační přírůstek 94 obyvatel), následný mírný nárůst je zapříčiněn legislativní změnou, jak již bylo výše zmíněno.

Lze tedy konstatovat, že téměř od sedmdesátých let se v kraji udržuje trend migračního zisku (vyjma roku 2005).

Graf 7: Hrubá míra migračního salda v Jihočeském kraji a České republice, 1993-2009

Zdroj: ČSÚ 2014a, 2013i, vlastní zpracování a výpočty

Poznámka: HMMS = hrubá míra migračního salda, tj. poměr migračního salda na 1 000 obyvatel středního stavu; HMMS je počítaná na vnější migraci

Co se týče vnitřní a zahraniční migrace Jihočeského kraje, od začátku jedenadvacátých let ani v jednom roce neztratil kraj obyvatelstvo. Ke ztrátě se nejvíce přiblížil v roce 2001, díky výše zmiňované legislativní změně, kdy se z kraje vystěhovalo celkem 4 282 osob a došlo k migračnímu přírůstku o pouhých 94 osob. Na grafu 7 je zřetelně tento jev vidět. Oproti Jihočeskému kraji byl průměr hrubé míry migračního salda České republiky v záporné hodnotě (ČR -0,78 ‰, JČ kraj 0,15 ‰). Dalším krajem, který v roce 2001 vykazoval kladnou hrubou míru migračního salda (HMMS), byl pouze Středočeský (4,3 ‰) a Ústecký (0,02 ‰). Křivka ČR, dá se říci, „kopíruje“ rostoucí i klesající trendy hrubé míry migračního salda u Jihočeského kraje.

Demografický vývoj jižních Čech si zachovává jistá specifika i v předešlých dvou desetiletích. Především z pohledu nepřetržitě nízké hustoty zalidnění kraje (nejen po roce 1989), zvyšujících se počtů obyvatelstva vnitřních okresů kraje a též z pohledu stagnace až poklesu počtu obyvatel v ostatních příhraničních okresech. Je možné předpokládat, že bude docházet ke stárnutí populace kraje, ne však pouze přirozenou cestou, ale zvláště imigrací staršího obyvatelstva hledajícího v Jihočeském kraji kvalitní životní prostředí (Popjaková 2013c).

4. Analýza migrace Jihočeského kraje v roce 2010

4.1 Bilance migrace

Hrubá migrace, také označovaná jako objem migrace, k roku 2010 činila 19 035 migrujících (tabulka 4). K roku předešlému došlo jak ze strany imigrantů, tak emigrantů k nárůstu jejich počtu. Celkem změnilo místo trvalého bydliště v rámci kraje 11 474 obyvatel, tj. o 4 331 obyvatel více než v roce 2009. Vnější migrace se na migračním obratu podílela z 39,7 % (7 561 osob), to je v absolutním vyjádření o 4 migranty méně než v roce 2009. V procentuálním vyjádření nedošlo k téměř žádným změnám ve stěhování za hranice Jihočeského kraje.

Jak již bylo formulováno v předchozí kapitole, Jihočeský kraj byl téměř od sedmdesátých let migračně ziskový. Také v roce 2010 byla zaznamenána kladná čistá migrace. Počty přistěhovalých převýšily počty nad vystěhovalými o celkem 433 obyvatel (tj. migrační saldo), jedná se o nejvyšší čistou migraci od roku 2006. Ve srovnání s rokem předešlým došlo k nárůstu počtu migrantů o 260 osob.

Tabulka 4: Celková migrační bilance Jihočeského kraje v roce 2010

	Počet migrantů
Migrační obrat celkem (vnitřní + vnější)	19 035
Vnitřní migrace	11 474
Vnější migrace	7 561
Počet imigrantů z krajů ČR	3 997
Počet emigrantů do ostatních krajů ČR	3 564
Migrační saldo JČ kraje	433
Index efektivity	0,06

Migrační objem zahraniční migrace	1 725
Imigranti ze zahraničí	919
Emigranti do zahraničí	806
Migrační saldo	113

Migrační objem celkem vč. zahraniční	20 760
--------------------------------------	--------

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování a výpočty

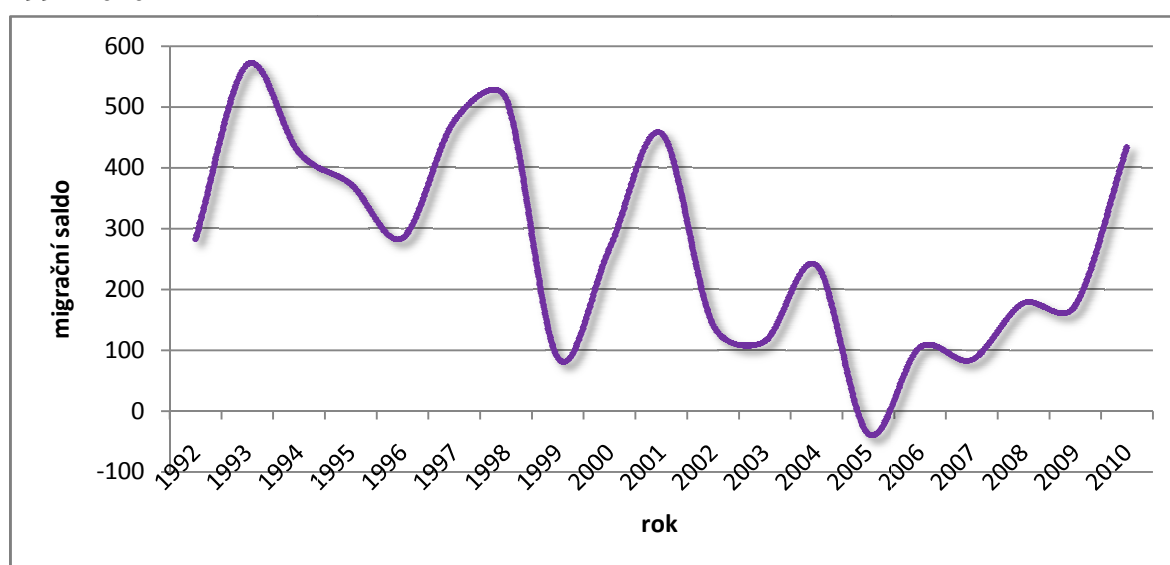
Poznámka: JČ kraj = Jihočeský kraj, index efektivity = poměr migračního salda k celkovému objemu migrace

Vnitřní a vnější migrace představovaly nejdůležitější část z celkového migračního objemu. Podíl samotné vnitřní migrace na celkovém migračním objemu (včetně objemu zahraniční

migrace), která je zde chápána jako pohyb obyvatel v rámci Jihočeského kraje, byl více jak 55%. Poté zaujímala druhý nejvyšší podíl vnější migrace (36 %). Zahraniční se na celkové migraci podílela z necelých 9 %.

Od roku 1992 se rozdíl mezi přistěhovalými a vystěhovalými v rámci vnější migrace dostal pouze třikrát pod hranici 100 migrantů – v roce 1999 bylo migrační saldo 87 migrantů, dále v roce 2005, kdy byla záporná čistá migrace a v roce 2007 měl kraj kladné migrační saldo 84 migrantů (graf 8).

Graf 8: Dlouhodobý vývoj migračního salda na území Jihočeského kraje v letech 1992-2010

Zdroj: Čekal (2006), Kocandová (2009), data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování

Poznámka: migrační saldo je vyjádřené v absolutních počtech migrantů

4.1.1 Nástin vnější migrační bilance Jihočeského kraje a jeho okresů

Z jednotlivých okresů kraje zaznamenává nejvyšší migrační objem, migrační saldo nebo také největší počet přistěhovalých právě okres České Budějovice. Prvenství okresu je důvodem výskytu větší nabídky pracovních míst (zvláště v krajském městě), ale také přítomností jediné vysoké školy v jižních Čechách a jinými ekonomickými aspekty, anebo příznivou geografickou polohou města České Budějovice.

Jediný okres České Budějovice vykazuje migrační přírůstek ve stovkách osob. Zbylé okresy nepřesáhly hranici 100 migrantů za rok 2010. Dokonce dva okresy mají zápornou čistou migraci. Prvním z nich je Český Krumlov (-4 osob), jehož záporné migrační saldo trvá od roku 2006. Druhým okresem je Prachatický, jenž migrací ztratil 64 osob. Jedním z důvodů záporného migračního salda může být nedostatečná nabídka pracovních míst na trhu práce

(Zánová 2013). Právě tento největší úbytek z okresů zapříčinil nadprůměrnou hrubou míru emigrace (HME). Jestliže je HME kraje 5,6 ‰, HME Prachatického okresu převyšuje hodnotu kraje o 0,9 ‰. Také v hrubé míře migračního salda (HMMS) měl jak okres Prachatický, tak Českokrumlovský podprůměrné úrovně. Od hodnoty Jihočeského kraje se Český Krumlov liší o 0,8 ‰ a Prachatický o 1,9 ‰.

Počet imigrantů a emigrantů se značně liší od zahraniční migrace. Zatímco průměrný počet přistěhovalých v jednotlivých okresech dosahuje 571 osob, u přeshraniční migrace je to pouze 131 osob.

Jak bylo řečeno výše, největší migrační objem registruje Českobudějovický okres. Migrační objem je 1 685 migrantů (tabulka 5). Následuje okres Tábořský podílející se na migračním objemu přibližně z 18 %. Naopak velmi nízkého migračního objemu dosáhl okres Prachatický s pouhými 608 migranty.

Tabulka 5: Bilance vnější migrace v Jihočeském kraji v roce 2010

Okres	Migrační objem	HMMO (v ‰)	Počet imigrantů	HMI (v ‰)	Počet emigrantů	HME (v ‰)	Migrační saldo	HMMS (v ‰)
ČB	1 685	9,0	967	5,2	718	3,8	249	1,3
ČK	750	12,2	373	6,1	377	6,1	- 4	-0,1
JH	1 285	13,8	659	7,1	626	6,7	33	0,4
PI	927	13,1	510	7,2	417	5,9	93	1,3
PRA	608	11,8	272	5,3	336	6,5	-64	-1,2
STR	979	13,8	528	7,5	451	6,4	77	1,1
TA	1 327	12,9	688	6,7	639	6,2	49	0,5
JČ kraj	7 561	11,9	3 997	6,3	3 564	5,6	433	0,7

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování a výpočty

Poznámka: ČB – České Budějovice, ČK – Český Krumlov, JH – Jindřichův Hradec, PI – Písek, PRA – Prachatice, STR – Strakonice, TA – Tábor, JČ kraj – Jihočeský kraj; HMMO – hrubá míra migračního objemu, HMI – hrubá míra imigrace, HME – hrubá míra emigrace, HMMS – hrubá míra migračního salda; migrační objem a migrační saldo jsou vyjádřeny v absolutních počtech migrantů

4.1.2 Zahraniční migrační bilance Jihočeského kraje a jednotlivých okresů

Zahraniční bilance má také svůj podíl na migraci kraje. Migrační objem kraje je značně odlišný od vnitřního objemu. Rozdíl činí 5 836 osob. Jihočeský kraj mezinárodní imigrací získal 919 migrantů (tabulka 6). Od roku 2008 dochází v počtu přistěhovalých k neustálému poklesu. Přitom za sledované 6leté období (2005-2010) zaznamenal kraj nejvíce přistěhovalců v roce 2008.

Značná část imigrantů směřuje do Českobudějovického okresu. Tento cíl je pochopitelný, jestliže sem migrují hlavně za prací a studiem. Díky imigraci je kraj migračně ziskový.

Též v migračním objemu měl okres České Budějovice nejvyšší hodnotu a dále jej následuje Českokrumlovský okres (345 migrantů).

Naopak nejméně atraktivní se jevil pro zahraniční migranty okres Prachatický, který se podílel na migračním objemu z pouhých 4 %. HMMO se pohybuje pod úrovní ČR (2,8 %). Naopak dvojnásobku hodnoty ČR dosahuje okres Český Krumlov (5,6 %).

Počty emigrantů v jednotlivých okresech se značně liší, zvláště ve Strakonickém okrese. Z tohoto okresu emigrovalo nejvíce osob za hranice státu, celkem 237 osob. A tento úbytek obyvatelstva již nebyl dostatečně nahrazen přistěhoválými a způsobil migrační ztrátu (-148 obyvatel). Dalším okresem se záporným migračním saldem byl Jindřichohradecký. Nejméně ochotného obyvatelstva migrovat se nachází v Prachatickém a Píseckém okrese, z nichž se nevystěhovalo více jak 32 osob. Tyto dva okresy se na celkovém počtu emigrantů kraje podílí z přibližně 3 % (Písecký) a 4 % (Prachatický). Třetí nejnižší počet emigrantů zaznamenává okres Tábor, z něhož se vystěhovalo 87 osob.

Jak již bylo v předešlých kapitolách uvedeno, Jihočeský kraj již několik let obyvatelstvo migrací získával, a tak je tomu i u mezinárodní migrace. Počty přistěhoválých převýšily počty nad vystěhoválými celkem o 113 osob, tj. nejméně za výše zmiňované 6leté období. Například v roce 2009 byl rozdíl mezi počty přistěhoválými a vystěhoválými 582 osob.

Tabulka 6: Zahraniční bilance Jihočeského kraje v roce 2010

Okres	Migrační objem	HMMO (v ‰)	Počet imigrantů	HMI (v ‰)	Počet emigrantů	HME (v ‰)	Migrační saldo	HMMS (v ‰)
ČB	458	2,4	277	1,5	181	1,0	96	0,5
ČK	345	5,6	229	3,7	116	1,9	113	1,8
JH	212	2,3	81	0,9	131	1,4	-50	-0,5
PI	124	1,8	92	1,3	32	0,5	60	0,8
PRA	74	1,4	52	1,0	22	0,4	30	0,6
STR	326	4,6	89	1,3	237	3,4	-148	-2,1
TA	186	1,8	99	1,0	87	0,8	12	0,1
JČ kraj	1 725	2,8	919	1,5	806	1,3	113	0,2

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování a výpočty

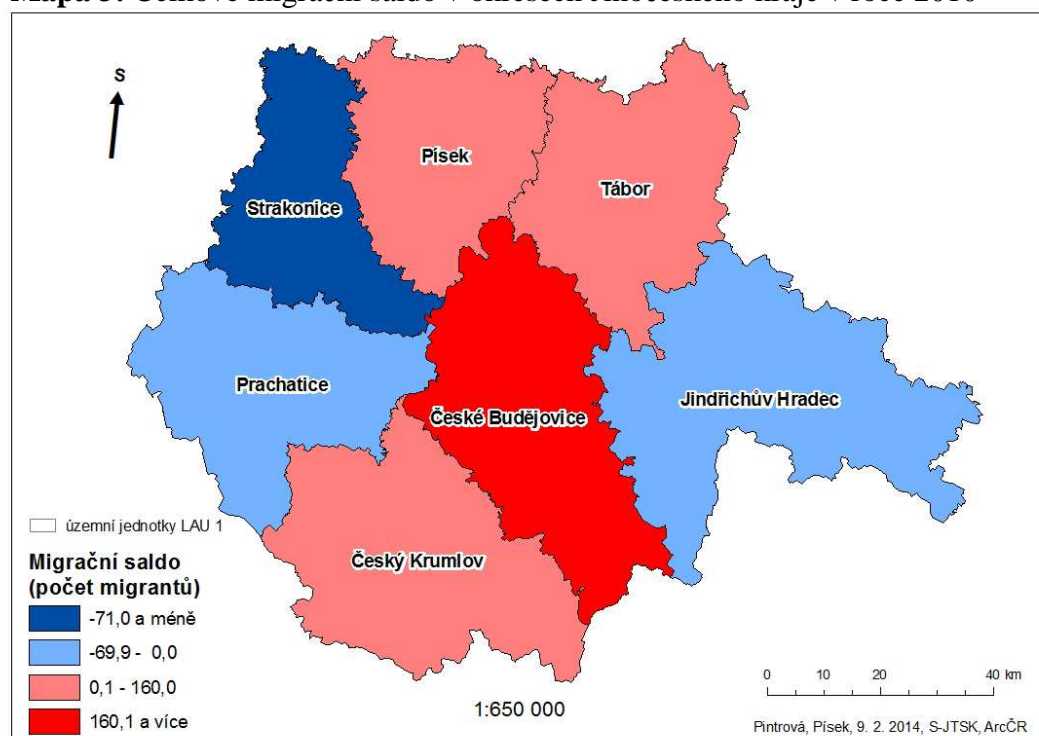
Poznámka: HMMO = migrační objem na 1 000 obyvatel středního stavu, HMI = celkový počet přistěhoválých na 1 000 obyvatel středního stavu, HME = celkový počet vystěhoválých na 1 000 obyvatel středního stavu, HMMS = migrační saldo na 1 000 obyvatel středního stavu; migrační objem a migrační saldo jsou vyjádřeny v absolutních počtech migrantů

4.1.3 Celková migrační bilance jižních Čech a jeho okresů

Vzhledem k tomu, že na internetových stránkách Českého statistického úřadu údaje o migraci Jihočeského kraje vyjadřují počty případů přistěhování nebo vystěhování „na“ nebo „z“ daného území, a to jak v rámci krajů ČR, tak zároveň přes hranice ČR, byla vytvořena analýza s takto zvolenými daty.

Do kraje se přistěhovalo z krajů ČR a zahraničí 4 916 osob. Mapa číslo 3 zobrazuje migrační bilanci migrantů, kteří se do kraje přistěhovali nebo se z něho vystěhovali (zahrnuje jak přeshraniční migraci, tak přes hranice JČ kraje) v roce 2010. Zároveň na mapě 4 a 5 jsou znázorněny počty emigrantů a imigrantů pomocí jednoduchého kartodiagramu. Jihočeský kraj si v tomto roce udržel kladné migrační saldo. Ani zde počty vystěhovalých nepřevýšily počty nad přistěhovalými. Od vzniku samostatné České republiky měl kraj vždy kladnou čistou migraci.

Mapa 3: Celkové migrační saldo v okresech Jihočeského kraje v roce 2010

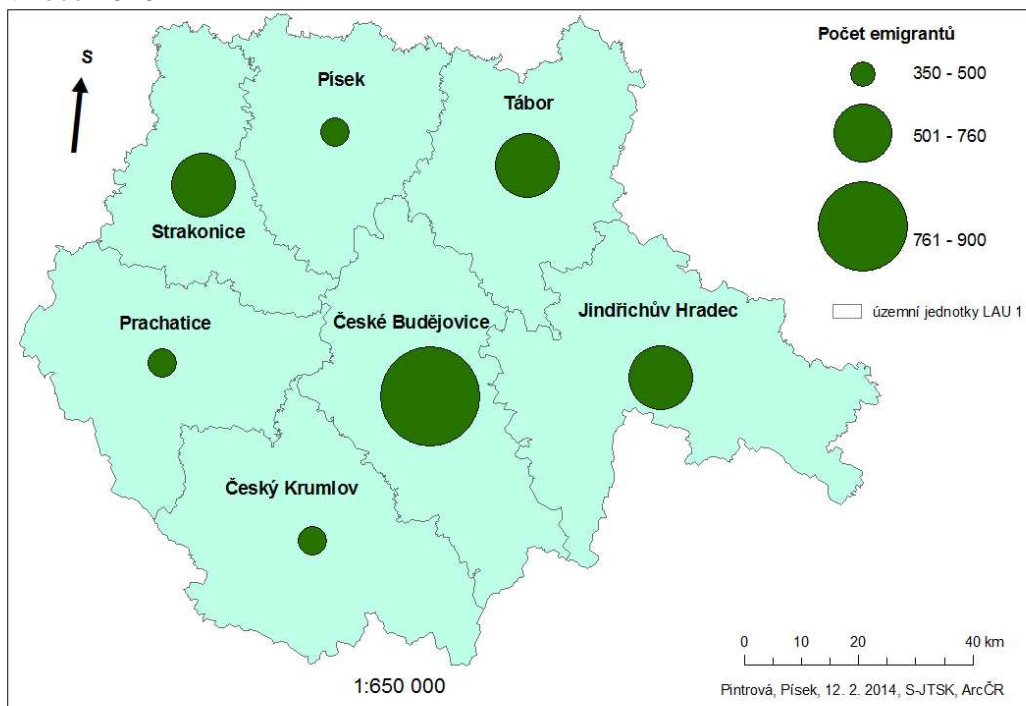

Zdroj: ČSÚ 2011, vlastní zpracování v programu Arc GIS

Poznámka: migrační saldo = rozdíl mezi přistěhovalými a vystěhovalými migranty, LAU 1 = územní jednotky okresů

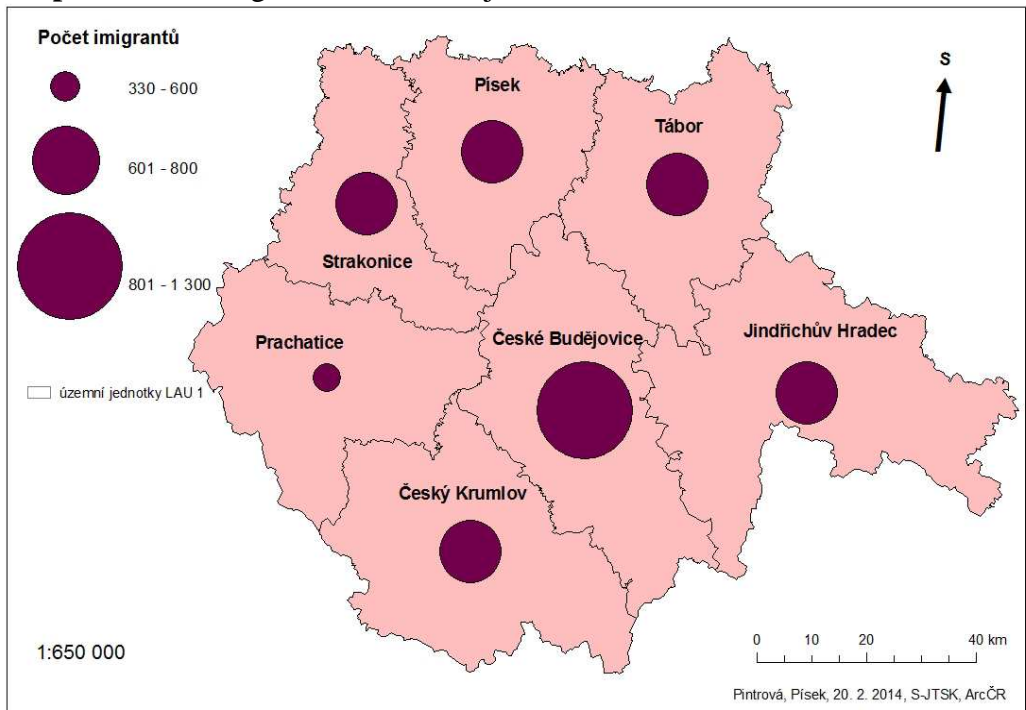
Díky zahraniční emigraci došlo u okresu Strakonice k zápornému migračnímu obratu. Okres nyní vykazuje jednu z nejnižších záporných hodnot v kraji (-71 migrantů). Druhou nejnižší zápornou hodnotu má sousedící okres Prachatice, ze kterého se odstěhovalo o 330 osob méně, než tomu bylo u předešlého okresu. I přesto zaznamenal v roce 2010 zápornou čistou migraci (-34 migrantů). Za častým úbytkem obyvatel migrací je možné spatřit neochotu obyvatelstva Prachatického okresu se stěhovat na větší vzdálenosti. Nízkého migračního objemu dosahuje okres u zahraniční i vnější migrace. A také okres Jindřichův Hradec se potýká se ztrátou (-17 migrantů).

Mapa 4: Počet vystěhovalých z okresů jižních Čech za hranice JČ kraje v roce 2010

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování v programu Arc GIS
Poznámka: počet emigrantů = počet vystěhovalých do krajů ČR a zahraničí z Jihočeského kraje (JČ kraj)

Mapa 5: Počet imigrantů v okresech jižních Čech v roce 2010

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování v programu Arc GIS
Poznámka: počet imigrantů = počet přistěhovalých z krajů ČR a zahraničí do Jihočeského kraje

Celkem se z kraje vystěhovalo 4 370 osob. Při porovnání s předešlým rokem došlo k mírnému poklesu v počtu emigrantů. V počtech vystěhovalých jsou okresy poměrně stejnorodé. Již ani České Budějovice příliš nevystupují v počtech vystěhovalých nad ostatní okresy. Tak jako u vnějšího migračního salda kraje v podkapitole 4.1.1, tak také u celkového migračního salda dominuje okres České Budějovice s více než 300 migranty za rok. A s druhým nejvyšším počtem vystěhovalých jej následuje okres Jindřichohradecký (757 emigrantů).

Kraj získal imigrací 4 916 obyvatel. Na mapě 5 je patrné, že nejvíce imigrantů směřuje do okresu s krajským městem, jak lze předpokládat. Počet výrazně převyšuje zbylé okresy. Mezi další migračně atraktivní okresy je možné zařadit Tábořský, Jindřichohradecký, Strakonický a Písecký. Nejméně přistěhovalých směřovalo do Prachatického okresu (tabulka 7).

Tabulka 7: Počet imigrantů a emigrantů v okresech Jihočeského kraje v roce 2010

	Počet imigrantů	Počet emigrantů	Migrační saldo
České Budějovice	1 244	899	345
Český Krumlov	602	493	109
Jindřichův Hradec	740	757	-17
Písek	602	449	153
Prachatice	324	358	-34
Strakonice	617	688	-71
Tábor	787	726	61
JČ kraj	4 916	4 370	546

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování

Poznámka: migrační saldo je vyjádřeno v absolutních počtech migrantů

Hrubou míru imigrace má nejvyšší a nadprůměrnou Českokrumlovský okres (9,8 ‰). Jihočeský kraj vykazuje 7,7 ‰. Z toho tři okresy zaznamenaly hodnotu pod úroveň kraje – Českobudějovický, Prachatický a Tábořský. A současně má okres České Budějovice jednu z nejnižších hodnot HME, tj. 4,8 emigrantů připadajících na 1 000 obyvatel středního stavu.

Bilance migrace města České Budějovice, správního centra Jihočeského kraje

Hodnocena byla též migrace obyvatelstva krajského centra - město České Budějovice. Celkový počet migrantů města v roce 2010 činil 4 195 migrantů (včetně zahraniční migrace). To je nejnižší počet migrantů od roku 2003. I přesto, že má v tomto roce téměř shodný migrační obrat s rokem 2010, počty vystěhovalých podstatněji převýšily počty nad

přistěhovalými (rok 2003 migrační saldo -684 migrantů). V roce 2010 bylo záporné migrační saldo -323 osob, tj. hrubá míra migračního salda -3,4 ‰ (tabulka 8).

Tabulka 8: Bilance migrace města České Budějovice v roce 2010

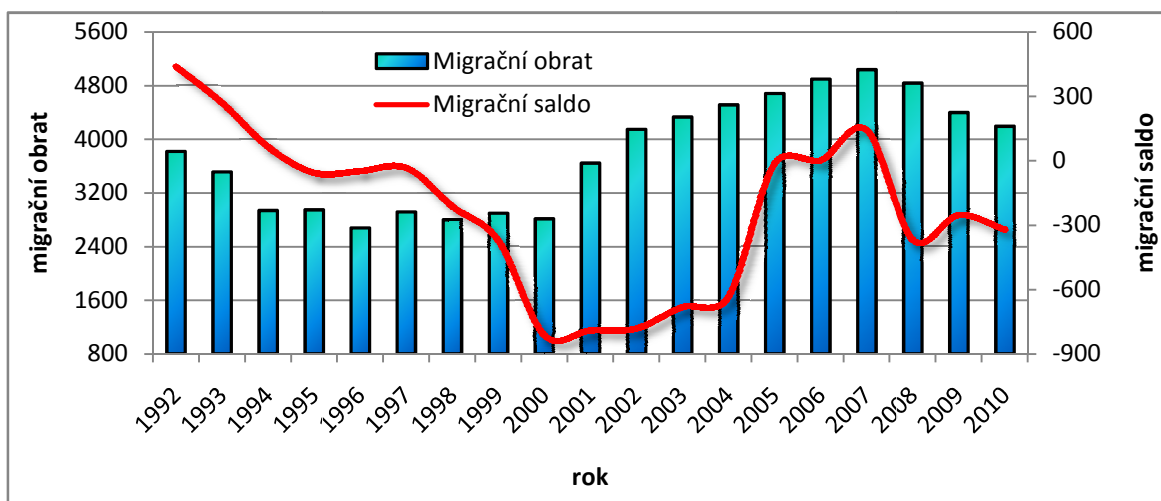
Obec	Migrační objem	HMMO (v ‰)	Počet imigrantů	HMI (v ‰)	Počet emigrantů	HME (v ‰)	Migrační saldo	HMMS (v ‰)
České Budějovice	4 195	44,3	1 936	20,4	2 259	23,8	-323	-3,4
JČ kraj	9 286	14,6	4 916	7,7	4 370	6,9	546	0,9

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování a výpočty

Poznámka: migračním objem a migrační saldo jsou vyjádřeny v absolutních počtech migrantů

Od roku 1990 měl migrační objem klesající tendenci, ke znovuoživení migrační aktivity osob došlo po roce 2000, kdy objem migrace rostl dalších 7 let (graf 9). Po roce 2007 začal migrační objem spolu s kladným migračním přírůstkem města klesat a klesající trend objemu migrace pokračoval až do roku 2010, kdy došlo k jeho snížení oproti roku předchozímu (rok 2009), jak u počtu imigrantů, tak u emigrantů. A v konečném výsledku se objem migrace snížil za tyto dva roky o téměř 200 migrantů.

Graf 9: Vývoj migračního objemu v obci České Budějovice, 1990-2010

Zdroj: ČSÚ 2014i, vlastní zpracování a výpočty

Poznámka: migrační saldo a migrační obrat jsou vyjádřeny v absolutních počtech migrantů

Naproti tomu rozdíl mezi přistěhovalými a vystěhovalými, jejichž migrační saldo bylo v letech 2000-2004 jedno z nejnižších za devatenáct let, se v roce 2007 na tolik snížil, až počty imigrantů převýšily počty nad emigranty. Avšak po mírném nárůstu se migrační saldo opět propadlo do migračního úbytku obyvatel.

Výrazný nástup suburbanizačních procesů je vidět na vedlejší ose „y“ (graf 9), kde je zobrazena klesající křivka migračního salda, která se z kladných hodnot dostává do

záporných, tj. město se od roku 1992 potýká se snižující se migrační atraktivností města na úkor suburbánního zázemí města České Budějovice (Popjaková 2013). Jisté náznaky suburbanizačních procesů lze spatřit ve městě již ve 20. a 30. letech 20. století (Kára a Kučera 1986).

4.2 Migrační toky

Migrační toky představují pohyb obyvatelstva mezi dvěma územními celky, u nichž se sleduje výchozí a cílová oblast (Roubíček 1997).

4.2.1 Vnitřní migrace

Jedna z prvních analýz migračních toků, tj. migrační proudy migrantů se stejným místem odchodu a stejným místem příchodu (Jurčová 2005), je sledování meziokresní migrace v Jihočeském kraji.

Narůstající migrační uzavřenosti v České republice na úrovni okresů si v minulosti (80. a 90. léta) všiml Kühnl (1977) a Čermák (1996). Stěhování z okresu do okresu v rámci kraje patří mezi méně časté typy migrace. V rámci ČR se obyvatelstvo nejčastěji stěhovalo z obce do obce, druhým nejfrekventovanějším pohybem bylo stěhování z kraje do kraje a poté z okresu do okresu. Meziokresní stěhování na území ČR k roku 2010 připadá na 20 % z celkového pohybu obyvatelstva (Němečková 2011).

Stěhování mezi okresy v rámci kraje bylo v letech 1993-1995 typické hlavně pro skupinu obyvatelstva se středním vzděláním bez maturity (Srb a Andrlé 1977).

Migrační objem Jihočeského kraje je 11 474 osob. Nejvíce osob změnilo své trvalé bydliště v rámci okresu České Budějovice. Celkem se přestěhovalo 2 731 osob (tabulka 9).

Tabulka 9: Meziokresní migrace v jižních Čechách v roce 2010

		Imigranti do okresu						
		ČB	ČK	JH	PI	PRA	STR	TÁ
Emigranti z okresu	ČB	2 731	292	161	65	103	84	97
	ČK	450	910	41	17	65	26	23
	JH	223	43	1 093	15	15	17	63
	PI	95	12	11	718	27	74	66
	PRA	173	69	18	39	727	104	19
	STR	116	18	9	86	81	778	22
	TÁ	129	14	83	66	14	14	1 358

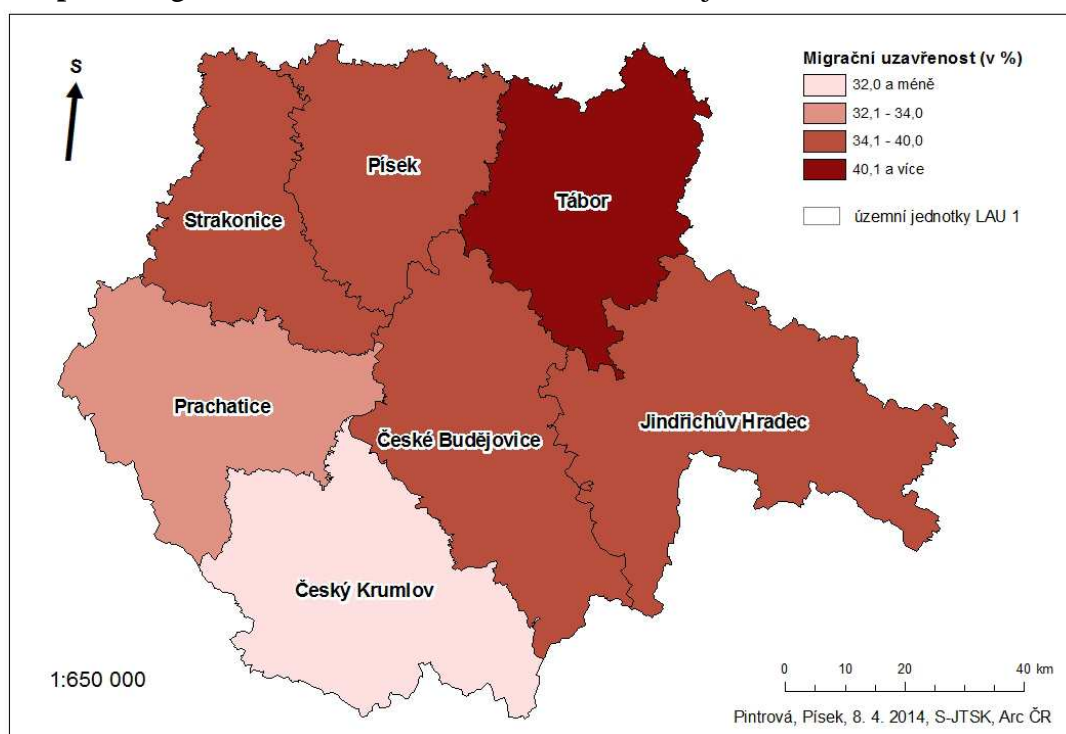
Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování

Poznámka: údaje jsou vyjádřeny v absolutních počtech migrantů

Druhým okresem s největším počtem přestěhovaných a zároveň s nejvyšší migrační uzavřeností je okres Tábor, v němž se přestěhovalo 1 358 osob. Nejnižší migrační uzavřenost byla zaznamenaná v Českokrumlovském okrese (mapa 6). Oproti předešlým pěti letům došlo ke změně pouze v počtech migrantů, pořadí okresů, co se týče vnitřní migrace, zůstalo stejné.

Za sledované období v bakalářské práci Dragounové (2013) změnilo bydliště uvnitř okresů nejméně obyvatel v Prachatickém okrese, v roce 2010 byl tento okres vystřídán Píseckým. Rozdíl těchto dvou okresů činí v roce 2010 pouhých 9 migrantů.

Mapa 6: Migrační uzavřenost okresů Jihočeského kraje v roce 2010

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní výpočty a zpracování v programu Arc Gis

Poznámka: migrační uzavřenost = podíl migrace v rámci ORP na celkovém migračním objemu Jihočeského kraje násobený 100 %; LAU 1 = územní jednotky okresů

Nejsilnější imigrační vazby, a současně emigrační, mají jednotlivé okresy s Českými Budějovicemi. V přílohách bakalářské práce jsou mapy 4 - 17, které znázorňují směry migrantů v rámci jednotlivých okresů kraje.

Celkem v okresech změnilo místo trvalého bydliště 1 186 osob (bez migrace uvnitř okresů) za účelem emigrace do Českobudějovického okresu. Jako jediný spolu s okresem Písek vykazuje kladné migrační saldo. Naopak z okresu České Budějovice se stěhovalo obyvatelstvo především do Českokrumlovského okresu. Nejužší vazby v počtu vystěhovaných

má s okresem Písek (65 emigrantů), u kterého je nejnižší celkový migrační objem (573 migrantů).

Mezi další slabé migrační toky lze zařadit emigranty z Písku směřující do okresu Jindřichův Hradec (11 osob), které byly zaznamenány i v letech 2005-2009, anebo do Českokrumlovského okresu (12 osob). Za menší migrační atraktivností Českokrumlovská může stát jedna z nejvyšších mír nezaměstnanosti z jihočeských okresů.

Okresy Písek a České Budějovice jako jediné, díky kladnému migračnímu saldu, vykazují index migrační účinnosti vyšší než 0. Okresy Český Krumlov a Prachatice mají nejnižší záporný index migrační účinnosti (-0,16). Počty emigrantů značně převýšily počty nad imigranty (tabulka 10).

Tabulka 10: Migrační účinnost mezi okresy Jihočeského kraje v roce 2010

	Imigranti	Emigranti	Migrační saldo (počet migrantů)	Index migrační účinnosti
České Budějovice	1 186	802	384	0,19
Český Krumlov	448	622	-174	-0,16
Jindřichův Hradec	323	376	-53	-0,08
Písek	288	285	3	0,01
Prachatice	305	422	-117	-0,16
Strakonice	319	332	-13	-0,02
Tábor	290	320	-30	-0,05

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování a výpočty

Poznámka: index migrační účinnosti = podíl absolutní hodnoty migračního salda a migračního obratu

Index migrační účinnosti (neboli index efektivnosti migrace) se pohybuje v číslech od 0 do 1 nebo od 0 do -1. Průměr okresů Jihočeského kraje je -0,04. Záporná hodnota svědčí o tom, že více osob emigruje, než imigruje. Okresy Písek a Strakonice mají hodnoty indexu nejbližší hodnotě 0 (tabulka 10). V případě nulového indexu migrační účinnosti se buď vystěhoval a přistěhoval stejný počet migrantů, nebo nedošlo k žádným migračním pohybům na sledovaném území. V případě těchto dvou okresů šlo o téměř totožné počty jak přistěhovalých, tak vystěhovalých z okresů.

Migrační uzavřenost na úrovni obcí s rozšířenou působností

Další významnou událostí ve stěhování je migrační uzavřenost, která v bakalářské práci vyjadřuje podíl migrace uskutečněné v rámci ORP vyjádřený v %.

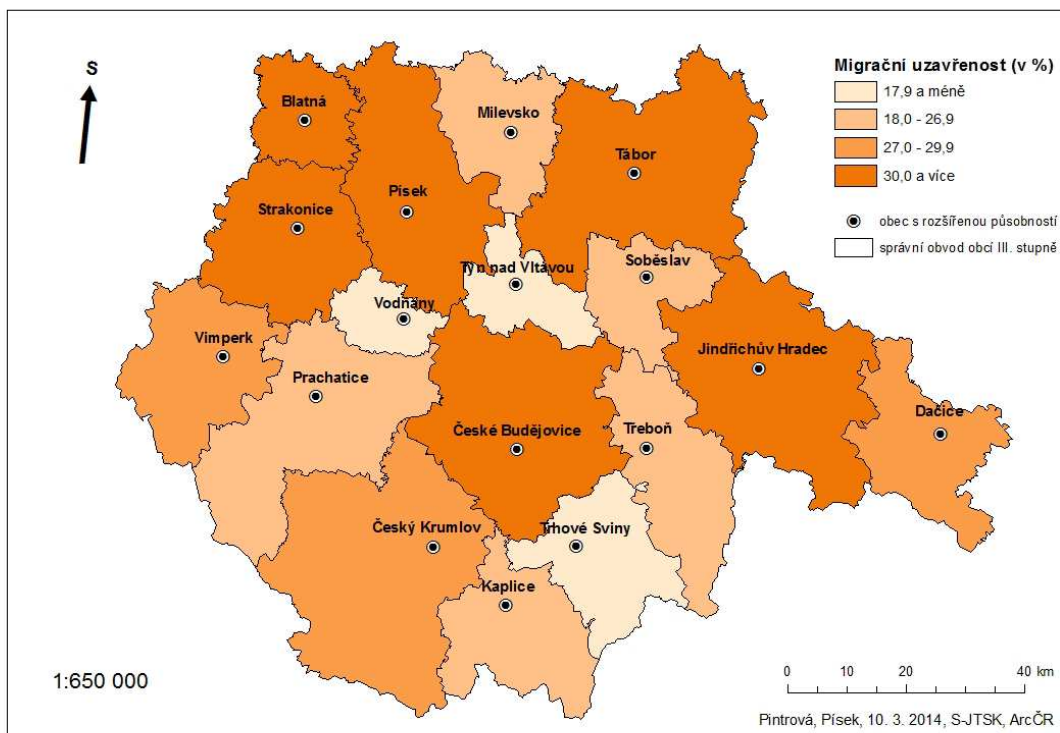
Zvyšující se uzavřenost migrace je patrná na následujících třech mapách (7,8,9). Při srovnání roku 2010 a sledovaného období 1992-1998 došlo k značnému nárůstu migrační uzavřenosti. Zatímco v šestiletém období vykazovaly nejvyšší uzavřenost ORP Tábor,

Strakonice a České Budějovice, v roce 2010 to je o tři ORP více. V prvních dvou šestiletých obdobích vykazovaly vyšší migrační uzavřenost především regiony bývalých okresních měst.

O zvyšující se migrační uzavřenosti, tj. rostoucí trend migrace obyvatel na kratší vzdálenosti, na úkor migrace na vzdálenosti větší, píše ve svém článku například Čermák (1997) nebo Kocandová (2009) v diplomové práci.

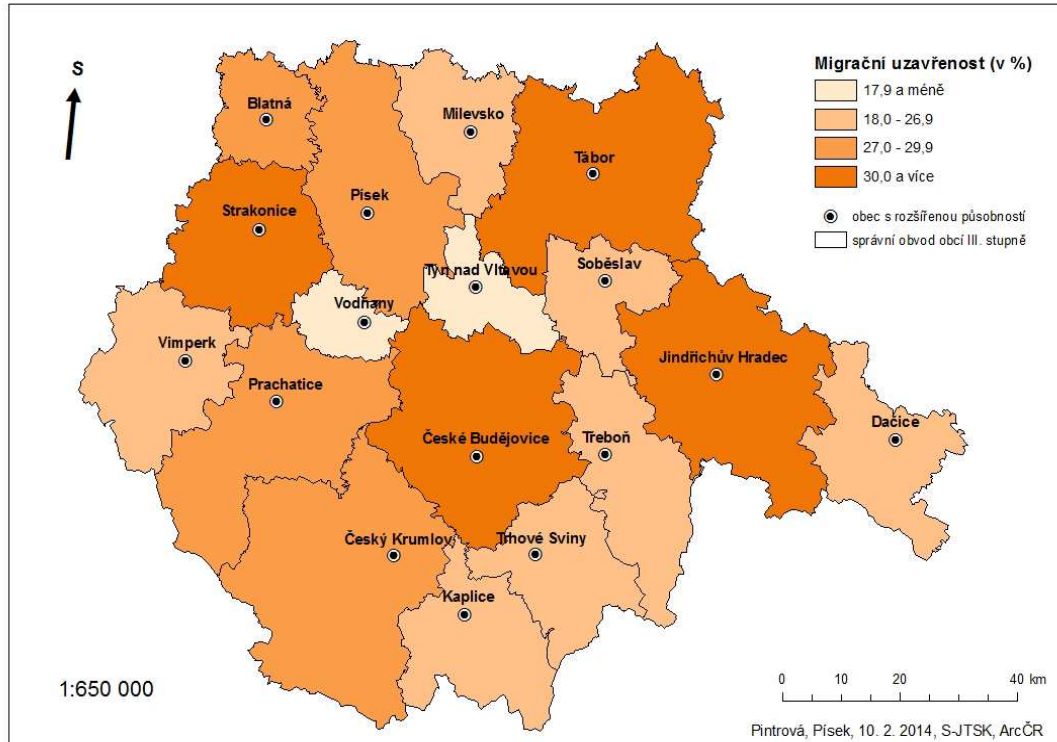
Naopak velmi nízká migrační uzavřenost je sledovaná u ORP Vodňany, Týn nad Vltavou a Trhové Sviny, které leží v sousedství ORP České Budějovice. V každém sledovaném období vykazovaly nejnižší úroveň. Jedním z důvodů je jistě bezprostřední sousedství s ORP České Budějovice. Místo toho, aby se obyvatelstvo přemisťovalo uvnitř ORP, jsou uskutečňovány migrační toky „z“ nebo „do“ nedalekého krajského města. Od roku 1992 se udržuje trend nízké uzavřenosti migrace při státní hranici.

Mapa 7: Migrační uzavřenost na úrovni ORP Jihočeského kraje v roce 2010

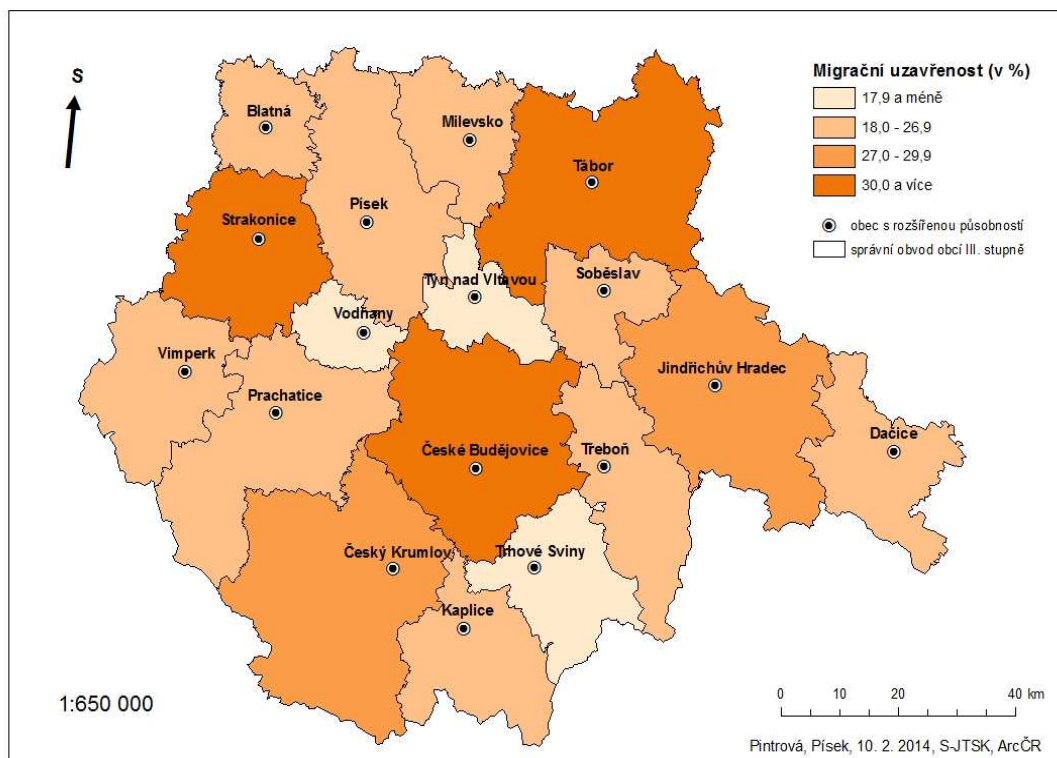
Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování v programu Arc GIS a výpočty

Mapa 8: Migrační uzavřenost na úrovni ORP Jihočeského kraje, 1999-2004

Zdroj: Kocandová (2009), Čekal (2006), vlastní zpracování v programu Arc Gis

Mapa 9: Migrační uzavřenost v okresech jižních Čech, 1992-1998

Zdroj: Kocandová (2009), Čekal (2006), vlastní zpracování v programu Arc GIS

Spolu s migrační účinností je třeba poukázat na jednotlivé migrační přírůstky či úbytky v ORP. Kromě dlouhodobě migračně ziskových (ORP: Písek, Trhové Sviny, Vodňany) a ztrátových (ORP: Milevsko, Třeboň, Strakonice) obcí s rozšířenou působností, je v tabulce 11 zachycen kolísající migrační vývoj u zbylých ORP. Jedná se například o Soběslav, která po relativně velkých migračních ziscích v letech 1992-2004, začala v posledním zmiňovaném roce obyvatelstvo ztrácet (-16 migrantů). Dalšími ORP, u kterých ve třech sledovaných obdobích dochází ke kolísání, jsou Vimperk, Dačice, Český Krumlov a Týn n. Vltavou (tabulka 11).

Mezi velice migračně atraktivní v letech 1992-1998 lze zařadit jednoznačně ORP Týn nad Vltavou, která obyvatelstvo získávala zejména ještě v první polovině devadesátých let v souvislosti s výstavbou jaderné elektrárny Temelín (Čekal 2006). V současnosti vykazuje migrační zisk pěti osob.

Mezi ztrátové obce s rozšířenou působností se řadí v roce 2010 téměř veškeré ORP mající společnou administrativní hranici s ORP České Budějovice (vyjma ORP Písek, Trhové Sviny a Vodňany). Příčinou kladného migračního salda obce s rozšířenou působností Trhové Sviny jsou jistě dostačující počty přistěhovalých z Českobudějovicka vlivem suburbanizačních procesů, při nichž obyvatelstvo preferuje periferní oblasti Českých Budějovic.

Tabulka 11: Srovnání migračního salda mezi jednotlivými lety v ORP jižních Čech

ORP	Migrační saldo (počet migrantů)		
	1992-1998	1999-2004	2010
Blatná	-149	90	-34
České Budějovice	1 785	755	312
Český Krumlov	207	-187	-98
Dačice	18	-153	-20
Jindřichův Hradec	352	160	22
Kaplice	82	-68	-76
Milevsko	-522	-224	-29
Písek	239	315	16
Prachatice	-278	-58	-114
Soběslav	287	382	-16
Strakonice	-347	- 420	-15
Tábor	-36	-151	-1
Trhové Sviny	315	766	90
Třeboň	-88	-93	-57
Týn n. Vltavou	918	153	-23
Vimperk	83	-61	3
Vodňany	53	97	40
JČ kraj	2 919	1 303	433

Zdroj: Kocandová (2009), data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČÚ, vlastní zpracování a výpočty

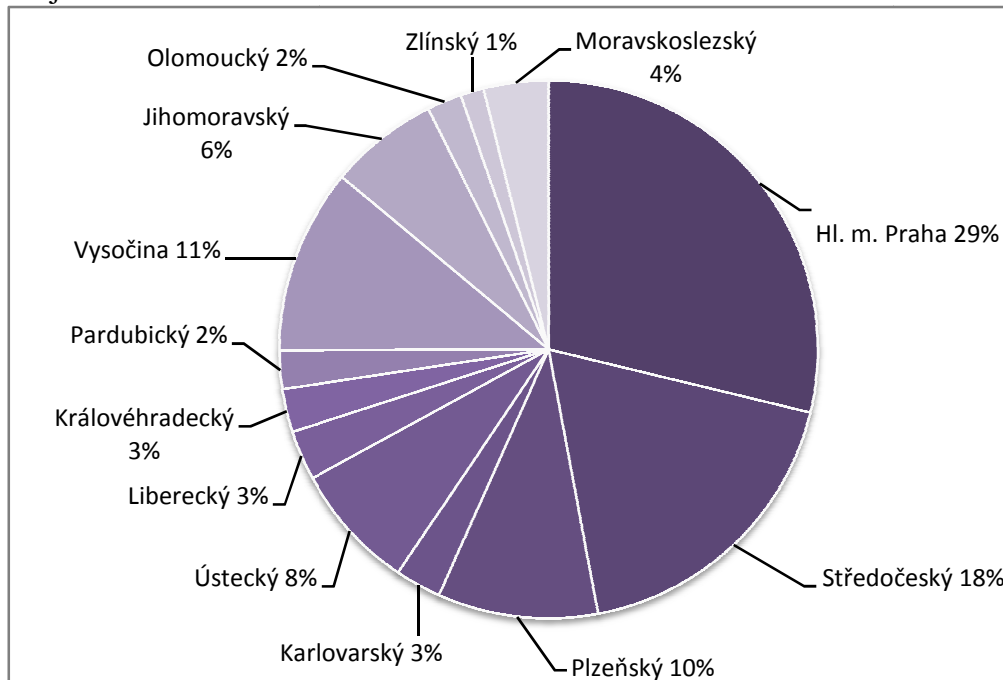
4.2.2 Vnější migrace

Další součástí hodnocení prostorové struktury migrace je analýza migračních vazeb mezi jižními Čechami a ostatními kraji České republiky.

Například Čekal (2006), anebo Dragounová (2013) ve svých pracích zaznamenali největší migrační obrát u hlavního města Prahy za jimi sledované roky. Jinak tomu není ani v roce 2010, jak je zobrazeno na grafu 10. Následují silné migrační vazby s kraji, které přímo sousedí s jižními Čechami. Podíl těchto sousedících krajů se pohybuje od 9,6 % (absolutně 729 migrantů) do 18,4 % (absolutně 1 388 migrantů). Vůbec nejnižší migrační obrát má Jihočeský kraj se Zlínským. Jako jediný se na celkovém migračním obrátu podílí z méně jak 2 %.

Na grafu 10 je vidět podíl také zbylých krajů na migračním obrátu Jihočeského kraje. Jednu z nejnižších hodnot má například Liberecký (195 migrantů), Pardubický (176 migrantů), Olomoucký kraj (158 migrantů) a další. Mimo to jsou v přílohách (18 - 24) kartograficky zachyceny migrační objemy pro jednotlivé okresy jižních Čech ve vztahu s kraji ČR.

Graf 10: Podíl krajů České republiky na migračním objemu Jihočeského kraje v roce 2010

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování a výpočty

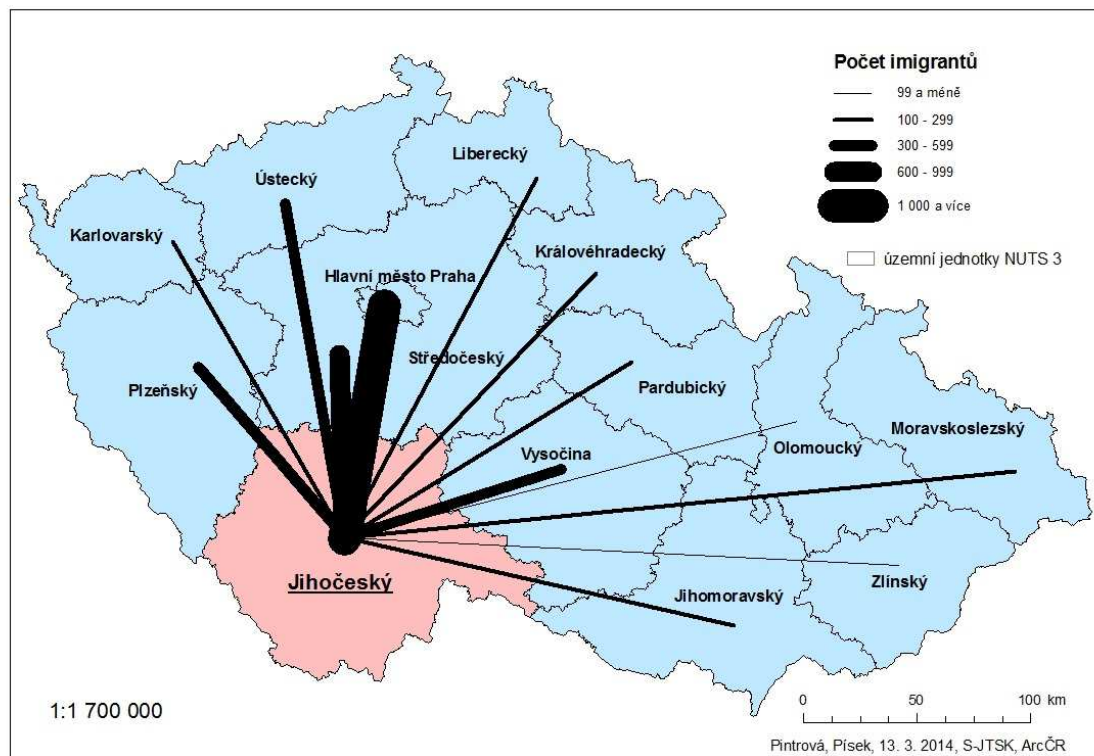
Migrační toky imigrantů

V tabulce 9 a na mapách 10 a 11 jsou analyzovány imigrační a emigrační vazby jižních Čech s ostatními kraji ČR. Z mapy 10 je jednoznačné, že nejsilnější imigrační proud vede z Prahy. Ke stejnému výsledku dospěla Dragounová (2013) v bakalářské práci. Počet imigrantů odpovídá téměř dvojnásobku počtu přistěhovalých ze Středočeského kraje s druhou nejvyšší hodnotou, a to 672 přistěhovalých. Praha se podílí na imigraci čtvrtinovým podílem, zatímco Středočeský z 16,8 % a sousední Vysočina z 12,4 %. Zbylé kraje mají podíl 10 % a méně.

Nejslabší imigrační vazby mají jižní Čechy s krajem Olomouckým a Zlínským. Jejich podíl na celkové imigraci je pouze dvouprocentní.

Procentuální zastoupení imigrantů Jihočeského kraje v roce 2010 se téměř shoduje s hodnotami, které zaznamenala Dragounová (2013) v letech 2005-2009.

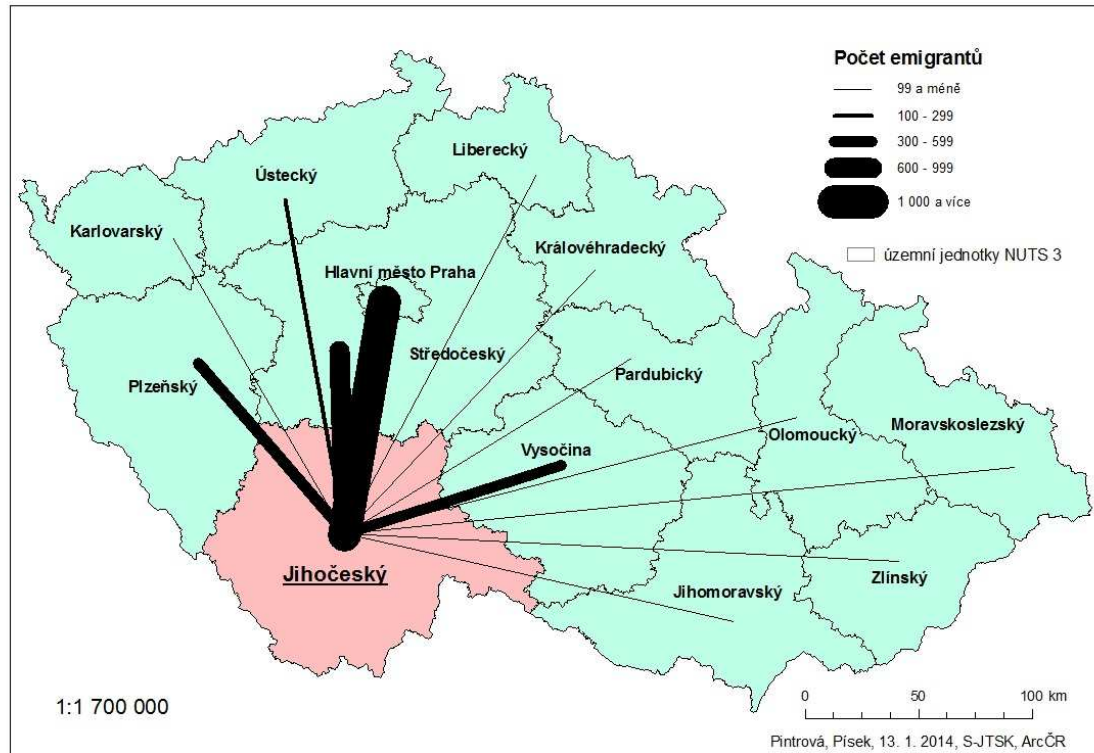
Mapa 10: Migrační toky imigrantů do Jihočeského kraje z krajů ČR v roce 2010

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování v programu Arc GIS

Poznámka: NUTS 3 = územní jednotky krajů

Mapa 11: Migrační toky emigrantů z Jihočeského kraje do krajů ČR v roce 2010

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování v programu Arc GIS

Poznámka: NUTS 3 = územní jednotky krajů

Z pohledu imigračních okresních toků má nejsilnější vazby okres Tábořský (198 imigrantů) s krajem Praha. Právě sem směřuje nejvíce přistěhovalých. Pro přistěhovalé mohou být přitažlivé oblasti chataření a také dobrá dopravní dostupnost z Prahy po dálnici D3 (Polívková 2012).

Ale počty přistěhovalých se příliš neliší od počtu emigrantů z Prahy do okresu Českých Budějovic (193 imigrantů). Atraktivnost krajského města České Budějovice je zřejmá – krajské město s dostatkem nabízených služeb.

Na druhou stranu nejslabší migrační proudy směřují z Olomouckého a Zlínského kraje. Jejich počty nepřevýšily ani 100 osob (tabulka 12). Podílí se na celkové imigraci z pouhých 2 % až 4 %. Jedním z hlavních důvodů je jistě překonávaná vzdálenost (to samé platí u emigrace z JČ kraje). Avšak u všech krajů (mimo sousední kraje a hl. m. Prahu), nejen u těchto dvou zmiňovaných, vede hlavní migrační proud vždy do okresu s krajským městem České Budějovice. Ale mnohdy se Tábořský okres stává konkurencí pro Českobudějovický okres.

Tabulka 12: Celkový přehled imigračních toků Jihočeského kraje v roce 2010

Kraj	Okres							JČ kraj celkem
	ČB	ČK	JH	PI	PRA	STR	TA	
Hl. m. Praha	193	88	160	183	54	140	198	1 016
Středočeský	175	52	93	108	47	83	114	672
Plzeňský	91	32	33	57	50	104	26	393
Karlovarský	42	17	14	23	13	17	17	143
Ústecký	82	43	26	32	21	61	74	339
Liberecký	35	13	15	7	9	17	16	112
Královéhradecký	28	10	12	8	11	14	24	107
Pardubický	25	14	12	3	5	20	22	101
Vysočina	119	34	190	14	16	15	106	494
Jihomoravský	69	29	49	34	12	23	45	261
Olomoucký	34	4	14	7	5	11	8	83
Zlínský	23	5	16	7	8	4	6	69
Moravskoslezský	51	32	25	27	21	19	32	207
JČ kraj	967	373	659	510	272	528	688	3 997

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování

Poznámka: údaje jsou vyjádřeny v absolutních počtech migrantů

V tabulce 13 je znázorněn vnější migrační objem jednotlivých okresů Jihočeského kraje. Tabulka zohledňuje migrační obrat jak v absolutních číslech, tak v relativních.

Největší podíl na migračním objemu má samozřejmě okres České Budějovice (1 685 osob). Tvoří téměř čtvrtinový podíl na migračním objemu. Druhá nejvyšší hodnota je u druhého nejpočetnějšího okresu kraje, a to u Tábořského (1 327 osob). Podobný podíl má okres Jindřichův Hradec, který se podílí na migračním objemu o 0,6 % méně než předešlý zmiňovaný okres.

Velmi nízký podíl má okres Prachatice (608 osob). Okres se během roku dostal do největších migračních ztrát vzhledem k ostatním okresům kraje. Avšak také Český Krumlov vykazoval ztrátu již od roku 2006 a jeden z nejnižších podílů na migračním obratu.

Tabulka 13: Podíl migrantů na migračním objemu Jihočeského kraje v roce 2010

Okres	Migrační objem	
	absolutně	relativně (v %)
České Budějovice	1 685	22,3
Český Krumlov	750	9,9
Jindřichův Hradec	1 285	17,0
Písek	927	12,3
Prachatice	608	8,0
Strakonice	979	12,9
Tábor	1 327	17,6
JČ kraj	7 561	100,0

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování a výpočty

Emigrační toky

Emigrační toky z Jihočeského kraje korespondují s imigračními toky do kraje, to znamená, že nejsilnější emigrační toky vystěhovalých směřují taktéž do sousedních krajů (vč. hl. m. Prahy). Čím větší vzdálenost od zdrojové oblasti, tj. Jihočeského kraje, tím méně osob emigruje.

I zde je hlavním cílem migrantů hl. m. Praha, do které se z Jihočeského kraje vystěhovalo 1 169 osob (32,8 % z celkového počtu emigrantů). Jak na mapě 11 (v předchozí podkapitole), tak na grafu 11 jsou znázorněny další silné emigrační proudy, které vedou do Středočeského kraje (20,1 %), Vysočiny (9,8 %) a Plzeňského kraje (9,4 %). A přitom porovnat podíl emigrantů a imigrantů na celkovém počtu vystěhovalých, resp. přistěhovalých migrantů Jihočeského kraje na grafech 11 a 12.

U těchto čtyř jmenovaných krajů nedošlo k výrazné změně jejich podílů na emigraci vzhledem k průměrnému procentuálnímu zastoupení na emigraci v letech 2005-2009. K mírnému navýšení došlo v roce 2010 u hl. m. Prahy, kde se podíl na emigraci zvedl o téměř 3 %.

Zbylé kraje mají podíl menší než 6,7 %. Zvýšil se také počet krajů s podílem na emigraci okolo 2 %. To jsou kraje, které v absolutním vyjádření nepřekročily hranici 100 vystěhovalých. Lze to odůvodnit právě vzdáleností Jihočeského kraje od cílových krajů a neochotou stěhovat se na větší vzdálenosti. Mezi další hlavní důvody jistě patří nepříznivá situace na trhu práce, například v Moravskoslezském kraji je jedna z nejvyšších mír nezaměstnanosti. Dalšími kraji postiženými vyšší mírou nezaměstnanosti jsou Karlovarský nebo Olomoucký kraj.

Tabulka 14: Celkový počet emigrantů Jihočeského kraje v roce 2010

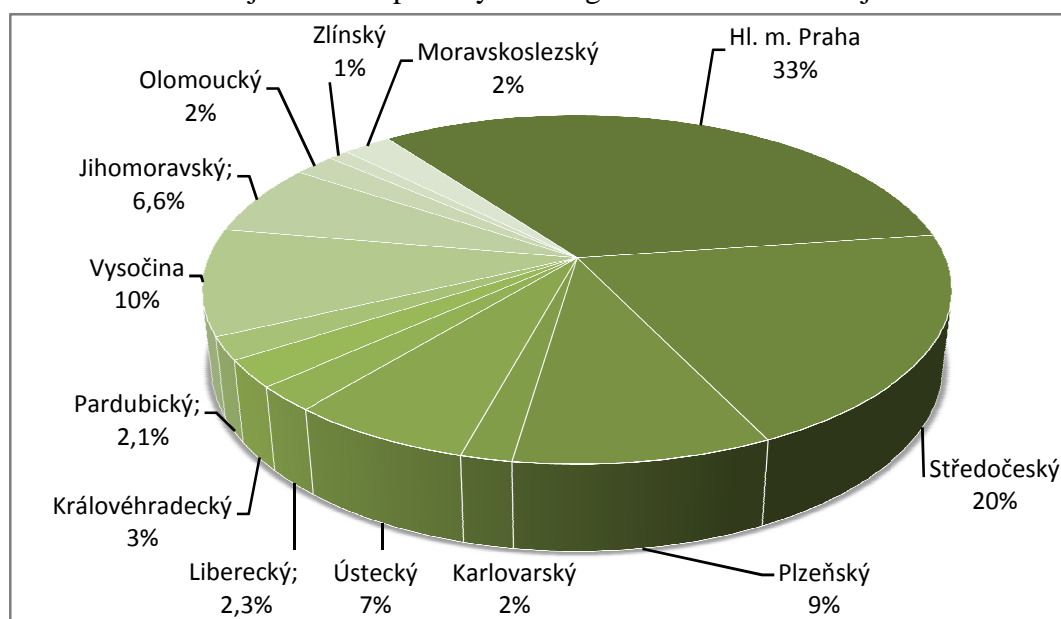
Kraj	Okres							JČ kraj celkem
	ČB	ČK	JH	PI	PRA	STR	TA	
Hl. m. Praha	270	121	186	160	113	123	196	1 169
Středočeský	129	41	80	135	71	99	161	716
Plzeňský	37	30	20	40	55	109	45	336
Karlovarský	19	17	5	5	4	10	7	67
Ústecký	49	46	30	17	33	23	42	240
Liberecký	26	9	10	11	4	7	16	83
Královéhradecký	14	15	18	4	4	16	19	90
Pardubický	15	9	9	3	6	11	22	75
Vysočina	53	18	181	14	15	9	61	351
Jihomoravský	61	33	57	9	17	24	36	237
Olomoucký	18	17	8	7	8	3	14	75
Zlínský	8	4	6	0	2	7	10	37
Moravskoslezský	19	17	16	12	4	10	10	88
JČ kraj	718	377	626	417	336	451	639	3 564

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování

Poznámka: údaje jsou vyjádřeny v absolutních počtech migrantů

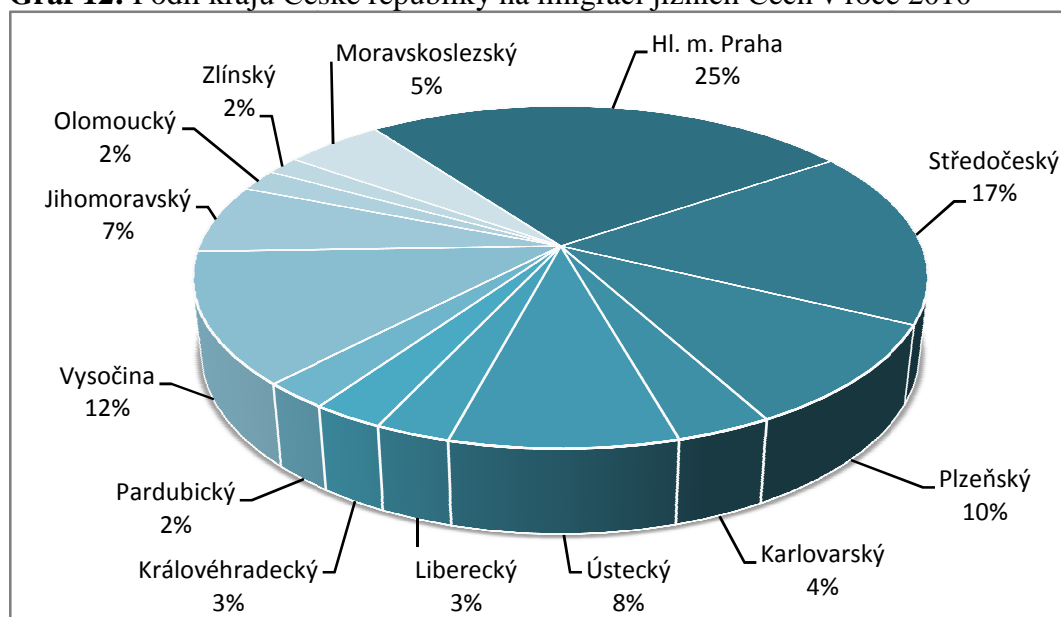
Mezi okresy dominují České Budějovice, ze kterých se vystěhovalo 718 osob (tabulka 14). Téměř totožné v počtu emigrantů jsou okresy Jindřichův Hradec a Tábor. Rozdíl mezi těmito dvěma okresy v počtech vystěhovalých je pouhých 13 osob. Nejméně migračních pohybů bylo uskutečněno v okrese Prachatice (336 vystěhovalých). Důvodem jistě bude nepříznivá geografická poloha okresu a jeho nedostatečná infrastruktura, která ztěžuje dopravní dostupnost nejen s krajskými, ale také okresními městy.

Graf 11: Podíl krajů České republiky na emigraci Jihočeského kraje v roce 2010

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU

Graf 12: Podíl krajů České republiky na imigraci jižních Čech v roce 2010

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování a výsledky

4.2.3 Zahraniční migrace

Jak je uvedeno na začátku čtvrté kapitoly, podíl zahraniční migrace na celkové migraci je necelých 9 %.

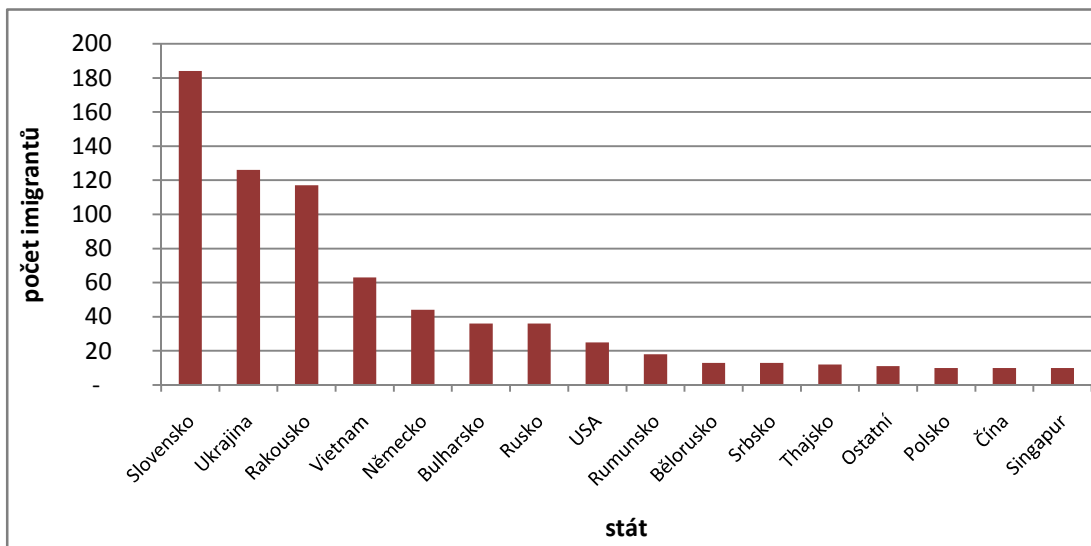
Imigrační toky

Do kraje se celkem přistěhovalo 919 osob. Nejdůležitějším státem v počtu imigrantů je Slovensko, ze kterého se přistěhovalo na území jižních Čech 184 osob. Podíl těchto osob činí přes 20 % na celkovém počtu imigrantů. Naopak v období 2005-2009 dominovaly počty přistěhovalých z Ukrajiny. Příčinou mohla být méně příznivá situace na trhu práce po ekonomické krizi. Nejvíce osob ze Slovenska směřovalo do okresu Českobudějovického (56 imigrantů).

V grafu 13 jsou znázorněny takové státy, z nichž se do Jihočeského kraje přistěhovalo minimálně 10 osob. Tudíž druhým státem v pořadí v počtu imigrantů je Ukrajina (126 imigrantů), poté Rakousko (117 imigrantů). Státy jako Německo, Rusko, Rumunsko nebo Polsko disponují počty přistěhovalých od 10 do 63 osob.

Zbylé státy, které nejsou v grafu 13 uvedeny, se podílejí na imigraci 1 % a méně. Mezi státy s pouhým jedním imigrantem patří například Irsko, Brazílie, Slovinsko, Řecko a další.

Graf 13: Počet imigrantů ve vybraných státech světa Jihočeského kraje v roce 2010

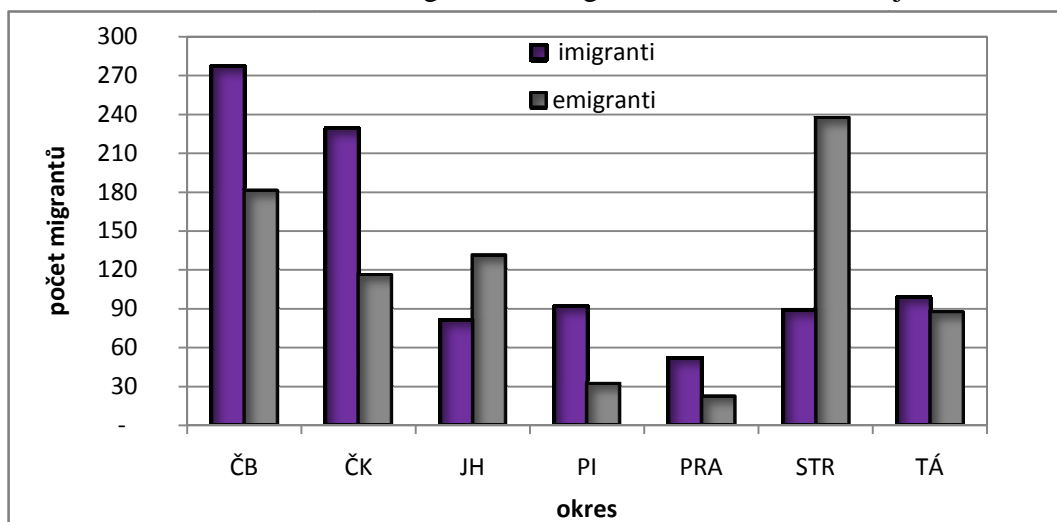

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování

Jak bylo výše zmíněno, největší příliv imigrantů směřuje do Českobudějovického okresu (graf 14). Proto má nejvyšší procentuální zastoupení z okresů Jihočeského kraje na celkové imigraci. Jako druhým nejatraktivnějším okresem pro přistěhovalé se jevil Českokrumlovský

okres. Do tohoto nejnižšího okresu směřovali převážně migranti ze sousedního Rakouska (92 imigrantů). Následuje Slovensko (28 osob) a Bulharsko s Ukrajinou se stejným počtem přistěhovalých – 18 imigrantů.

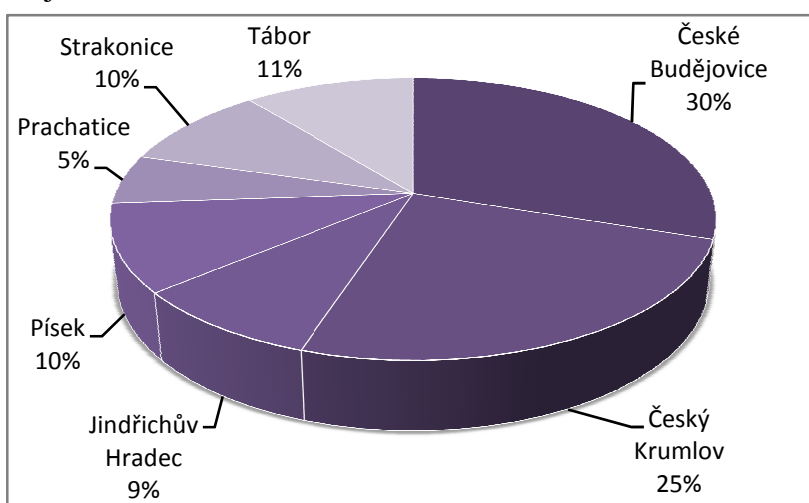
Graf 14: Počet zahraničních imigrantů a emigrantů v Jihočeském kraji v roce 2010

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování

Nejméně zahraničních imigrantů měnilo své trvalé bydliště v rámci Prachatického okresu. Stejně jako u imigrace, tak u emigrace registruje Prachatický okres nejnižší podíl na celkové emigraci (grafy 15). Z toho nejvíce přistěhovalých přicházelo ze Slovenska (11 osob) a Vietnamu (10 osob).

Graf 15: Podíl jednotlivých okresů na imigraci Jihočeského kraje v roce 2010

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování a výpočty

Většina okresů (Písek, Prachatice, Strakonice, Tábor) registruje největší příliv imigrantů ze Slovenska. U zbylých třech okresů jsou imigrační vazby diferencované. Do Českobudějovického okresu se přistěhovalo nejvíce osob z Ukrajiny (58 imigrantů). Do Jindřichohradeckého imigrovalo 23 osob z Vietnamu a do Českokrumlovského, jak již bylo výše formulováno, směřovalo 92 migrantů z Rakouska.

Emigrační toky

Význam států na emigraci je odlišný od imigrace. Zatímco u imigrace je v počtech přistěhovalých (184 osob) na vedoucí pozici Slovensko. U emigrantů směřoval hlavní migrační proud do Spolkové republiky Německo. Důvodem mohla být lepší životní úroveň obyvatelstva. Proto také Jihočeský kraj ve vztahu s Německem vykazuje migrační ztrátu (tabulka 15). Nejvíce osob odcházelo do Německa z okresu Českobudějovického (20 emigrantů). Opět dochází k rozdílu ve směru vystěhovalých z jižních Čech ve sledovaných letech 2005-2009, kde hlavní emigrační proud směřoval na Ukrajinu.

Tabulka 15: Zahraniční bilance migrace jižních Čech v roce 2010

Stát	Imigranti	Emigranti	Migrační saldo (počet migrantů)	Index migrační účinnosti
Německo	44	234	-190	-0,68
Slovensko	184	233	-49	-0,12
Rakousko	117	155	-38	-0,14
Polsko	10	10	0	0,00
Nizozemsko	6	10	-4	-0,25
Itálie	8	9	-1	-0,06
Rumunsko	18	8	10	0,38
Bulharsko	36	7	29	0,67
Francie	5	6	-1	-0,09
Řecko	1	4	-3	-0,60

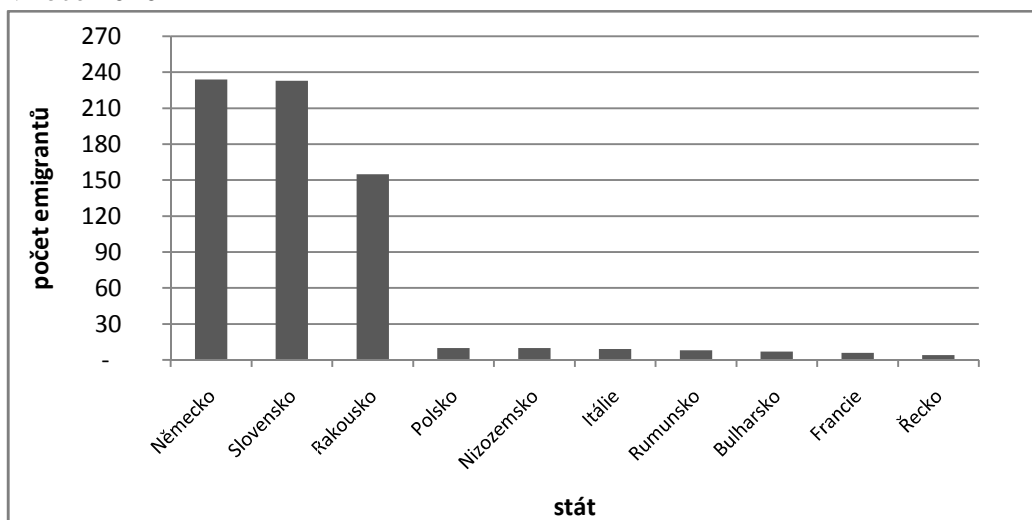
Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování a výpočty

V následujícím grafu 16 jsou též zachyceny vybrané státy mající počet emigrantů 4 a více. Stejný výběr států je také v tabulce 15.

Jak bylo již zmíněno, v počtu emigrantů dominuje Německo, následuje Slovensko o pouhého jednoho emigranta méně než předešlý stát, a Rakousko. Tyto tři státy mají podíl na celkové emigraci od 19 % do necelých 30 %. Státy s 10 emigranty mají podíl přibližně 1%.

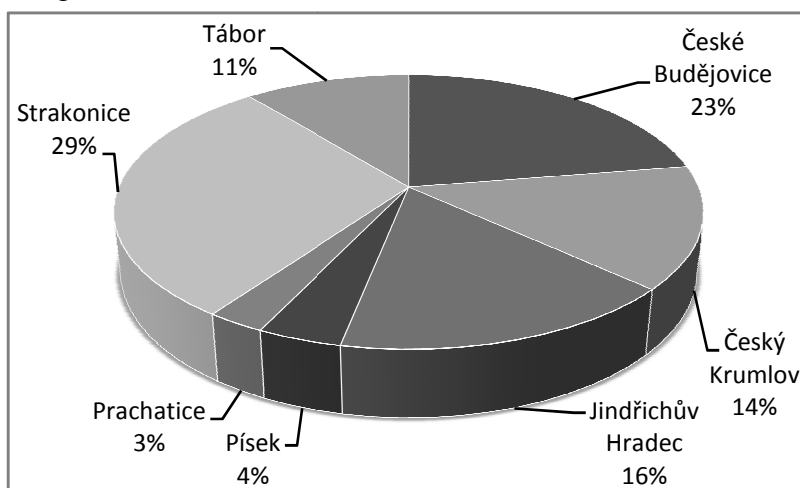
Nejméně osob se stěhuje například na Maltu, do Kanady nebo Vietnamu.

Graf 16: Počet emigrantů ve vybraných státech světa Jihočeského kraje v roce 2010

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování

Graf 17: Podíl jednotlivých okresů jižních Čech na celkové emigraci v roce 2010

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování a výpočty

Podíl jednotlivých okresů na emigraci se značně liší od imigrace (graf 17, popř. 15). Zatímco u emigrantů převažuje podíl Strakonického okresu (29 %), ze kterého se emigranti stěhovali nejčastěji do Německa, které mají relativně nejbliže. U imigrace to je okres České Budějovice, do něhož se přistěhoval největší počet osob ze zahraničí, a to 181 osob. Tábořský okres má totožný podíl u emigrace a současně u imigrace. Jeho migračního saldo je pouhých 12 migrantů.

Jediné dva okresy zahraniční migrací obyvatelstvo ztrácí, a to okresy Jindřichův Hradec (-50 migrantů) a Strakonice (-148 migrantů).

Častý směr emigrace z jednotlivých okresů vedl na Slovenskou republiku, a to z okresů České Budějovice, Písek, Tábor a Prachatice. Z posledního jmenovaného okresu se vystěhoval stejný počet osob jak na Slovensko, tak do Německa.

4.3 Strukturní charakteristiky migrantů

Na základě zrušení sledování důvodů stěhování, byla provedena charakteristika migrantů z pohledu věkové a pohlavní struktury.

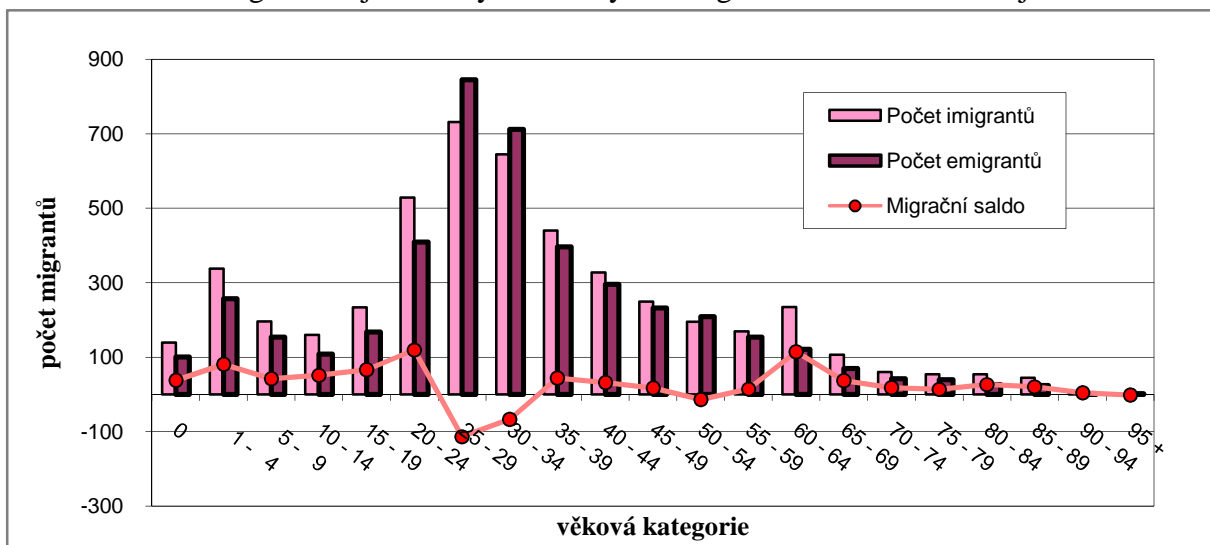
4.3.1 Věková struktura migrantů kraje

Celkovou migrací v pojetí této práce, jak bylo zmíněno v první kapitole, je rozuměno stěhování přes hranice Jihočeského kraje a současně přes státní hranici.

Jihočeský kraj zaznamenal největší kladné migrační saldo ve věkové kategorii 20 – 24 let (120 migrantů). Další nejvyšší zisk je u kategorie 60 – 64 let (tabulka 16), která prvně za 6 let (2005-2010) nevykazuje nejvyšší migrační přírůstek (Dragounová 2013).

I nadále zůstává Jihočeský kraj atraktivní především pro starší obyvatelstvo, které hledá kvalitnější životní prostředí, a často z dříve rekreačních objektů vytváří trvalé bydliště. Naopak migračně ztrátovými se ukázaly věkové skupiny 25 – 29 let (-113 migrantů) a 30 – 34 let (-67 migrantů). Důvody migračního chování těchto dvou věkových skupin jsou zřejmě lepší ekonomické podmínky na trhu práce jak ve Středočeském kraji, tak v hlavním městě ČR. Proto změna trvalého bydliště mohla být podmíněna změnou pracoviště (Votlučka 1970). Vývoj záporného migračního salda u skupin 25 – 34 let je velmi dobře vidět v grafu 18.

Graf 18: Počet migrantů v jednotlivých věkových kategoriích Jihočeského kraje v roce 2010

Zdroj: ČSÚ 2011, vlastní zpracování

Věková skupina 95+ má sice záporné migrační saldo -2 migranty, avšak imigrací nezískal za daný rok žádnou osobu. Jako jedna z příčin je, že s vyšším věkem klesá ochota osob se stěhovat. Ještě poměrně vysokého migračního přírůstku dosahují věkové skupiny od 80 do 89 let. To je zapříčiněno stěhováním důchodového obyvatelstva do domovů pro seniory a současně kraj nabízí, jak bylo výše naznačeno, kvalitnější životní podmínky. Migrační saldo od 65 let postupně klesá.

Tabulka 16: Migrační saldo Jihočeského kraje podle věkových kategorií migrantů v roce 2010

Věková struktura	Migrační saldo (počet migrantů)	HMMS (v ‰)
0	38	5,47
1 - 4	81	2,93
5 - 9	42	1,42
10 - 14	52	1,83
15 - 19	66	1,82
20 - 24	120	2,87
25 - 29	-113	-2,58
30 - 34	-67	-1,28
35 - 39	44	0,84
40 - 44	32	0,75
45 - 49	17	0,40
50 - 54	-14	-0,33
55 - 59	15	0,32
60 - 64	114	2,50
65 - 69	37	1,13
70 - 74	18	0,77
75 - 79	14	0,70
80 - 84	27	1,95
85 - 89	21	2,96
90 - 94	4	2,64
95 +	-2	-4,85

Zdroj: ČSÚ 2011, vlastní výpočty

Z hlediska HMMS má nejvyšší hodnotu věková skupina 0 let. Druhou nejvyšší hodnotu dosáhla skupina 85 – 89 let (2,96 ‰). Hodnotu nad 2 ‰ má rovněž věková kategorie 1 – 4, 20 – 24, 60 – 64 a 90 – 94 let.

Záporné hodnoty zaznamenali migranti ve věku 20 – 34 let. Touto migrační ztrátou přichází kraj hlavně o mladší produktivnější obyvatelstvo (Roubíček 1997).

4.3.1.1 Vnitřní migrace

Pro další oddíl, a to vnitřní migraci v rámci kraje, byla zvolena taková věková kategorie, která byla předrozdělena Krajskou správou ČSÚ na níže zmiňované skupiny.

Z krajského hlediska se věková skupina 65 a více let podílí na migračním obratu z pouhých 5 %. Obdobně je na tom okres Českobudějovický, anebo Prachatický a Táborský

okres. Jejich podíl je stejný, a to 4,8 % (tabulka 17). Velmi nadprůměrně zastoupenou nejstarší věkovou kategorií má okres Písek (7,1 %).

U každého okresu převládá podíl složky 18 – 34 let. Procentuální podíl se pohybuje od 35,9 % (okres Jindřichův Hradec) do 40,4 % (okres Tábor). Tato věková složka má i v kraji více než třetinový podíl na celkové vnitřní migraci. Po ní následuje kategorie 35 – 64 let (30,5 %) a dále 0 – 17 let (26,3 %). Jednotlivé procentuální zastoupení jihočeských okresů na věkových skupinách je přiloženo na konci bakalářské práce.

Tabulka 17: Podíl věkové složky na vnitřní migraci v okresech Jihočeského kraje v roce 2010

Okres	Věkové skupiny (v %)				Celkem (v %)
	0 - 17	18 - 34	35 - 64	65 a více	
ČB	25,4	38,7	30,6	5,4	100,0
ČK	29,7	35,9	30,0	4,3	100,0
JH	26,8	36,8	30,5	5,9	100,0
PI	25,0	35,6	32,3	7,1	100,0
PRA	26,7	36,5	31,9	4,8	100,0
STR	25,3	39,9	30,5	4,2	100,0
TÁ	26,3	40,4	28,5	4,8	100,0
JČ kraj	26,3	38,0	30,5	5,2	100,0

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování a výpočty

Poznámka: údaje jsou vyjádřeny v absolutních počtech migrantů

Věková kategorie 18 – 34 let, která byla imigračně nejaktivnější, se na celkové imigraci podílela ze 41,3 % (tabulka 18). Touto skupinou získávají imigrační okresy mladší obyvatelstvo. Po této početnější kategorii následuje kategorie 35 – 64 let, jejíž podíl je téměř shodný s podílem na emigraci v té samé kategorii.

Tabulka 18: Podíl jednotlivých věkových skupin na imigraci a emigraci v Jihočeském kraji v roce 2010

Věk	Podíl na imigraci (v %)	Podíl na emigraci (v %)
0 - 17	19,2	16,0
18 - 34	41,3	47,0
35 - 64	32,9	32,5
65 a více	6,6	4,4

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní výpočty a zpracování

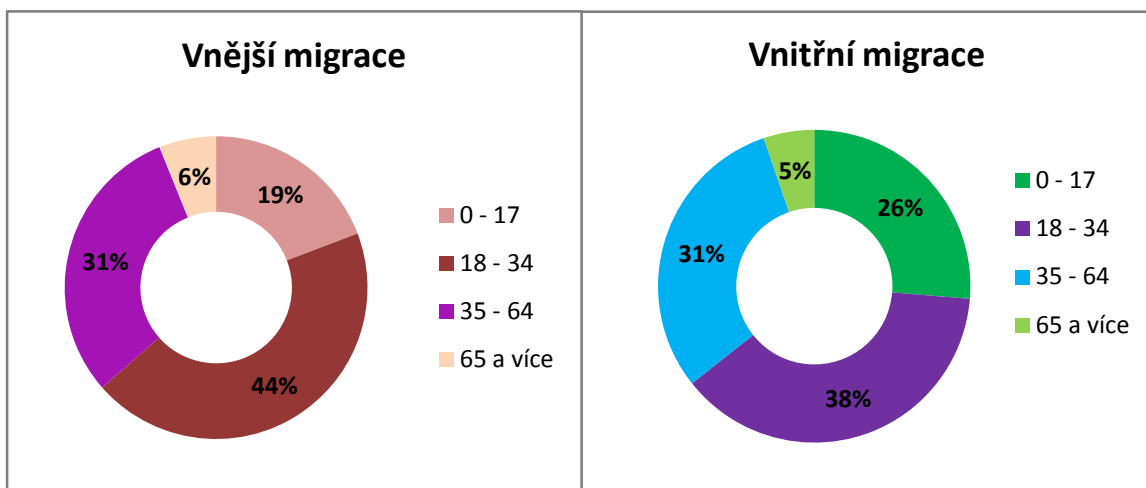
Větší diferenciaci lze nalézt u migrantů starších 60 let, kde procentuální rozdíl mezi imigranty a emigranty činí 3,9 %. Dle absolutních čísel je počet vystěhovalých o 233 osob vyšší než přistěhovalých, a proto se jedná o migrační ztrátu.

4.3.1.2 Vnější migrace

Stejně jako u vnitřní migrace je nejmenší podíl na migračním obratu v kraji u nejstarší věkové kategorie. Podíl této věkové kategorie u jednotlivých okresů není příliš diferencovaný. Procentuální hodnoty se pohybují od 4,0 % do 8,4 %. Nejmenší podíl migrujících má okres Českokrumlovský. Naopak nejvyšší podíl zaznamenal Písecký okres ve zmiňované kategorii 65 let a více.

Podíl migračního obratu u vnitřní a vnější migrace se liší hlavně u věkové kategorie 0 – 17 let (graf 19). Naprosto stejné procentuální zastoupení na imigraci a emigraci má kategorie 35 – 64 let.

Graf 19: Podíl věkových kategorií migrantů na Jihočeském kraji a celé ČR v roce 2010

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování a výpočty

V jižních Čechách byla nejvíce migračně ziskovou věková skupina 35 – 64 let (369 migrantů). Ve zmíněné věkové skupině nebylo záporné migrační saldo v téměř žádném okrese kraje. Pouze z okresu Prachatice se vystěhovalo o 2 migranty více, než se přistěhovalo.

4.3.1.3 Zahraniční migrace

Jak již bylo uvedeno v podkapitole 4.1.2, celkem změnilo trvalé bydliště v rámci jižních Čech 1 725 osob. Přitom kraj od roku 2005 zahraniční migrací obyvatelstvo vždy získával. V roce 2010 bylo migrační saldo kraje 113 migrantů.

Věková kategorie 35 – 64 let je nejztrátovější skupinou v rámci kraje. Jedním z důvodů emigrace může být lepší uplatnění na trhu práce a finanční ohodnocení v zahraničí. Rovněž věková skupina 65 let a více vykazuje migrační ztrátu v kraji. Zbylé dvě nejmladší skupiny

mají počty přistěhovalých vyšší než počty vystěhovalých. Z toho lze usoudit, že pro obyvatelstvo do 35 let je Jihočeský kraj atraktivnější, než-li pro starší věkové skupiny.

Tabulka 19: Migrační saldo zahraničních migrantů v Jihočeském kraji v roce 2010

Okres	Věkové skupiny				Celkem
	0 - 17	18 - 34	35 - 64	65 a více	
ČB	48	61	-12	-1	96
ČK	26	74	12	1	113
JH	12	-1	-53	-8	-50
PI	15	24	21	0	60
PRA	8	11	12	-1	30
STR	18	-30	-125	-11	-148
TÁ	13	32	-28	-5	12
JČ kraj	140	171	-173	-25	113

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování a výpočty

Poznámka: údaje jsou vyjádřeny v absolutních počtech migrantů

Z hlediska okresů má největší záporné migrační saldo, a to -125 migrantů (tabulka 19), okres Strakonice ve věkové kategorii 35 – 64 let. Nejen v této kategorii obyvatelstvo ztrácí, dalšími věkovými skupinami, ve kterých má záporný migrační přírůstek, jsou 18 – 34 let a 65 let a více. V konečném výsledku ztratil okres 148 osob.

Jedinou skupinou, u níž nedošlo k převýšení emigrantů nad imigranty v rámci okresů, je skupina 0 – 17 let. Jednu z nejvyšších hodnot má evidentně okres České Budějovice, jako krajské město se širokou nabídkou škol a pracovních příležitostí. A zároveň tato věková skupina často migruje, poněvadž následuje rodinného příslušníka ve věkové kategorii 18 – 64 let, zvláště ve skupině 18 – 34 let, která v Českobudějovickém okrese má přírůstek obyvatel migrací. Stejně odůvodnění lze uvést, co se týče kraje jako celku.

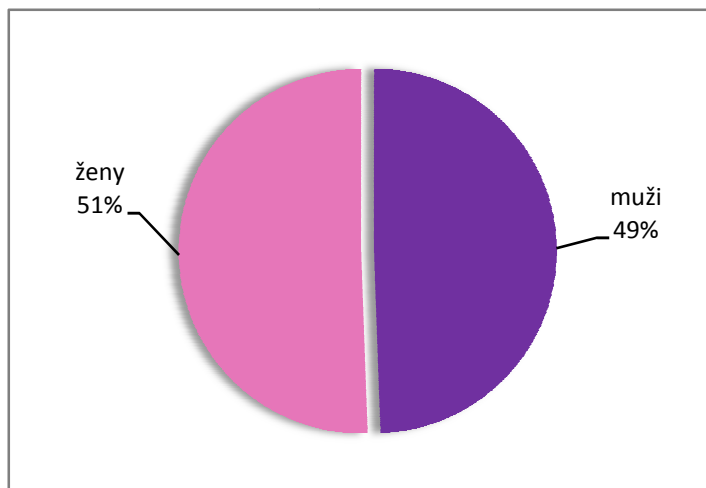
Velmi neatraktivní se pro nejstarší věkovou složku zahraničních migrantů jeví okres Písek, který není migračně lákavý a v roce 2010 zaznamenal nulový migrační přírůstek.

4.3.2 Struktura migrantů podle pohlaví

Celkový migrační objem, tedy včetně zahraničního objemu, je 20 760 migrantů. Na následujícím grafu 20 je vyjádřen podíl mužů a žen v kraji. Stejný trend jaký byl v roce 2009, tj. že podíl žen na migraci byl vždy více než 50%, přetrval i v roce 2010. V absolutním vyjádření změnilo místo trvalého bydliště 10 264 mužů a 10 496 žen. Tak, jako níže v podkapitolách vnitřní a vnější migrace, i u celkové migrace je procentuálně nižší zastoupení mužů.

V rámci jednotlivých okresů jižních Čech vždy převládaly počty žen nad počty přestěhovaných mužů. Vyjma jediného okresu Strakonice, kde byl podíl žen v roce 2010 48,7 %.

Graf 20: Podíl pohlaví na celkovém migračním objemu Jihočeského kraje v roce 2010

Zdroj: ČSÚ 2011, vlastní výpočty a zpracování

4.3.2.1 Vnitřní migrace

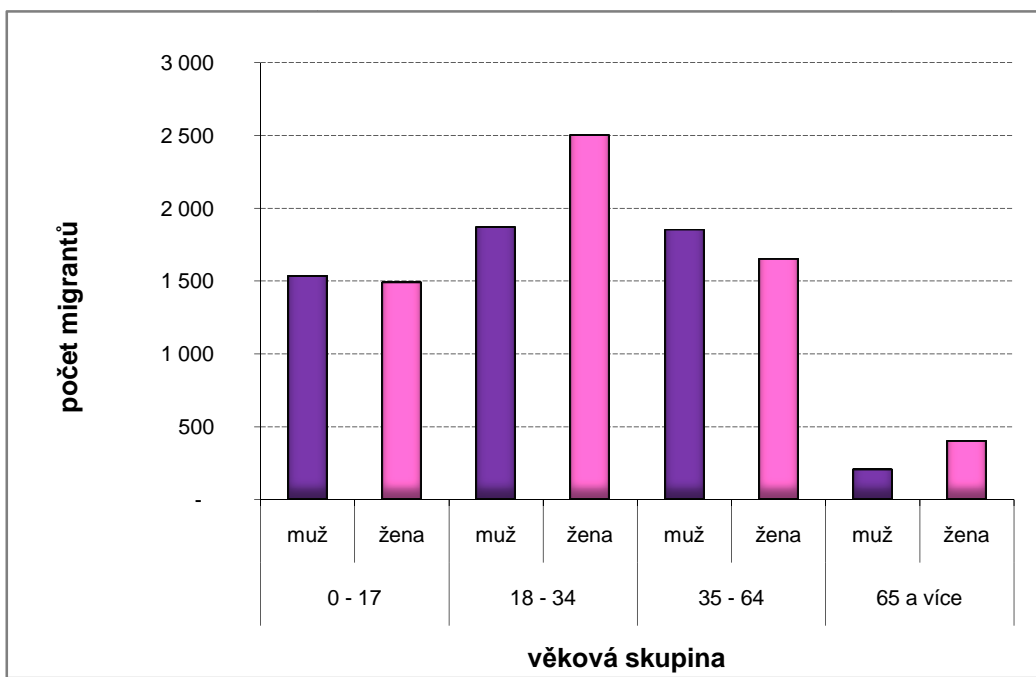
Migrační obrat vnitřního stěhování činí 11 474 migrantů. Procentuální zastoupení mužů je 47,5 % (5 447 mužů) a zbylých 52,5 % (6 027 žen) představují migračně aktivnější ženy. Skladba mužů a žen je oproti následující podkapitole zahraniční migrace vyrovnanější.

Také v jednotlivých okresech se ženy ukázaly jako migračně aktivnější. Jejich podíl se pohybuje od 50,4 % (Strakonice) do 53,6 % (Český Krumlov). Velmi vyrovnané jsou počty mužů a žen ve Strakonickém okrese (absolutně: muži 497, ženy 509).

V grafu 21 je znázorněn počet mužů a žen v jednotlivých věkových kategoriích. Z nichž jasně dominuje věková skupina mezi 18. a 34. rokem, a kterou lze charakterizovat jako věk nejvyšší mobility (Bartoňová 1997). Počty migrantů dosahují nejvyššího migračního obratu (4 361 migrantů). Z toho více než polovinu tvoří ženy. Ovšem v nejstarší věkové skupině je podíl žen o 9 % vyšší než v kategorii 18 – 34 let. Jedním z faktorů může být to, že muži umírají v mladším věku než ženy. Také index stárí vyjadřující kolik 65letých a starších obyvatel připadá na sto dětí ve věku 0 – 14 let, poukazuje na vyšší podíl žen ve starších věkových skupinách. Muži mají index nižší než 100 (na rozdíl od žen), to znamená, že je podíl sledované dětské věkové složky vyšší než podíl mužů starších šedesáti pěti let.

Téměř početně vyrovnaní jsou muži a ženy ve věkové kategorii 0 – 17 let. Liší se o pouhých 47 osob. Jedinou věkovou skupinou, u níž muži výrazně převyšují ženy, je skupina 35 – 64 let. Podíl žen je 47 %.

Graf 21: Pohlavní struktura migrantů Jihočeského kraje v roce 2010

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování

4.3.2.2 Vnější migrace

Vnější migrace z hlediska podílu mužů a žen, je velmi blízka vnitřní migraci. Celková migrační bilance vnějšího stěhování činí 7 561 migrantů. Podíl žen na vnější migraci je o pouhé přibližně 1 % menší, než je podíl žen u vnitřní migrace. Celkem se přes hranice kraje přestěhovalo 3 881 žen a 3 680 mužů, jak je vidět v následující tabulce 20.

Tabulka 20: Pohlavní struktura imigrantů a emigrantů Jihočeského kraje v roce 2010

	Imigranti		Emigranti		Celková migrace	
	celkem	v %	celkem	v %	absolutně	v %
muži	1 924	48,1	1 756	49,3	3 680	48,7
ženy	2 073	51,9	1 808	50,8	3 881	51,3

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování a výpočty

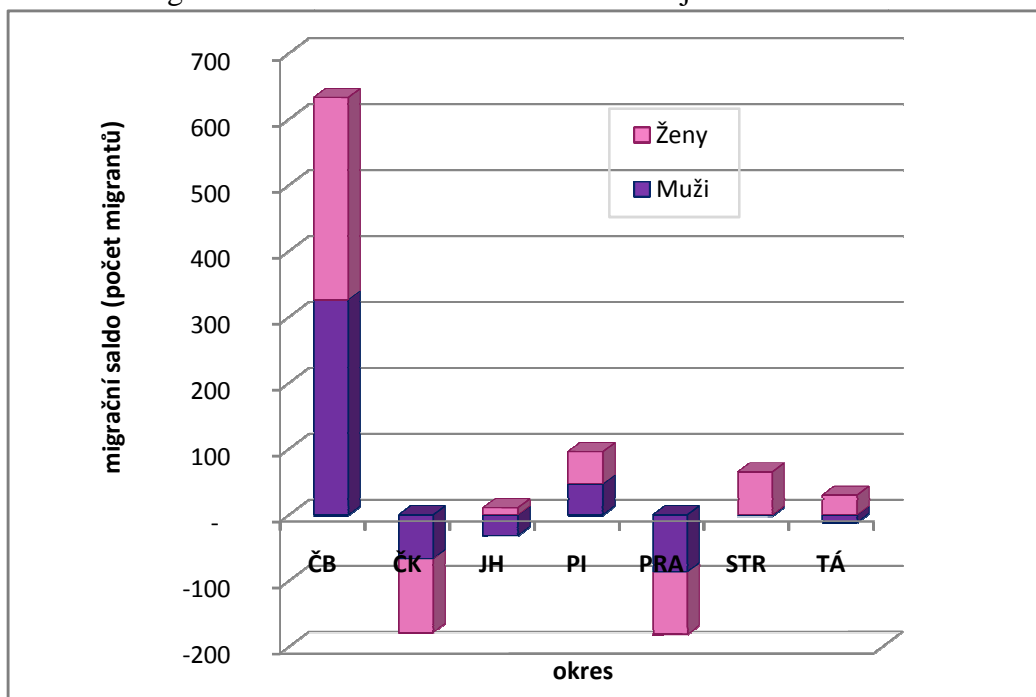
U imigrantů, a současně emigrantů, převažují ženy v počtu změn trvalého bydliště přes hranice kraje. Do kraje se přistěhovalo 2 073 žen, to je 51,9 % z celkového počtu imigrantů (tabulka 20). Méně diferencovaní jsou muži a ženy u emigrantů (v absolutním i relativním vyjádření). V absolutních číslech mají muži o 52 emigrantů méně.

Jihočeský kraj vnější migrací získal 433 osob. Z toho největší migrační zisk má okres České Budějovice (249 osob). Migrační saldo mužů se u pěti ze sedmi okresů pohybuje v záporných hodnotách. Pouze dva okresy vykazují migrační přírůstek – České Budějovice (326 mužů) a Písek (47 mužů). Nepatrnou ztrátu zaznamenal Strakonický okres, který měl čistou migraci -1 muž, proto na grafu 22 tato hodnota není téměř znatelná.

Ženy mají migrační zisky téměř dvojnásobně vyšší než muži. Podíl žen na migračním saldu Jihočeského kraje je necelých 60 %. Poměr mužů a žen na migračním objemu je zachycen na mapě 12, na které jsou součty přistěhovalých a vystěhovalých mužů a žen podle okresů a znázorněny prostřednictvím sloupcového grafu.

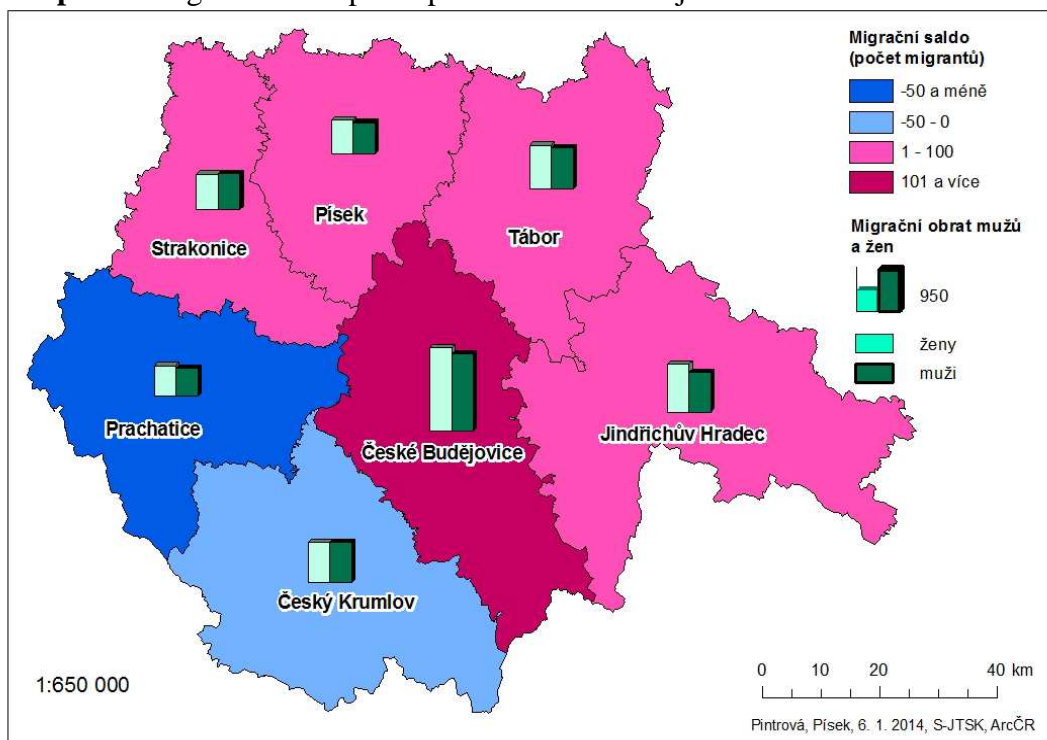
Vyšší intenzita stěhování žen v rámci vnitřní a vnější migrace je podmíněna uzavíráním manželství a následování muže do jeho místa trvalého bydliště.

Graf 22: Migrační saldo v okresech Jihočeského kraje v roce 2010

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování

Mapa 12: Migrační obrat podle pohlaví v okresech jižních Čech v roce 2010

Zdroj: ČSÚ 2011, data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování v programu Arc GIS

Poznámka: migrační saldo je rozdíl mezi přistěhovalými z krajů ČR a vystěhovalými do krajů ČR

4.3.2.3 Zahraniční migrace

Ze zahraničí se přistěhovalo na 919 cizinců, z toho 516 imigrantů jsou muži, kteří se na imigraci podíleli z 56,1 % (ženy 43,9 %). Vyšší procentuální zastoupení je zajisté podníceno pracovní imigrací mužů. Jedná se často o fyzicky náročnější práce, proto u jediné zahraniční migrace převažují v počtech přistěhovalých muži nad ženami. Podobný podíl mužů a žen nastal také u emigrace. Podíl žen je pouhých necelých 23 %.

Tabulka 21: Migrační saldo mužů a žen v okresech Jihočeského kraje v roce 2010

Okres	Migrační saldo (počet migrantů)		Podíl na migračním objemu (v %)	
	muži	ženy	imigrační objem muži	emigrační objem ženy
České Budějovice	11	85	52,3	47,7
Český Krumlov	70	43	67,2	32,8
Jindřichův Hradec	-52	2	53,1	46,9
Písek	31	29	58,7	41,3
Prachatice	14	16	51,9	48,1
Strakonice	-170	22	47,2	52,8
Tábor	-9	21	51,5	48,5
JČ kraj	-105	218	56,1	43,9

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování

Ve většině okresů převažují muži nad ženami, a to jak u imigrace, tak současně i emigrace. Výjimku tvoří okres Strakonice, do něhož se přistěhovalo o 5 žen více než mužů.

Velmi nízké procento zastoupení mají ženy u vystěhovalých ze Strakonic do zahraničí. Podíl činí 10,6 %. Průměrný podíl přistěhovalých žen v jednotlivých okresech se pohybuje kolem 45 %. U emigrace je průměrný podíl přibližně 27 %.

Dá se říci, že přes nízkou migraci, si ženy udržely kladné migrační saldo, na rozdíl od mužů, jak je možné vidět v tabulce 21.

Závěr

Od sedmdesátých let dvacátého století dochází u řady jihočeských okresů ke změně čisté migrace, kdy okresy začaly nabývat kladných migračních hodnot. A současně celý Jihočeský kraj je od roku 1960 migračně ziskový s jedinou výjimkou v roce 2005. Lze tedy konstatovat, že kraj si vůči ostatním krajům České republiky udržel po dobu pěti let (2006-2010) opět migrační zisk. Také ve vztahu k zahraničí vykazuje kraj minimálně od roku 2005 migrační zisky, tedy včetně roku 2010.

Mezi okresy, které dlouhodobě (1960-2004) vykazovaly migrační přírůstky, se řadí okres České Budějovice a Tábor. I v roce 2010 mají kladnou čistou migraci spolu s Píseckým a Českokrumlovským okresem. Kolísavá migrační bilance byla především v okresech Jindřichův Hradec a Písek, v nichž došlo díky zahraniční migraci k převýšení počtu vystěhovaných nad počty přistěhovaných. Jediný okres Prachatice, který ať ve vztahu k ostatním částem ČR nebo zahraničí, byl migračně neatraktivní a následně ztrátový.

Prohlubující suburbanizační proces města České Budějovice přibližně v posledních patnácti letech se i nadále projevuje v roce 2010. I přes zvyšování migračního objemu od začátku 21. století, dochází od roku 2007 k jeho poklesu. Lze proto konstatovat, že migrační atraktivita samotného města České Budějovice je stále na klesající úrovni. Nadále trvá trend většího počtu vystěhovaných než přistěhovaných. A současně se udržuje odliv emigrantů především do suburbánní zóny, ale též na venkov, v zázemí Českých Budějovic. Dle zjištěných výsledků i nadále v roce 2010 trvá migrační úbytek na území města České Budějovice, a tudíž může být první hypotéza potvrzena.

Meziokresní stěhování patří v rámci České republiky mezi méně časté, i přesto byla analýza meziokresní migrace v Jihočeském kraji sledována. Nejsilnější imigrační i emigrační vazby jsou ve vztahu jihočeských okresů s Českobudějovickým okresem. Dominantní postavení právě tohoto okresu lze odůvodnit širší nabídkou pracovních příležitostí na trhu práce, širokou nabídkou možností ke studiu nebo zajištění kvalitnější zdravotní péče ve stáří. Vlivem stěhování mezi okresy přichází většina z okresů o obyvatelstvo. Výjimkou je okres Písecký a Českobudějovický, které v roce 2010 zaznamenaly kladné migrační saldo.

Vzhledem k vnitřnímu stěhování uvnitř jednotlivých okresů se nejčastěji stěhovali obyvatelé v rámci Tábořského okresu.

S vnitřním stěhováním uvnitř okresů souvisí migrační uzavřenost, která byla analyzována na úrovni obcí s rozšířenou působností. Jak již bylo naznačeno, neustále dochází ke zvyšování migrační uzavřenosti na úrovni nejen ORP, ale i obcí. Zvyšování migrační uzavřenosti

znamená, že se stěhování obyvatelstva omezuje na kratší vzdálenosti. Tento proces souvisí hlavně s neochotou obyvatelstva se stěhovat na větší vzdálenosti. Podle nastíněného dlouhodobého vývoje migrační uzavřenosti vyplývá, že se od roku 1992 zvedá míra migrační uzavřenosti v ORP bývalých okresních měst Jihočeského kraje. V roce 2010 to jsou nejen ORP Tábor, Strakonice, České Budějovice, Jindřichův Hradec a Písek. Za sledovaný rok došlo k navýšení u ORP Blatná, která prvně dosáhla úrovně 30 %.

Dle výsledků z roku 2010 je třetí hypotéza, týkající se zvyšování migrační uzavřenosti na úrovni čtyř jmenovaných ORP (ORP: České Budějovice, Tábor, Strakonice, Jindřichův Hradec), potvrzena. A rovněž byla zaznamenána migrační uzavřenost vyšší nebo rovna 30 % u dalších dvou ORP, a to u Písku a Blatné.

Mezi důležité prostorové vazby patří sledování migračních toků mezi Jihočeským krajem a zbylými kraji České republiky. Někteří autoři analýzou ve svých diplomových a jiných pracích již doložili význam hl. m. Prahy na migraci Jihočeského kraje (Kocandová 2009, Dragounová 2013). Také v roce 2010 pokračuje trend hlavních migračních vazeb s městem Prahou a Středočeským krajem. Stále převládají emigrační toky do hlavního města. A tudíž má hlavní podíl na migračním objemu město Praha (29 %). Naopak migrační vazby s kraji, při nichž musí migranti překonávat značnou vzdálenost, jsou méně preferované. To je zejména kraj Zlínský, Pardubický, Liberecký aj.

Z pohledu územní mobility mužů a žen, jednoznačně převládaly ženy nad muži, a to jak u vnitřní migrace Jihočeského kraje, tak v rámci krajů České republiky. Výjimku tvořila zahraniční migrace, u které převládali migračně aktivnější muži. Charakteristika migrantů podle věkových skupin se téměř shodovala s údaji z období 2005-2009. Mezi nejaktivnější migranty patřilo obyvatelstvo ve věku 25 – 29 let a 30 – 34 let (2005-2010), současně v roce 2010 byla zaznamenána u těchto dvou věkových skupin migrační ztráta. Tímto Jihočeský kraj ztrácí mladší a produktivnější složku obyvatel. Ale zároveň do jižních Čech migruje starší obyvatelstvo, zvláště ve věkové kategorii 60 – 64 let. Většina těchto obyvatel odchází za účelem strávit důchodový věk v lepších životních podmínkách, které kraj poskytuje.

Seznam použité literatury

- ALEŠ, M. (2001): Vnitřní migrace v České republice v letech 1980-1999. *Demografie*, 43, č. 3, s. 187-201
- BARTOŇOVÁ, D. (1997): Demografické aspekty vnitřní a zahraniční migrace v České republice v 90. letech, *Demografie*, roč. 39, č. 4, s. 248-256
- BARTOŇOVÁ, D., DRBOHLAV, D. (1993): Migrační atraktivita v regionálním pohledu (okresy ČR v letech 1961 – 1991). *Demografie*, roč. 35, č. 2, s. 95-107
- BARTOŠ, M., KUŠOVÁ, D., TĚŠITEL, J., a kol. (2011): Amenitní migrace do venkovských oblastí České republiky. Lesnická práce, s.r.o., Kostelec nad Černými Lesy, 196 s.
- ČEKAL, J. (2009): Migrace obyvatel v regionu Českých Budějovic v letech 1992-2004. In: Kubeš, J. a kol.: *Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace II. Banská Bystrica: Ústav vědy a výzkumu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici*, s. 73-86
- ČEKAL, J. (2006): Jihočeský kraj: regionálně geografická analýza prostorové mobility obyvatelstva. Disertační práce. Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity, Brno, 105 s.
- ČERMÁK, Z., JANSKÁ, E. (2011): Rozmístění a migrace cizinců jako součást sociálně geografické diferenciaci Česka. *Geografie*, roč. 116, č. 4, s. 422-439
- ČERMÁK, Z. (2005): Migrace a suburbanizační procesy v ČR. *Demografie* č. 3, s. 169-176
- ČERMÁK, Z., DRLÍKOVÁ, M. (1999): Migrační vývoj obcí okresů Písek a Tábor v letech 1961 – 1998. In: Kubeš, J. (ed.): *Problémy stabilizace venkovského osídlení ČR. JČU v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie*, s. 151-163
- ČERMÁK, Z. (1997): Geografické aspekty vnitřní migrace v České republice. *Demografie*, roč. 39, č. 4, s. 242-248
- ČERMÁK, Z. (1996): Transformační procesy a migrační vývoj v České republice. In: Hampl a kol.: *Geografická organizace společnosti a transformační procesy v České republice. Přírodovědecká fakulta UK, Praha*, s. 179-197
- DOLEŽALOVÁ, J. (2012): Migrace v České republice se zaměřením na Jihočeský kraj. Diplomová práce. Katedra regionálních studií Fakulty národohospodářské Vysoké školy ekonomické v Praze, Praha, 81 s.
- DRAGOUNOVÁ, K. (2013): Migrace obyvatel jižních Čech. Bakalářská práce. Katedra geografie PF Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, České Budějovice, 86 s.
- DRBOHLAV, D. (2011): Imigrace a integrace cizinců v Česku: Několik zastavení na cestě země v její migrační proměně z Davida na téměř Goliáše. *Geografie*, roč. 116, č. 4, s. 401-421
- DUFEK, J. MINAŘÍK, B. (2008): Stárnutí obyvatel České republiky a vývoj zatížení produktivní populace. 1. vyd. Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií, Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, 80 s.

- HAMPL, M., GARDAVSKÝ, V., KÜHNL, K. (1987): Regionální struktura a vývoj systému osídlení ČR. UK, Praha. 255 s.
- JOHNSTON, R. J., GREGORY, D., PRATT, G., WATTS, M. eds. (2003). The Dictionary of Human Geography. Blackwell Publishing, Oxford, s. 697-699
- JURČOVÁ, D. (2005): Slovník demografických pojmů. INFOSTAT, Bratislava, 72 s.
- KALIBOVÁ K. (2006): Úvod do demografie. Praha: Karolinum, 52 s.
- KALIBOVÁ K. a kol. (2009): Demografie (nejen) pro demografy. Sociologický ústav AV ČR, 241 s.
- KATRŇÁK, T. (2001): Strukturální příčiny poklesu sňatečnosti a nárůstu svobodných v devadesátých letech v České republice. Sociologický časopis, Praha: Sociologický ústav AV ČR, roč. 37, č. 2, s. 225-239
- KOCANDOVÁ, J. (2009): Migrace v regionu Českých Budějovic od roku 1992. Diplomová práce. Katedra geografie PF Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, České Budějovice, 58 s.
- KOPP, J., NOVOTNÁ, M. (2007): Metodické přístupy k vymezení potenciálu krajiny pro amenitní migraci. *Miscellanea Geographica*, č. 13, s. 175-181
- KOSCHIN, F. (2000): Demografie poprvé. Praha, Vysoká škola ekonomická, 122 s.
- KUBEŠ, J. (2000): Vývoj obyvatelstva venkovských sídel v letech 1910 – 1998. Okresy Písek, Tábor a jihočeská oblast. In: Kubeš, J. (ed.): „Problémy stabilizace venkovského osídlení ČR“. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie, s. 7-34
- KUŠNIRÁKOVÁ, T., ČIŽINSKÝ, P. (2011): Dvacet let české migrační politiky: Liberální, restriktivní, anebo ještě jiná? *Geografie*, roč. 116, č. 4, s. 497-517
- MOSS, L. A. G. (2006): The Amenity Migrants: Seeking and Sustaining Mountains and their Cultures. CABI Publishing, Wallingford, UK, 336 s.
- NĚMEČKOVÁ, M. (2011): Vývoj obyvatelstva České republiky v roce 2010. *Demografie*, roč. 53, č. 3, s. 185-204
- PAVLÍK, Z. (2009): Co je to demografie. In: Kalibová, K., Pavlík a kol.: Demografie (nejen) pro demografy. Praha: Sociologické nakladatelství SLON, s. 13-17
- PAVLÍK, Z., KALIBOVÁ, K. (2005): Mnohojazyčný demografický slovník (český svazek). Praha: Česká demografická společnost, 182 s.
- PAVLÍK, Z. a kol. (2002): Populační vývoj České republiky 1990 - 2002. Katedra demografie a geodemografie, Přírodovědecká fakulta UK, Praha, 98 s.
- POLÍVKOVÁ, H. (2012): Migrace obyvatelstva v regionu ORP Tábor. Bakalářská práce. Katedra geografie PF Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, České Budějovice, 72 s.

- POPJAKOVÁ, D. (2013a): Identifikácia a evaluácia migračných prúdov obyvateľstva v zázemí Českých Budějovic. In: Svobodová, H. (ed.): Nové výzvy pro geografii. Výroční konference České geografické společnosti 3. - 7. září 2012. Masarykova univerzita, Brno, s. 256-266.
- POPJAKOVÁ, D. (2013b). In der Peripherie im Herzen Europas: Bevölkerungswandel in Südböhmen. Passau und seine Nachbarregionen: Orte, Ereignisse und Routen – geographisch interpretiert. Regensburg: Verlag Friedrich Pustet, s. 470-483.
- POPJAKOVÁ, D. (2013c): Populační vývoj jižních Čech. Geografické rozhledy, roč. 23, č. 2, s. 28-29.
- POPJAKOVÁ, D. (2010): Medzinárodná migrácia na prelome milénií. Slovenská štatistika a demografia, No. 3, s. 24-46.
- RAVENSTEIN, E. G. (1885): The Laws of Migration. Journal of the Royal Statistical Society, 48, s. 167-227.
- ROUBÍČEK, V. (1997): Úvod do demografie. CODEX Bohemia, Praha, 352 s.
- RYCHTAŘÍKOVÁ, J. (1997): „Nechci této společnosti namlouvat, že se nic neděje.“ Demografie, roč. 39, č. 4, s. 267-268.
- SRB, V., ANDRLE, A. (1997): Vnitřní stěhování v České republice 1993-1995 podle vzdělání. Demografie, roč. 39, č. 4, s. 300-302.
- SÝKORA, L., MULÍČEK, O. (2012): Urbanizace a suburbanizace v Česku na počátku 21. století. Urbanismus a územní rozvoj. Brno: Ústav územního rozvoje, roč. 15, č. 5, s. 27-38
- SÝKORA, L. (2003): Suburbanizace a její společenské důsledky. Sociologický časopis, roč. 39, č. 2, s. 55-71.
- ŠITNEROVÁ, S. (2012): Migrace obyvatelstva v regionu ORP Milevsko. Bakalářská práce. Katedra geografie PF Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, České Budějovice, 99 s.
- TOUŠEK, V., KUNC, J., VYSTOUPIL, J. a kol. (2008): Ekonomická a sociální geografie. Aleš Čeněk, Plzeň, 411 s.
- VOTLUČKA, V. (1970): Vliv migrace na vývoj obyvatelstva. Demografie, roč. 12, č. 1, s. 23-26
- WIENDL, J. (1970): Výsledky průzkumu příčin mechanického pohybu obyvatelstva v jižních Čechách. Demografie, roč. 12, č. 1, s. 37-47
- ZÁNOVÁ, A. (2013): Demografický vývoj venkovských oblastí Jižních Čech. Diplomová práce. Katedra aplikované matematiky a informatiky EF Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, České Budějovice, 93 s.

Seznam internetových zdrojů

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, Pohyb obyvatel ve vybraném území – Jihočeský kraj. Veřejná databáze [online]. 2014a [cit. 2014-01-21].

Dostupný z WWW:

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=null&childsel0=2&cislotab=DEMCU002&kapitola_id=19&voa=tabulka&go_zobraz=1&aktualizuj=Aktualizovat&childsel0=2&pro_1_33=CZ031

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, Živě narození ve vybraném území. Veřejná databáze [online]. 2014b [cit. 2014-01-24].

Dostupný z WWW:

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=tabulka&childsel0=2&cislotab=DEMCU004&voa=tabulka&go_zobraz=1&aktualizuj=Aktualizovat&childsel0=2&pro_1_45=CZ031

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, Zemřelí ve vybraném území. Veřejná databáze [online]. 2014c [cit. 2014-01-24].

Dostupný z WWW:

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=tabulka&cislotab=DEMCU006&voa=tabulka&go_zobraz=1&childsel0=2

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, Sňatky ve vybraném území. Veřejná databáze [online]. 2014d [cit. 2014-01-26].

Dostupný z WWW:

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=tabulka&childsel0=2&cislotab=DEMCU003&voa=tabulka&go_zobraz=1&aktualizuj=Aktualizovat&childsel0=2&pro_1_44=CZ031

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, Rozvody ve vybraném území. Veřejná databáze [online]. 2014e [cit. 2014-01-26].

Dostupný z WWW:

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=tabulka&childsel0=2&cislotab=DEMCU009&voa=tabulka&go_zobraz=1&aktualizuj=Aktualizovat&childsel0=2&pro_1_33=CZ031

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, Obecná míra nezaměstnanosti podle krajů – roční průměry. Veřejná databáze [online]. 2014f [cit. 2014-02-06].

Dostupný z WWW:

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=VSPS+507_ro%C4%8Dn%C3%AD&vo=null

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, Míra registrované nezaměstnanosti, uchazeči s nárokem na podporu v nezaměstnanosti, uchazeči v rekvalifikaci. Veřejná databáze [online]. 2014g [cit. 2014-03-27].

Dostupný z WWW:

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=null&cislotab=PRA5042PU_OK&voa=tabulka&go_zobraz=1&aktualizuj=Aktualizovat&cas_1_96=20051231

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, Vybrané údaje za Jihočeský kraj - obyvatelstvo [online]. 2014h [cit. 2014-03-27].

Dostupný z WWW: <http://www.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/obyvatelstvo-xc>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, Věková struktura obyvatel v krajích. Veřejná databáze [online]. 2014ch [cit. 2014-03-27].

Dostupný z WWW:

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=DEM0040PU_KR&vo=null

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, Pohyb obyvatel ve vybraném území – časová řada – obec České Budějovice. Veřejná databáze [online]. 2014i [cit. 2014-04-03].

Dostupný z WWW:

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=null&childsel0=5&cislotab=DEM1010CU&voa=tabulka&go_zobraz=1&aktualizuj=Aktualizovat&childsel0=5&pro_4_41=544256

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, Doprava. [online]. 2013a [cit. 2014-01-19].

Dostupný z WWW: <http://www.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/doprava-xc>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, Charakteristika kraje. [online]. 2013b [cit. 2013-12-03].

Dostupný z WWW: http://www.czso.cz/xc/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, Vybrané údaje za Jihočeský kraj - HDP, regionální účty. [online]. 2013c [cit. 2013-12-03].

Dostupný z WWW: <http://www.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/hdp-xc>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, Vybrané údaje za Jihočeský kraj - zaměstnanost, nezaměstnanost [online]. 2013d [cit. 2013-12-03].

Dostupný z WWW: <http://www.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/zamestnanost-xc>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, Socioekonomický profil Jihočeského kraje [online]. 2013e [cit. 2013-12-10].

Dostupný z WWW: [http://www.kraj-](http://www.kraj-jihocesky.cz/file.php?par%5Bid_r%5D=88136&par%5Bview%5D=0)

[jihocesky.cz/file.php?par%5Bid_r%5D=88136&par%5Bview%5D=0](http://www.kraj-jihocesky.cz/file.php?par%5Bid_r%5D=88136&par%5Bview%5D=0)

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Jihočeského kraje v roce 2012 [online]. 2013f [cit. 2014-01-21].

Dostupný z WWW:

[http://www.czso.cz/xc/redakce.nsf/i/zakladni_tendence_demografickeho_socialniho_a_ekonomickeho_vyvoje_jihoceskeho_kraje_v_roce_2012/\\$File/JHC_2012.pdf](http://www.czso.cz/xc/redakce.nsf/i/zakladni_tendence_demografickeho_socialniho_a_ekonomickeho_vyvoje_jihoceskeho_kraje_v_roce_2012/$File/JHC_2012.pdf)

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, Zaměstnanost v NH podle krajů - 2. část. [online]. 2013g [cit. 2013-12-07].

Dostupný z WWW: <http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/p/3115-13>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, Vybrané ukazatele podle okresů a správních obvodů k 31. 12. 2012. [online]. 2013h [cit. 2013-12-03].

Dostupný z WWW: http://www.czso.cz/xc/redakce.nsf/i/spravni_obvody

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, Demografická ročenka okresů (2003 až 2012). [online]. 2013ch [cit. 2014-01-13].

Dostupný z WWW: http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/kapitola/4034-13-r_2013-020

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, Střední stav obyvatel v okresech vybraného kraje. Veřejná databáze [online]. 2013i [cit. 2013-12-07].

Dostupný z WWW:

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparamzdr.jsp?vo=graf&cislotab=DEMCR02KROK.2&voa=graf&go_zobraz=1&childsel0=1&verze=0&go_h_1_222634=1&go_h_1_222635=1&go_h_1_222636=1&go_h_1_222637=1&go_h_1_222638=1&go_h_1_222639=1&go_h_1_222640=1&go_h_1_222641=1&go_h_1_222642=1&go_h_1_222631=1&go_h_1_222632=1&go_h_1_222633=1&go_l_3=1&go_l_4=1&go_l_5=1&go_l_6=1&go_l_7=1&go_l_8=1&go_l_9=1&go_l_10=1&go_l_11=1&go_l_12=1&go_l_13=1&go_l_14=1&go_l_15=1&go_l_16=1&go_l_17=1&go_l_18=1&go_l_19=1&go_l_36=1&go_l_37=1&go_l_38=1&go_l_39=1

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, Přirozený přírůstek obyvatelstva podle krajů a okresů v letech 1990-2012 [online]. 2013j [cit. 2014-03-29].

Dostupný z WWW: <http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/p/4032-13>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, Pohyb obyvatelstva - Metodika [online]. 2012 [cit. 2014-03-29].

Dostupný z WWW: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/pohyb_obyvatelstva

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, Demografická ročenka krajů 2001 až 2010 [online]. 2011 [cit. 2014-02-23].

Dostupný z WWW:

http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/publ/4027-11-r_2011

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, Metodické poznámky. [online]. 2008 [cit. 2014-03-03].

Dostupný z WWW:

http://notes3.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/krajo/13-1135-08-2001_az_2007-metodicke_poznamky

KASTNER software, Hlášení o stěhování, [online]. 2014 [cit. 2014-03-02].

Dostupný z WWW: <http://www.kastnersw.cz/formstudio/formulare/hlaseni-o-stehovani.asp>

Metodická podpora regionálního rozvoje, Charakteristika Jihočeského kraje, [online]. 2014 [cit. 2014-03-27].

Dostupný z WWW: <http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/jihocesky-kraj.html>

REGIOÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS, Srovnání makroekonomických ukazatelů, [online]. 2014 [cit. 2014-03-06].

Dostupný z WWW:

<http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/ustecky-kraj/kraj/hospodarske-prostredi/makroekonomicke-ukazatele/>

Sčítání lidu, domů a bytů, Informace o sčítání, [online]. 2012 [cit. 2014-03-28].

Dostupný z WWW: http://www.scitani.cz/sldb2011/redakce.nsf/i/o_scitani

ŠTIKY ČESKÉHO BYZNYSU V JIHOČESKÉM KRAJI [online]. 2009 [cit. 2013-12-10].

Dostupný z WWW: <http://stiky.e15.cz/vysledky/2009/jihocesky>

Seznam grafů

- Graf 1:** Obecná míra nezaměstnanosti v jednotlivých krajích ČR v roce 2012
Graf 2: Relativní počet EAO v Jihočeském kraji a České republice v roce 2012
Graf 3: Vývoj přirozeného přírůstku obyvatelstva Jihočeského kraje, 1990-2012
Graf 4: Úmrtnost a porodnost v okresech jižních Čech v roce 2012
Graf 5: Sňatečnost a rozvodovost v Jihočeském kraji, 1991-2012
Graf 6: Věkové složení obyvatelstva Jihočeského kraje v roce 2012 a 1991
Graf 7: Hrubá míra migračního salda v Jihočeském kraji a České republice, 1993-2009
Graf 8: Dlouhodobý vývoj migračního salda na území Jihočeského kraje v letech 1992-2010
Graf 9: Vývoj migračního objemu v obci České Budějovice, 1990-2010
Graf 10: Podíl krajů České republiky na migračním objemu Jihočeského kraje v roce 2010
Graf 11: Podíl krajů České republiky na emigraci Jihočeského kraje v roce 2010
Graf 12: Podíl krajů České republiky na imigraci jižních Čech v roce 2010
Graf 13: Počet imigrantů ve vybraných státech světa Jihočeského kraje v roce 2010
Graf 14: Počet zahraničních imigrantů a emigrantů v Jihočeském kraji v roce 2010
Graf 15: Podíl jednotlivých okresů na imigraci Jihočeského kraje v roce 2010
Graf 16: Počet emigrantů ve vybraných státech světa Jihočeského kraje v roce 2010
Graf 17: Podíl jednotlivých okresů jižních Čech na celkové emigraci v roce 2010
Graf 18: Počet migrantů v jednotlivých věkových kategoriích Jihočeského kraje v roce 2010
Graf 19: Podíl věkových kategorií migrantů na Jihočeském kraji a celé ČR v roce 2010
Graf 20: Podíl pohlaví na celkovém migračním objemu Jihočeského kraje v roce 2010
Graf 21: Pohlavní struktura migrantů Jihočeského kraje v roce 2010
Graf 22: Migrační saldo v okresech Jihočeského kraje v roce 2010

Seznam tabulek

- Tabulka 1:** Vývoj intenzity změn vnitřní migrace ve městě České Budějovice, 1999 – 2009
Tabulka 2: Vybrané ukazatele podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2012
Tabulka 3: Počet obyvatelstva v jednotlivých okresech Jihočeského kraje, k 31. 12. 2012
Tabulka 4: Celková migrační bilance Jihočeského kraje v roce 2010
Tabulka 5: Bilance vnější migrace v Jihočeském kraji v roce 2010
Tabulka 6: Zahraniční bilance Jihočeského kraje v roce 2010
Tabulka 7: Počet imigrantů a emigrantů v okresech Jihočeského kraje v roce 2010
Tabulka 8: Bilance migrace města České Budějovice v roce 2010
Tabulka 9: Meziokresní migrace v jižních Čechách v roce 2010
Tabulka 10: Migrační účinnost mezi okresy Jihočeského kraje v roce 2010
Tabulka 11: Srovnání migračního salda mezi jednotlivými lety v ORP jižních Čech
Tabulka 12: Celkový přehled imigračních toků Jihočeského kraje v roce 2010
Tabulka 13: Podíl migrantů na migračním objemu Jihočeského kraje v roce 2010
Tabulka 14: Celkový počet emigrantů Jihočeského kraje v roce 2010

Tabulka 15: Zahraniční bilance migrace jižních Čech v roce 2010

Tabulka 16: Migrační saldo Jihočeského kraje podle věkových kategorií migrantů v roce 2010

Tabulka 17: Podíl věkové složky na vnitřní migraci v okresech Jihočeského kraje v roce 2010

Tabulka 18: Podíl jednotlivých věkových skupin na imigraci a emigraci v Jihočeském kraji v roce 2010

Tabulka 19: Migrační saldo zahraničních migrantů v Jihočeském kraji v roce 2010

Tabulka 20: Pohlavní struktura imigrantů a emigrantů Jihočeského kraje v roce 2010

Tabulka 21: Migrační saldo mužů a žen v okresech Jihočeského kraje v roce 2010

Seznam map

Mapa 1: Administrativní členění Jihočeského kraje v roce 2014

Mapa 2: Podíl HDP na 1 obyvatele v krajích České republiky v roce 2012

Mapa 3: Celkové migrační saldo v okresech Jihočeského kraje v roce 2010

Mapa 4: Počet vystěhovalých z okresů jižních Čech za hranice JČ kraje v roce 2010

Mapa 5: Počet imigrantů v okresech jižních Čech v roce 2010

Mapa 6: Migrační uzavřenost okresů Jihočeského kraje v roce 2010

Mapa 7: Migrační uzavřenost na úrovni ORP Jihočeského kraje v roce 2010

Mapa 8: Migrační uzavřenost na úrovni ORP Jihočeského kraje, 1999-2004

Mapa 9: Migrační uzavřenost na úrovni ORP Jihočeského kraje, 1992-1998

Mapa 10: Migrační toky imigrantů do Jihočeského kraje z krajů ČR v roce 2010

Mapa 11: Migrační toky emigrantů z Jihočeského kraje do krajů ČR v roce 2010

Mapa 12: Migrační obrat podle pohlaví v okresech jižních Čech v roce 2010

Seznam příloh

Příloha 1: Hlášení o stěhování

Příloha 2: Střední stav obyvatelstva krajů České republiky, 1993 - 2010

Příloha 3: Pohyb obyvatelstva v Jihočeském kraji, 1991 - 2012

Příloha 4: Imigrační toky do okresu České Budějovice v roce 2010

Příloha 5: Imigrační toky do okresu Český Krumlov v roce 2010

Příloha 6: Imigrační toky do okresu Jindřichův Hradec v roce 2010

Příloha 7: Imigrační toky do okresu Písek v roce 2010

Příloha 8: Imigrační toky do okresu Prachatice v roce 2010

Příloha 9: Imigrační toky do okresu Strakonice v roce 2010

Příloha 10: Imigrační toky do okresu Tábor v roce 2010

Příloha 11: Emigrační toky z okresu České Budějovice v roce 2010

Příloha 12: Emigrační toky z okresu Český Krumlov v roce 2010

Příloha 13: Emigrační toky z okresu Jindřichův Hradec v roce 2010

Příloha 14: Emigrační toky z okresu Písek v roce 2010

- Příloha 15:** Emigrační toky z okresu Prachatice v roce 2010
- Příloha 16:** Emigrační toky z okresu Strakonice v roce 2010
- Příloha 17:** Emigrační toky z okresu Tábor v roce 2010
- Příloha 18:** Migrační objem okresu České Budějovice ve vztahu s kraji ČR v roce 2010
- Příloha 19:** Migrační objem okresu Český Krumlov ve vztahu s kraji ČR v roce 2010
- Příloha 20:** Migrační objem okresu Jindřichův Hradec ve vztahu s kraji ČR v roce 2010
- Příloha 21:** Migrační objem okresu Písek ve vztahu s kraji ČR v roce 2010
- Příloha 22:** Migrační objem okresu Prachatice ve vztahu s kraji ČR v roce 2010
- Příloha 23:** Migrační objem okresu Strakonice ve vztahu s kraji ČR v roce 2010
- Příloha 24:** Migrační objem okresu Tábor ve vztahu s kraji ČR v roce 2010
- Příloha 25:** Migrační saldo okresů Jihočeského kraje ve vztahu s kraji ČR v roce 2010
- Příloha 26:** Počty vystěhovalých z Jihočeského kraje do států světa v roce 2010
- Příloha 27:** Imigrační vazby Jihočeského kraje se státy světa v roce 2010
- Příloha 28:** Zastoupení věkové složky na vnitřní migraci v okresech Jihočeského kraje v roce 2010

Přílohy

Příloha 1: Hlášení o stěhování

 ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD Český statistický úřad	HLÁŠENÍ O STĚHOVÁNÍ		Obyv 5-12
	Měsíc _____	200	Registrováno ČSÚ ČV 20/03 ze dne 28.5.2002 IKF 495002
		(vyplňuje ČSÚ)	
		<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	01
Datum narození	den, měsíc, rok	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	02
Rodné číslo		<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	03
Datum přihlášení k pobytu	den, měsíc, rok	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> 2 0 0	04
Pohlaví	1-mužské 2-ženské		05
Stav	1-svobodný(á) 2-ženatý, vdaná 3-rozvedený(á) 4-ovdovělý(á)		06
Státní obč.	(uveďte slovy) _____ (kóduje ČSÚ)	<input type="text"/> <input type="text"/>	07
Nejvyšší vzdělání	1-základní 2-střední bez maturity 3-střední s maturitou 4-vysokoškolské		08
Důvod stěhování	(uveďte jeden hlavní důvod)		09
	1-změna pracoviště 2-přiblížení k pracovišti 3-učení, studium		
	4-zdravotní důvody 5-sňatek 6-rozvod 7-bytové důvody		
	8-následování rodinného příslušníka 9-jiný důvod		
Předchozí trvale bydliště	okres _____		
	obec _____		
	ulice, č.p. _____		
Stát	(u přistěhovalých z ciziny)		
	(kóduje ČSÚ)	C Z <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	10-11
		<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	12
Předchozí trvale bydliště	okres _____		
	obec _____		
	ulice, č.p. _____		
Stát	(u přistěhovalých z ciziny)		
	(kóduje ČSÚ)	C Z <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	13-14
		<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	15
Vyplňte čísla všechny rubriky s výjimkou těch, které vyplňuje ČSÚ. Vytečkované řádky vyplňte čitelně slovy. Další pokyny pro vyplnění jsou uvedeny na zadní straně hlášení.			

Zdroj: KASTNER 2014

Příloha 2: Střední stav obyvatelstva krajů České republiky, 1993 - 2010

Kraj	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
PHA	1 217 027	1 217 897	1 216 568	1 212 655	1 207 299	1 202 552	1 196 948
STČ	1 109 135	1 108 693	1 107 529	1 106 013	1 105 469	1 107 200	1 109 805
JHČ	625 813	626 680	627 180	626 618	626 587	626 592	626 244
PL	556 772	556 927	556 072	554 904	553 892	552 859	552 089
KV	304 315	305 031	305 094	305 088	304 825	304 950	304 743
UL	825 392	825 290	825 628	825 188	825 674	86 504	826 771
LB	428 150	428 882	428 920	429 076	429 020	429 090	429 071
HK	554 485	554 517	554 163	553 697	553 246	552 761	552 139
PA	510 397	510 875	510 677	509 893	509 681	509 494	508 964
VYS	522 385	523 044	523 201	522 969	522 677	522 486	521 908
JHM	1 140 759	1 141 910	1 141 888	1 140 427	1 139 068	1 138 464	1 137 589
OL	640 813	641 650	641 957	645 419	644 529	643 388	642 476
ZL	600 276	600 985	601 215	600 303	599 810	599 041	598 450
MS	1 294 018	1 295 110	1 294 580	1 288 459	1 286 612	1 285 166	1 282 554
ČR	10 329 737	10 337 491	10 334 672	10 320 709	10 308 389	9 560 547	10 289 751

...pokračování

Kraj	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
PHA	1 189 981	1 183 900	1 164 682	1 161 851	1 165 617	1 176 116	1 183 576
STČ	1 113 149	1 124 303	1 125 735	1 131 404	1 137 748	1 150 128	1 166 537
JHČ	625 991	625 401	624 778	624 958	625 421	626 766	628 831
PL	551 650	550 481	549 369	549 307	549 216	550 371	552 898
KV	304 599	303 888	303 761	304 078	303 722	304 587	304 573
UL	826 992	820 241	819 442	819 851	820 619	822 977	823 193
LB	429 113	428 097	427 418	427 096	427 395	428 268	429 803
HK	551 297	550 556	548 698	547 720	546 995	547 849	549 122
PA	508 542	507 981	506 849	506 389	505 193	505 553	506 808
VYS	521 019	511 888	510 920	510 544	510 227	510 000	511 114
JHM	1 136 689	1 134 027	1 129 798	1 128 697	1 129 446	1 130 282	1 130 990
OL	641 554	639 176	637 401	636 227	635 449	638 981	639 423
ZL	598 057	594 868	593 458	592 300	591 287	590 447	589 869
MS	1 279 951	1 268 603	1 264 347	1 261 229	1 258 588	1 251 767	1 249 909
ČR	10 278 584	10 243 410	10 206 656	10 201 651	10 206 923	10 234 092	10 266 646

...pokračování

Kraj	2007	2008	2009	2010
PHA	1 196 454	1 225 281	1 242 956	1 251 726
STČ	1 187 032	1 216 772	1 239 673	1 257 794
JHČ	631 387	634 614	637 015	637 910
PL	557 313	566 080	571 199	572 023
KV	305 620	308 577	307 962	307 619
UL	825 523	834 283	836 128	835 796
LB	432 109	435 790	438 238	439 483
HK	550 523	553 513	554 511	554 296
PA	508 921	513 703	515 868	516 776
VYS	512 555	514 387	515 329	514 800
JHM	1 135 421	1 143 615	1 150 009	1 152 765
OL	640 508	641 822	641 945	641 661
ZL	590 000	591 087	591 303	590 459
MS	1 249 323	1 250 168	1 249 356	1 244 739
ČR	10 322 689	10 429 692	10 491 492	10 517 847

Zdroj: ČSÚ 2013i, vlastní zpracování

Poznámka: PHA – hl. m. Praha, STČ – Středočeský, JHČ – Jihočeský,

PL – Plzeňský, KV – Karlovarský, UL – Ústecký, LB – Liberecký,

HK – Královéhradecký, PA – Pardubický, VYS – Vysočina, JHM – Jihomoravský,

OL – Olomoucký, ZL – Zlínský, MS – Moravskoslezský.

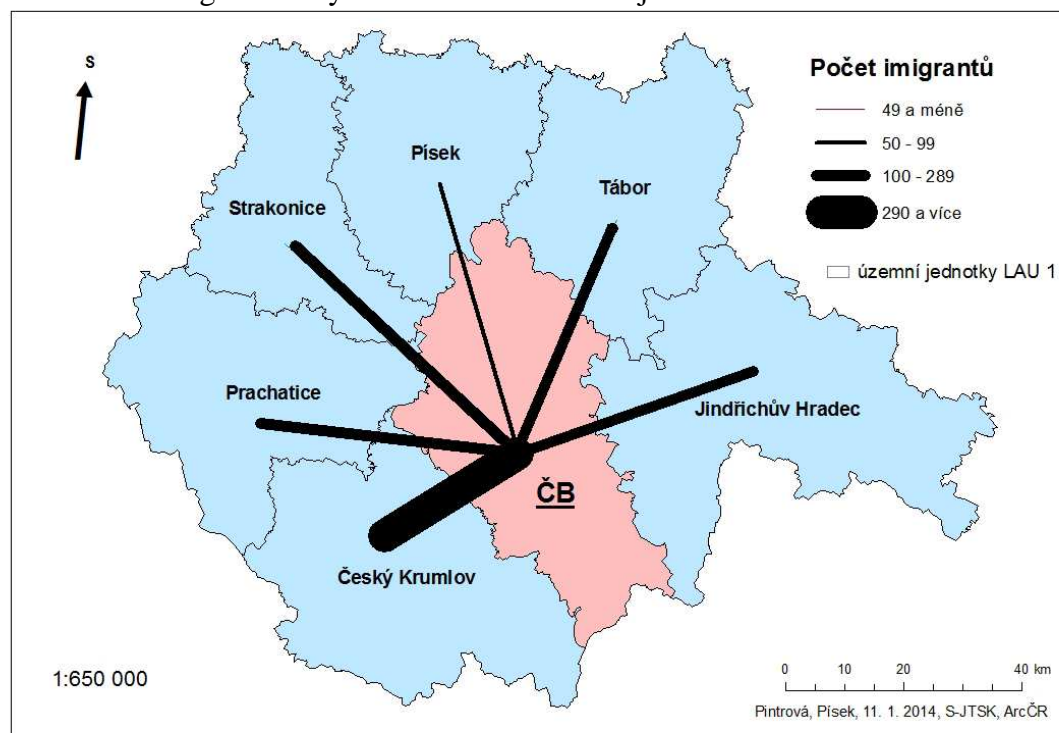
Příloha 3: Pohyb obyvatelstva v Jihočeském kraji, 1991 - 2012

Rok	Změna v počtu obyvatel			Změna v počtu obyvatel na 1000 obyvatel		
	celkový přírůstek/úbytek obyv.	přirozený	migrační	celková	přirozená	stěhováním
1991	1 500	710	790	2,4	1,1	1,3
1992	986	324	662	1,6	0,5	1,1
1993	1 294	556	738	2,1	0,9	1,2
1994	732	-59	791	1,2	-0,1	1,3
1995	-256	-1 031	775	-0,4	-1,6	1,2
1996	-334	-1 011	677	-0,5	-1,6	1,1
1997	37	-967	1 004	0,1	-1,5	1,6
1998	64	-814	878	0,1	-1,3	1,4
1999	-522	-934	412	-0,8	-1,5	0,7
2000	-238	-720	482	-0,4	-1,2	0,8
2001	-725	-819	94	-1,2	-1,3	0,2
2002	529	-495	1 024	0,8	-0,8	1,6
2003	444	-785	1 229	0,7	-1,3	2,0
2004	171	-499	670	0,3	-0,8	1,1
2005	2 054	-262	2 316	3,3	-0,4	3,7
2006	2 240	202	2 038	3,6	0,3	3,2
2007	3 258	676	2 582	5,2	1,1	4,1
2008	3 064	808	2 256	4,8	1,3	3,6
2009	1 315	560	755	2,1	0,9	1,2
2010	1 063	517	546	1,7	0,8	0,9
2011	367	5	362	1,0	0,0	1,0
2012	473	151	322	0,7	0,2	0,5

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování

Poznámka: migrační saldo = vnější + zahraniční migrace

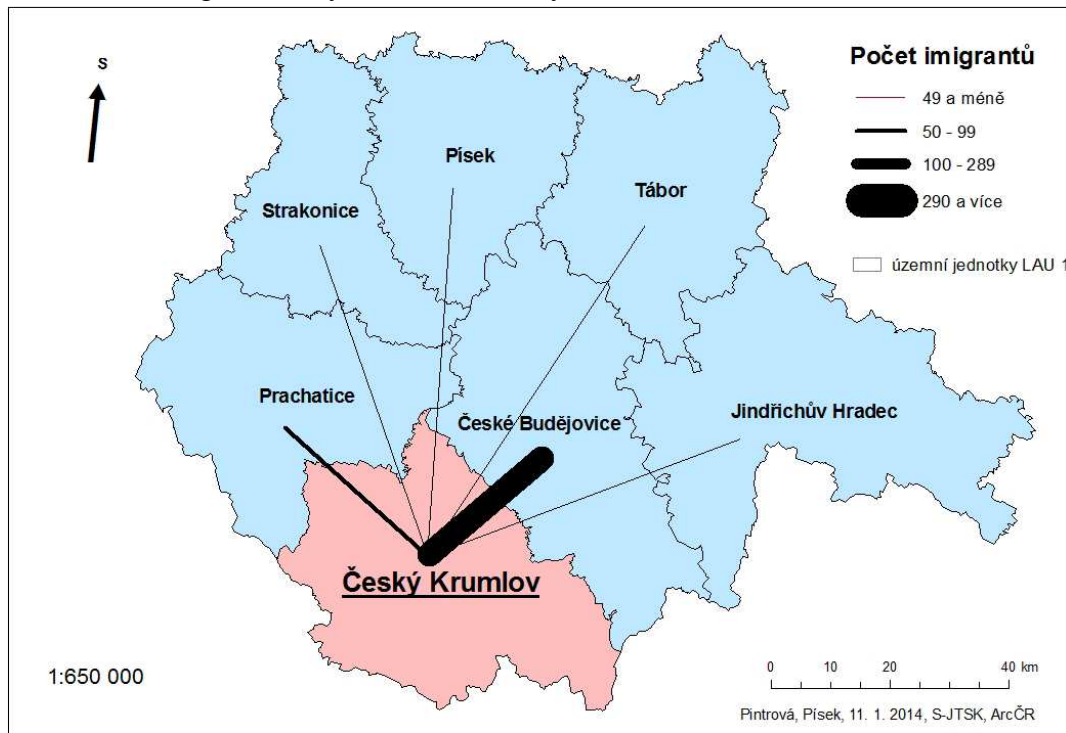
Příloha 4: Imigrační toky do okresu České Budějovice v roce 2010

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování v programu Arc GIS

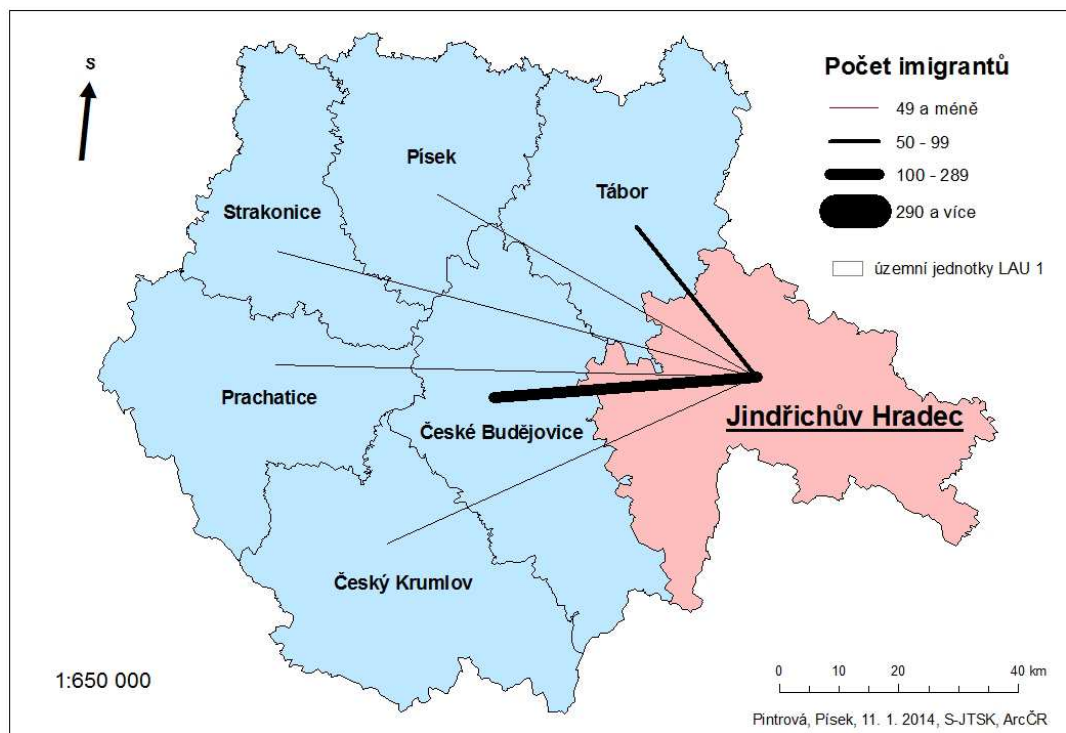
Poznámka: ČB – České Budějovice

Příloha 5: Imigrační toky do okresu Český Krumlov v roce 2010

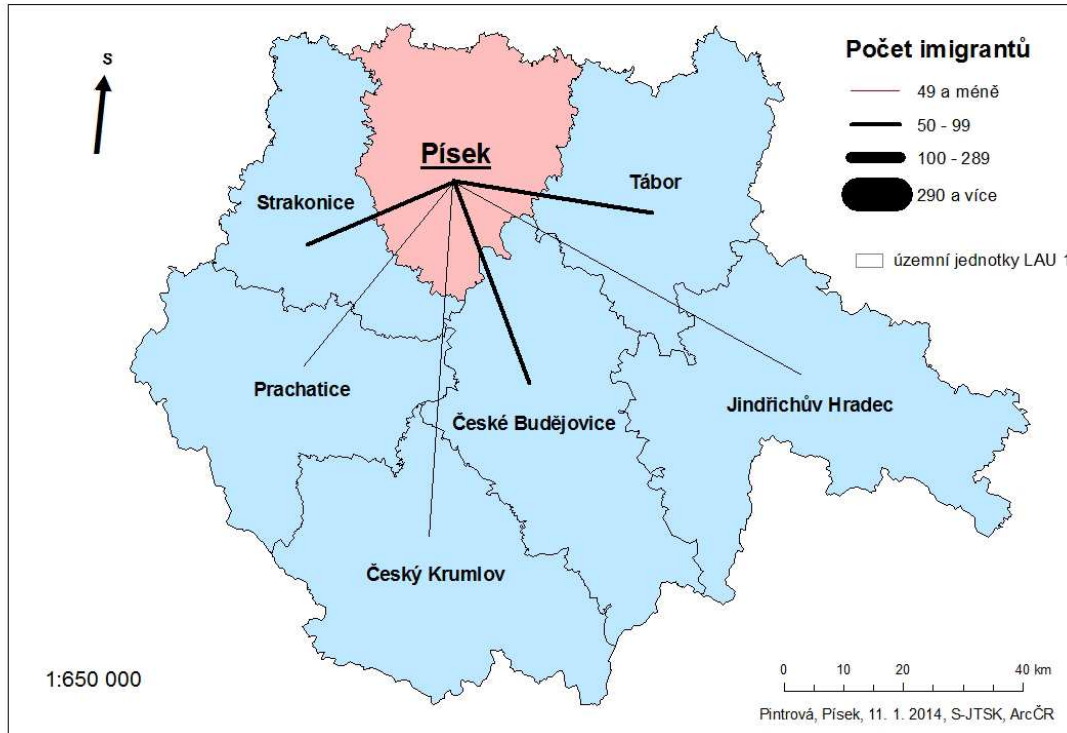
Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování v programu Arc GIS

Příloha 6: Imigrační toky do okresu Jindřichův Hradec v roce 2010

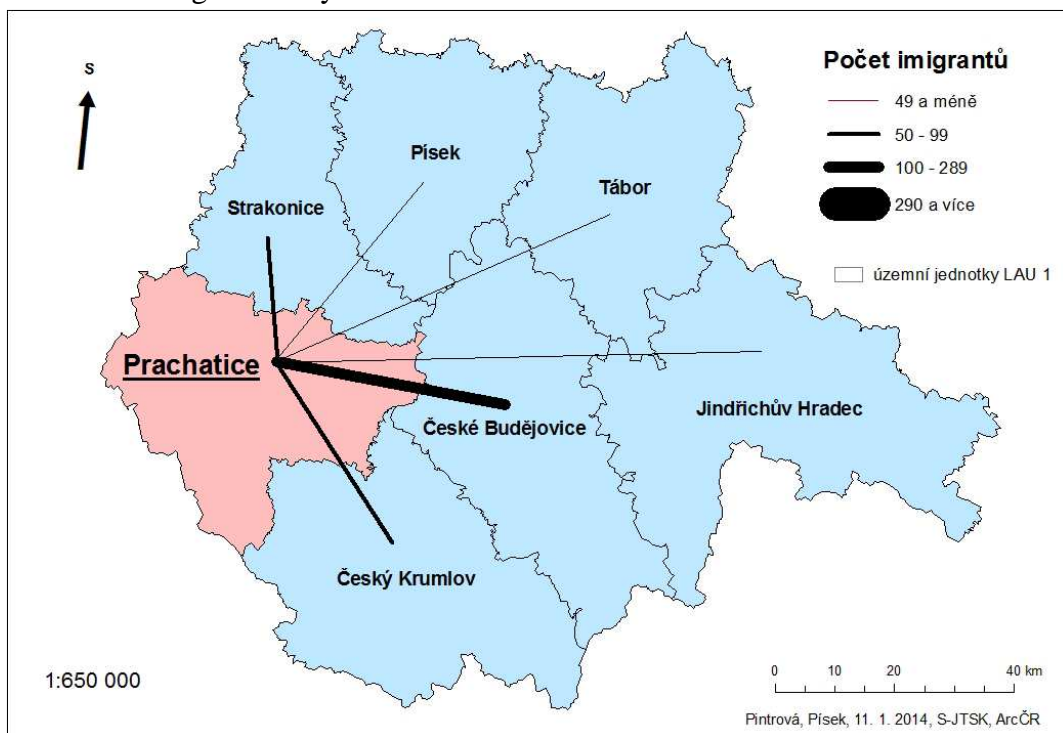
Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování v programu Arc GIS

Příloha 7: Imigrační toky do okresu Písek v roce 2010

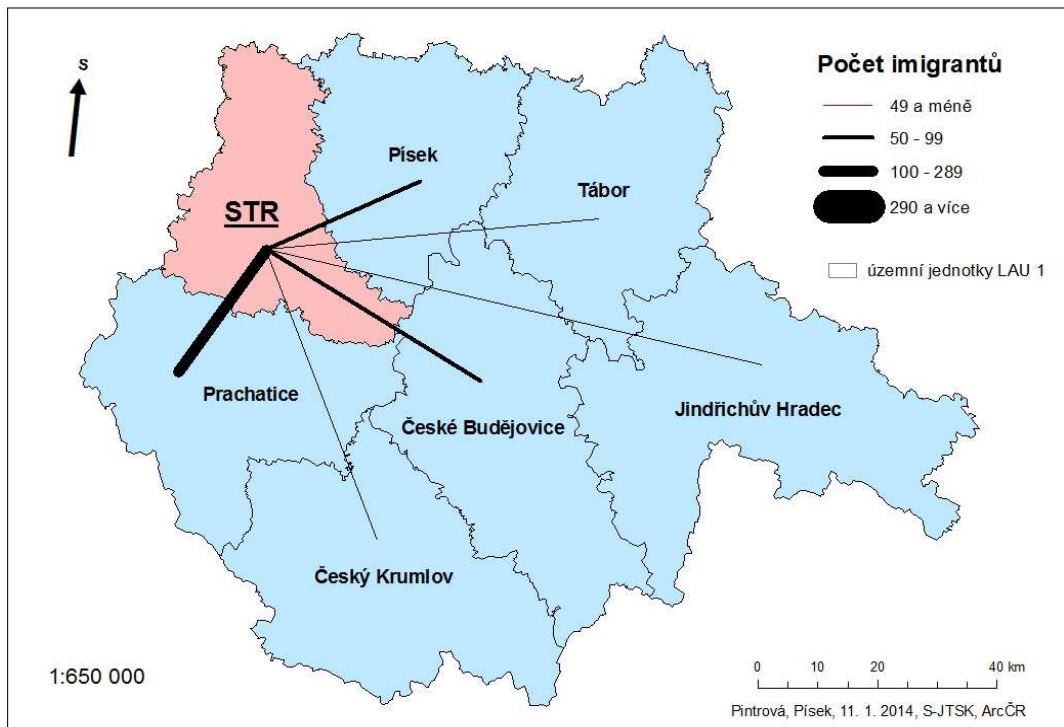
Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování v programu Arc GIS

Příloha 8: Imigrační toky do okresu Prachatice v roce 2010

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování v programu Arc GIS

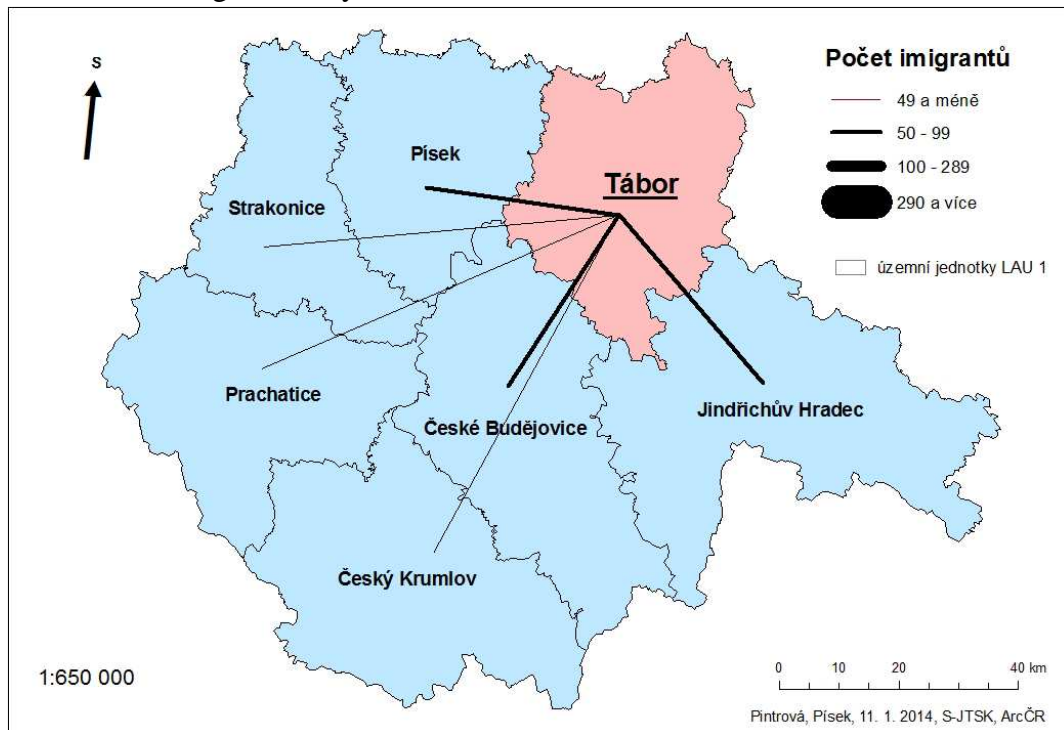
Příloha 9: Imigrační toky do okresu Strakonice v roce 2010

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování v programu Arc GIS

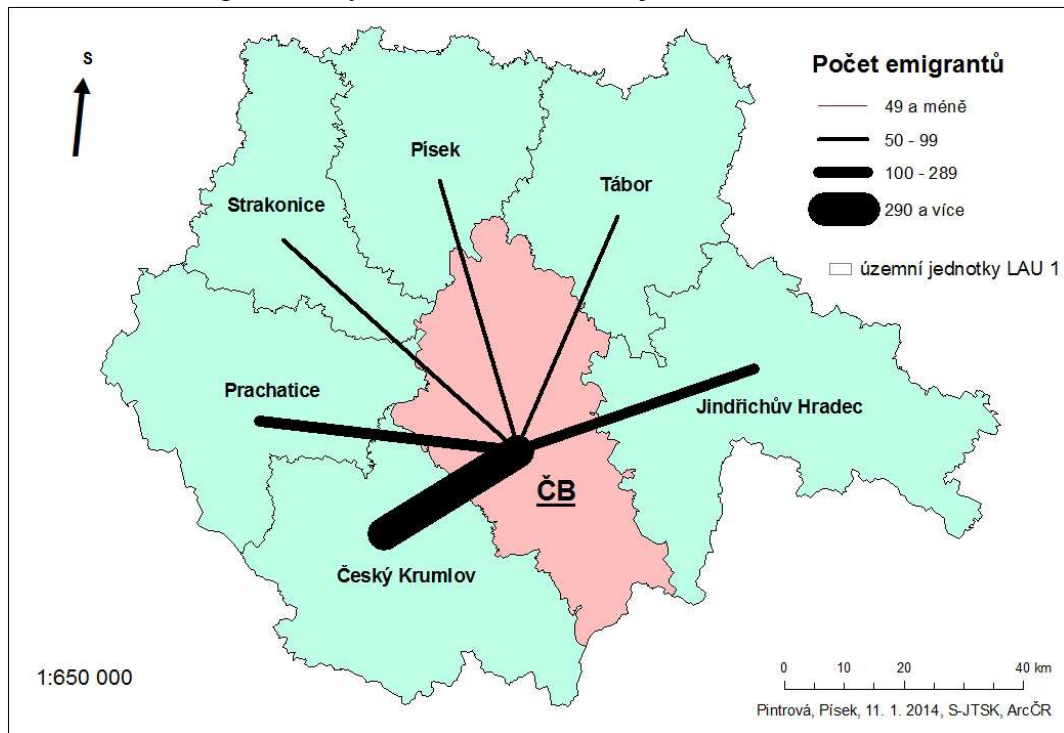
Poznámka: STR – Strakonice

Příloha 10: Imigrační toky do okresu Tábor v roce 2010

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování v programu Arc GIS

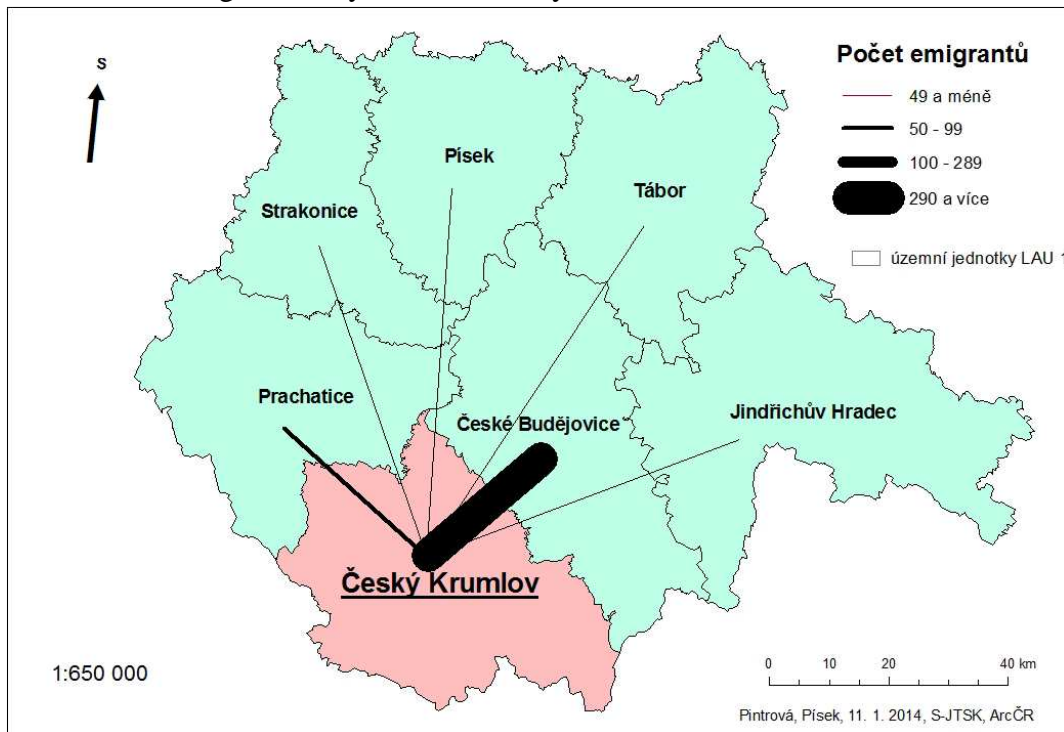
Příloha 11: Emigrační toky z okresu České Budějovice v roce 2010

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování v programu Arc GIS

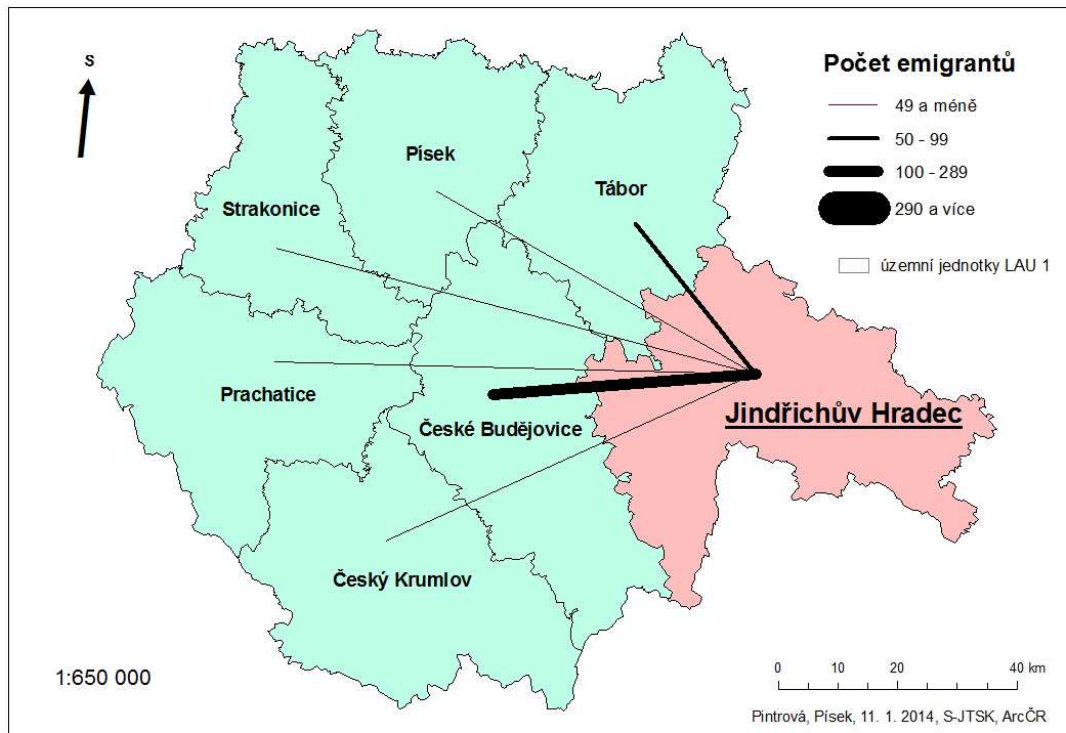
Poznámka: ČB – České Budějovice

Příloha 12: Emigrační toky z okresu Český Krumlov v roce 2010

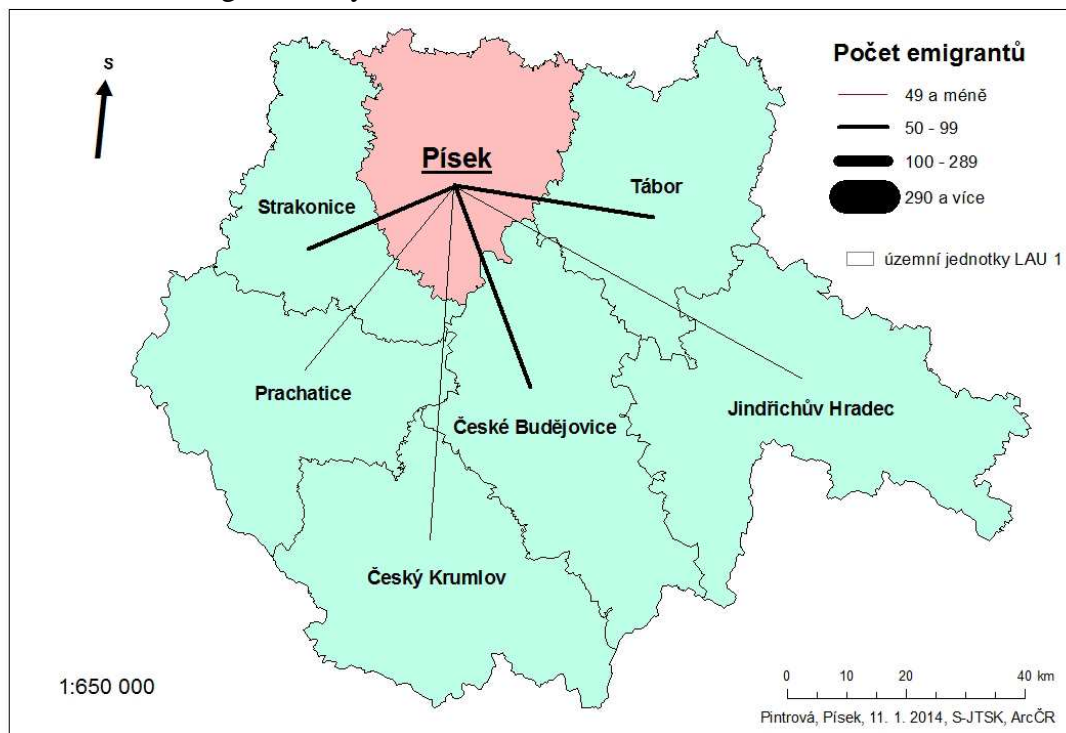
Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování v programu Arc GIS

Příloha 13: Emigrační toky z okresu Jindřichův Hradec v roce 2010

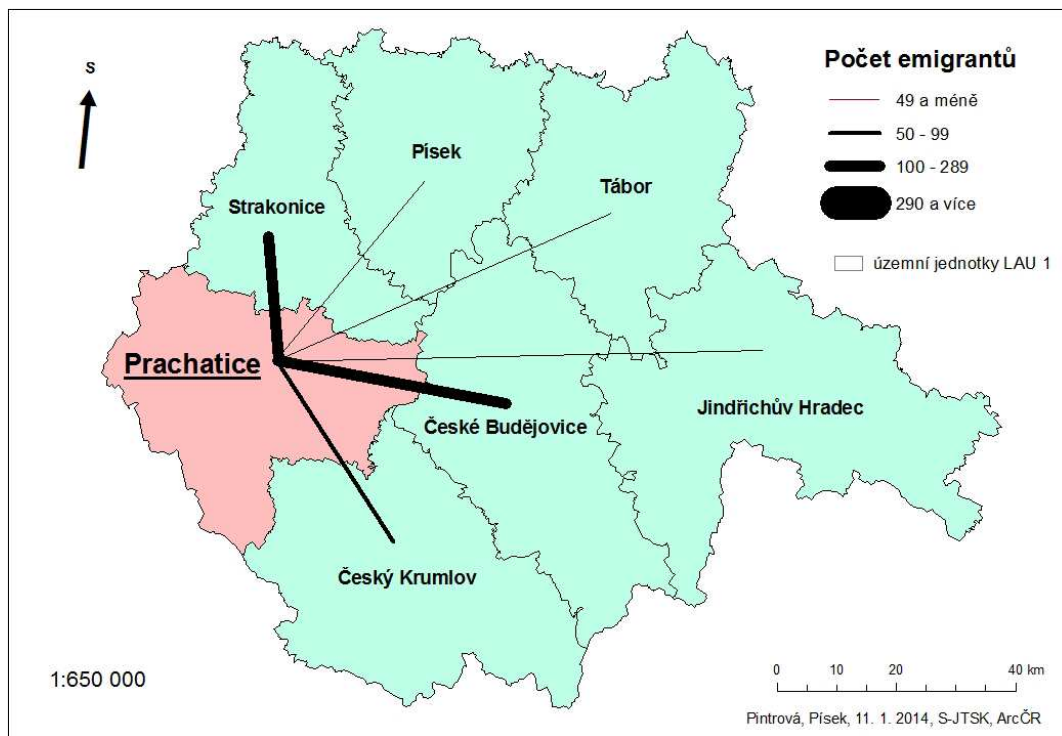
Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování v programu Arc GIS

Příloha 14: Emigrační toky z okresu Písek v roce 2010

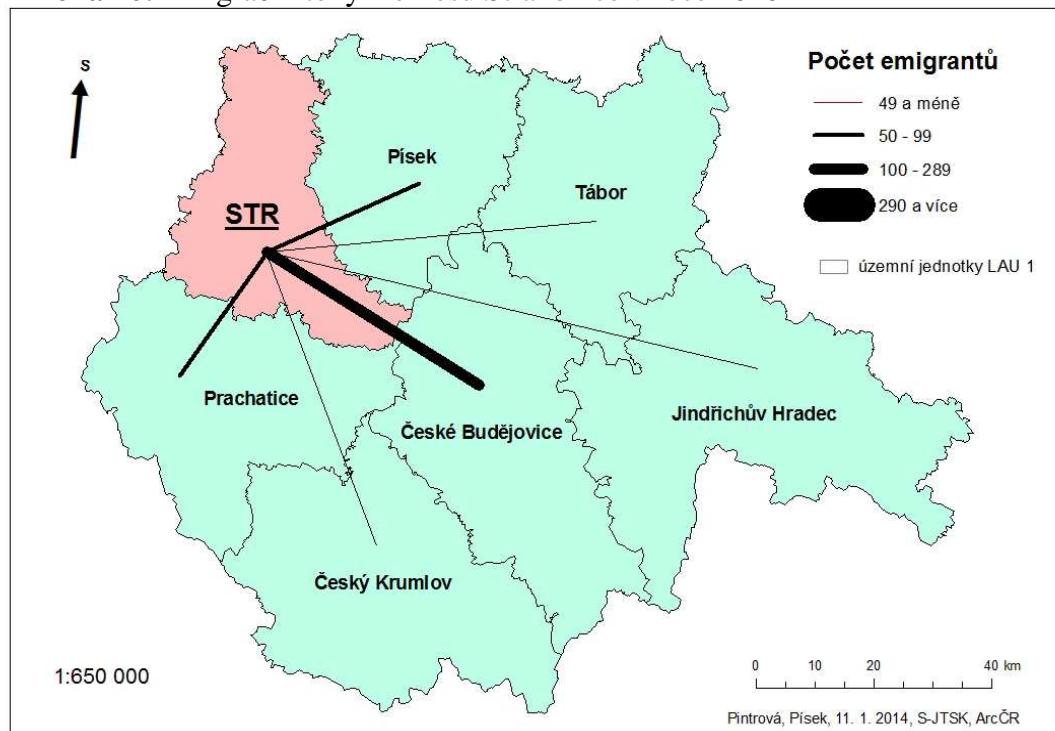
Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování v programu Arc GIS

Příloha 15: Emigrační toky z okresu Prachatice v roce 2010

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování v programu Arc GIS

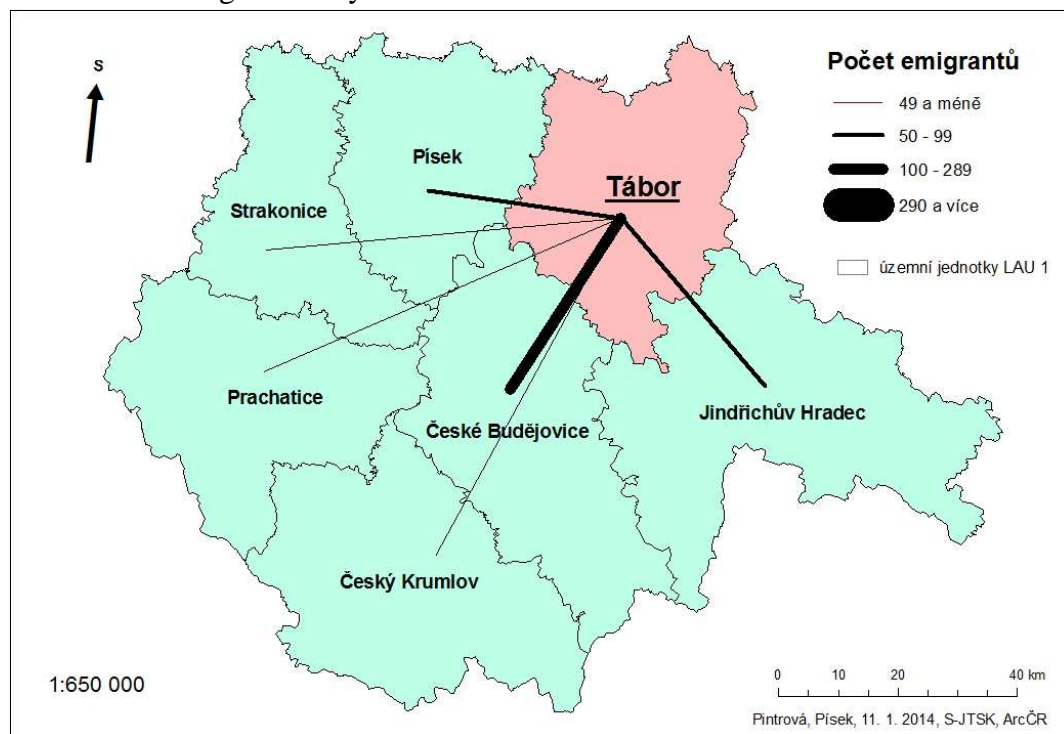
Příloha 16: Emigrační toky z okresu Strakonice v roce 2010

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování v programu Arc GIS

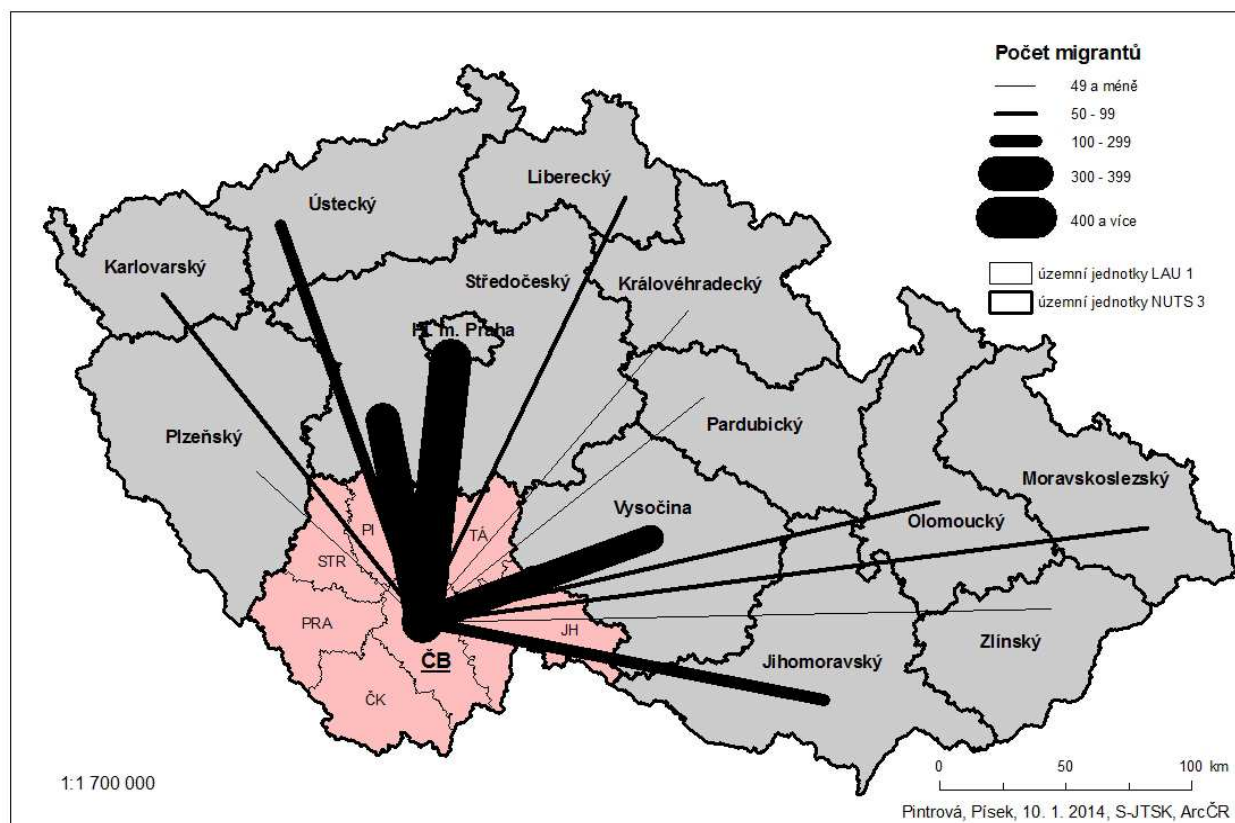
Poznámka: STR - Strakonice

Příloha 17: Emigrační toky z okresu Tábor v roce 2010

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování v programu Arc GIS

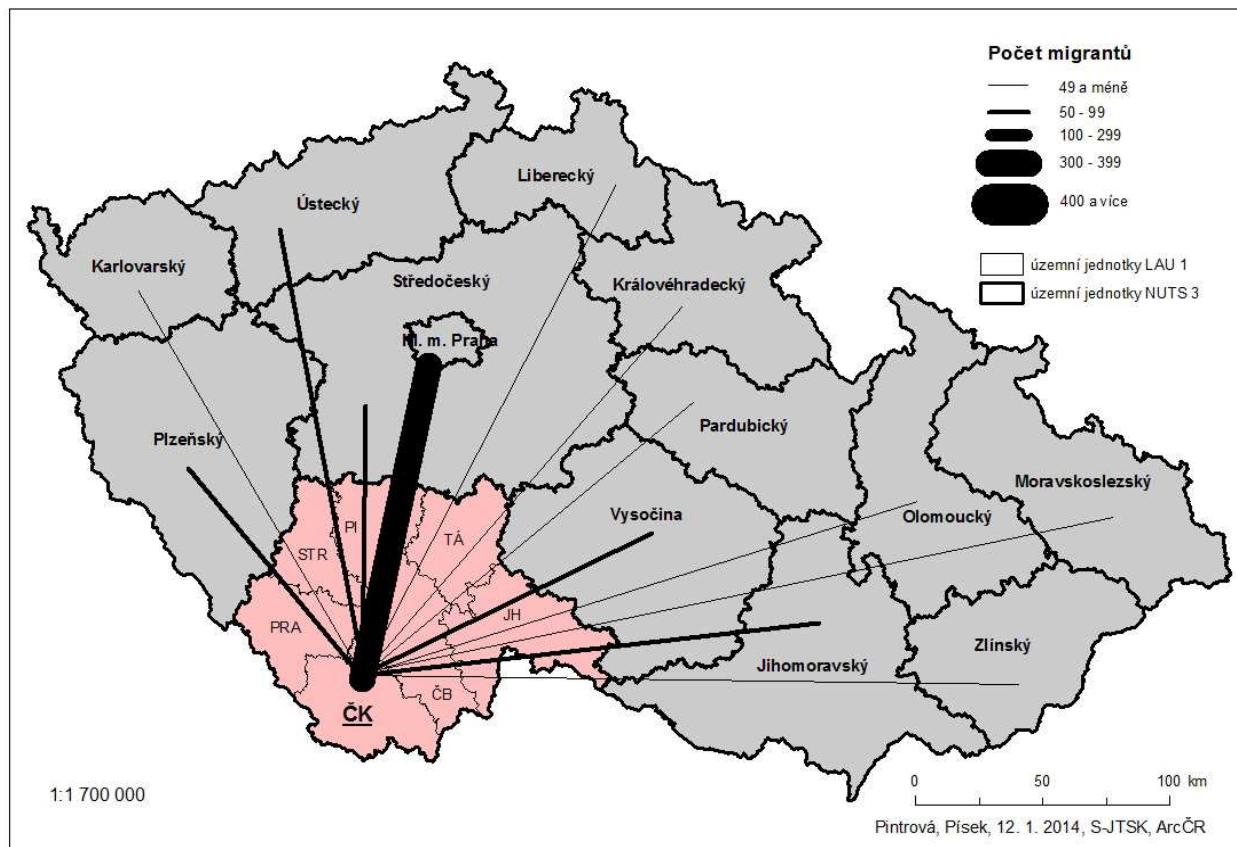
Příloha 18: Migrační objem okresu České Budějovice ve vztahu s kraji ČR v roce 2010

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování v programu Arc GIS

Poznámka: ČB – České Budějovice, ČK – Český Krumlov, JH – Jindřichův Hradec, PI – Písek, PRA – Prachatice, STR – Strakonice, TÁ – Tábor; NUTS 3 = územní jednotky krajů, LAU 1 = územní jednotky okresů

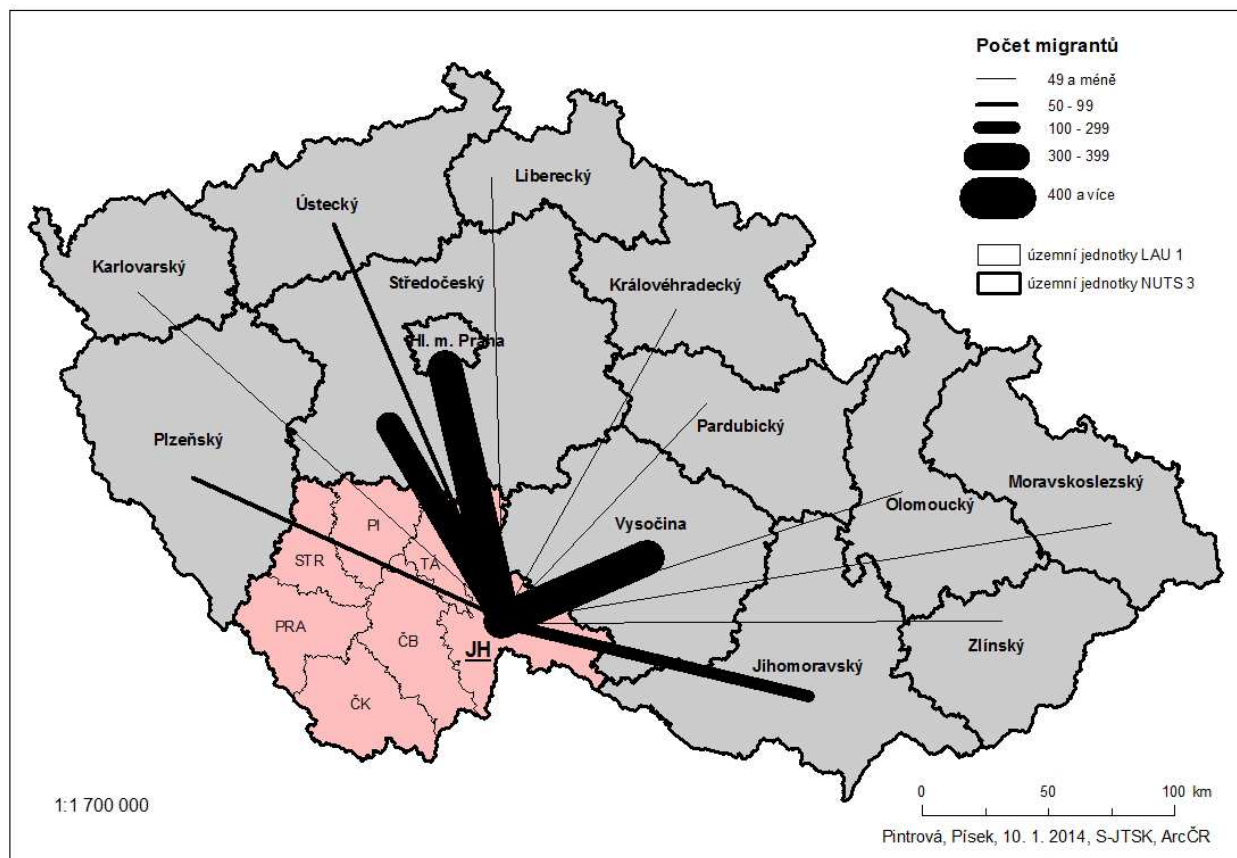
Příloha 19: Migrační objem okresu Český Krumlov ve vztahu s kraji ČR v roce 2010

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování v programu Arc GIS

Poznámka: ČB – České Budějovice, ČK – Český Krumlov, JH – Jindřichův Hradec, PI – Písek, PRA – Prachatice, STR – Strakonice, TÁ – Tábor; NUTS 3 = územní jednotky krajů, LAU 1 = územní jednotky okresů

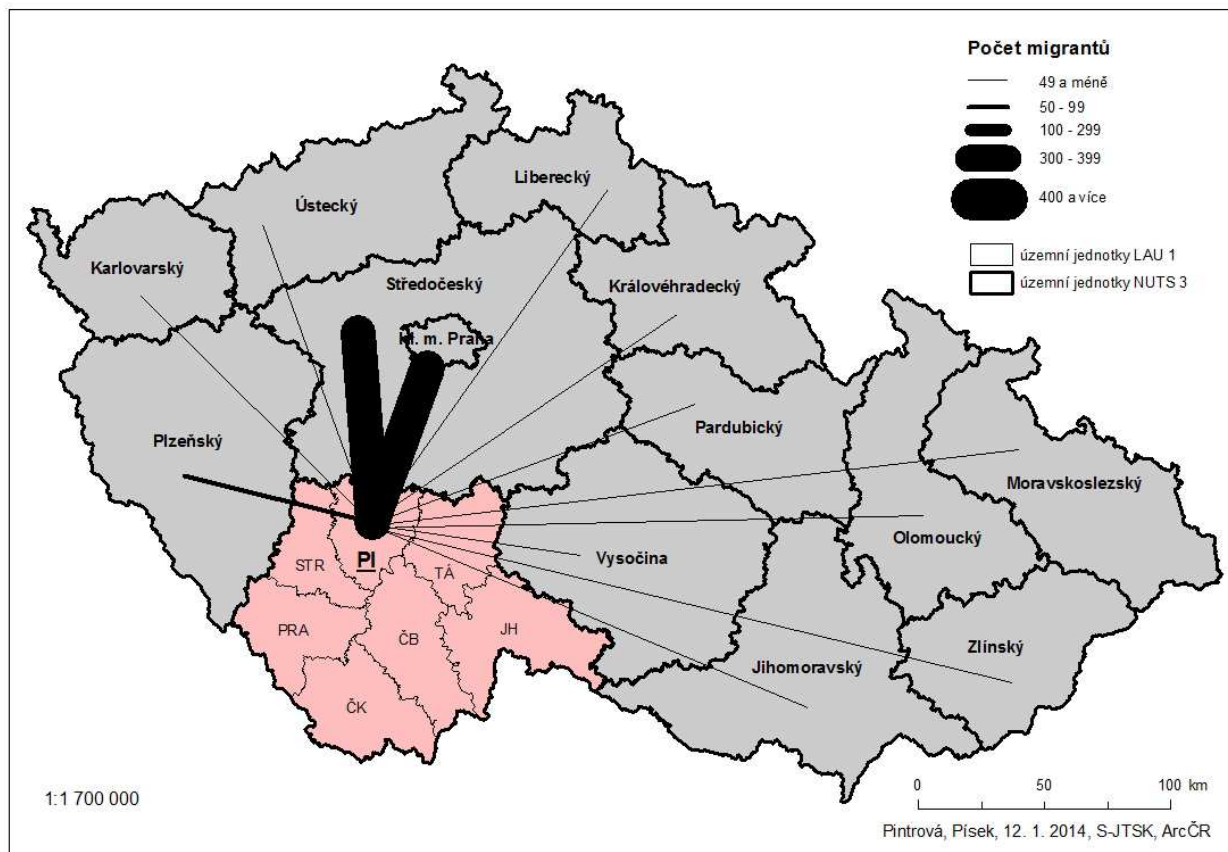
Příloha 20: Migrační objem okresu Jindřichův Hradec ve vztahu s kraji ČR v roce 2010

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování v programu Arc GIS

Poznámka: ČB – České Budějovice, ČK – Český Krumlov, JH – Jindřichův Hradec, PI – Písek, PRA – Prachatice, STR – Strakonice, TÁ – Tábor; NUTS 3 = územní jednotky krajů, LAU 1 = územní jednotky okresů

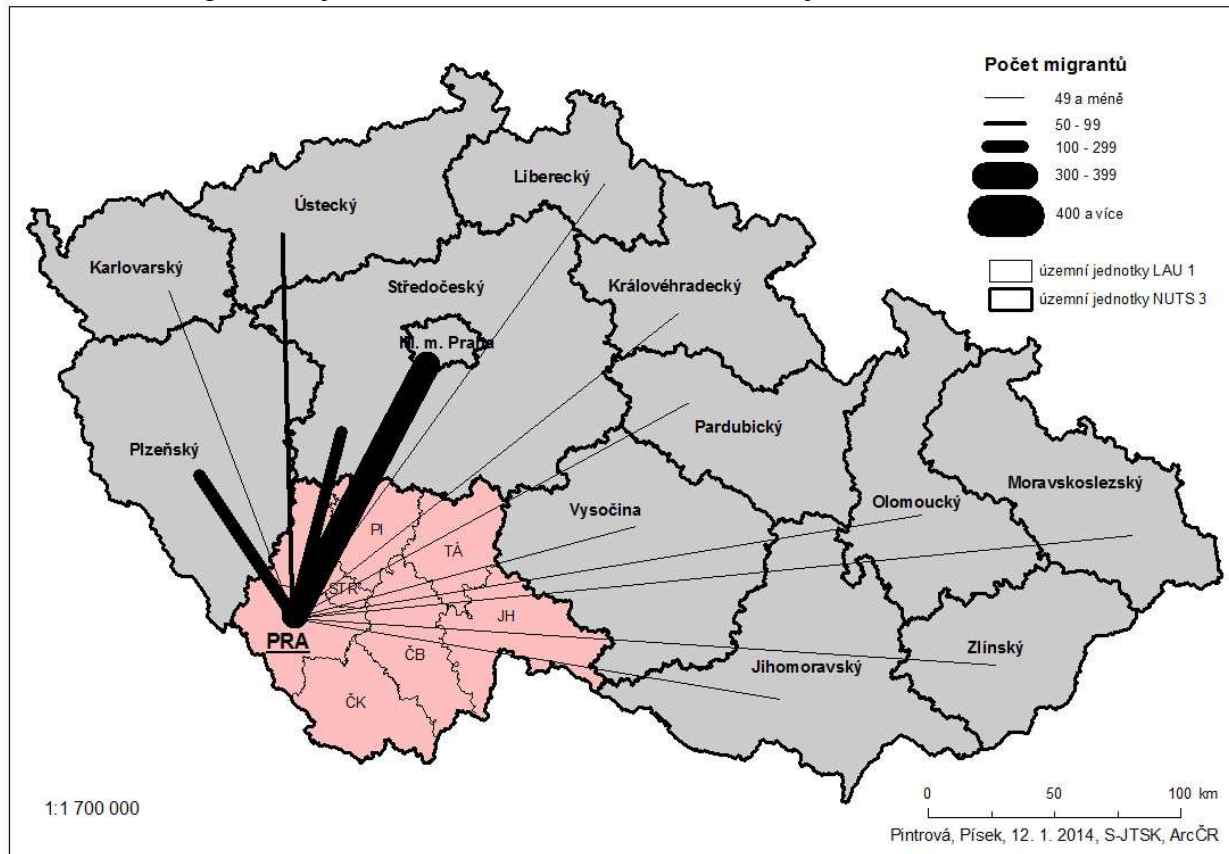
Příloha 21: Migrační objem v okrese Písek ve vztahu s kraji ČR v roce 2010

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování v programu Arc GIS

Poznámka: ČB – České Budějovice, ČK – Český Krumlov, JH – Jindřichův Hradec, PI – Písek, PRA – Prachatice, STR – Strakonice, TÁ – Tábor; NUTS 3 = územní jednotky krajů, LAU 1 = územní jednotky okresů

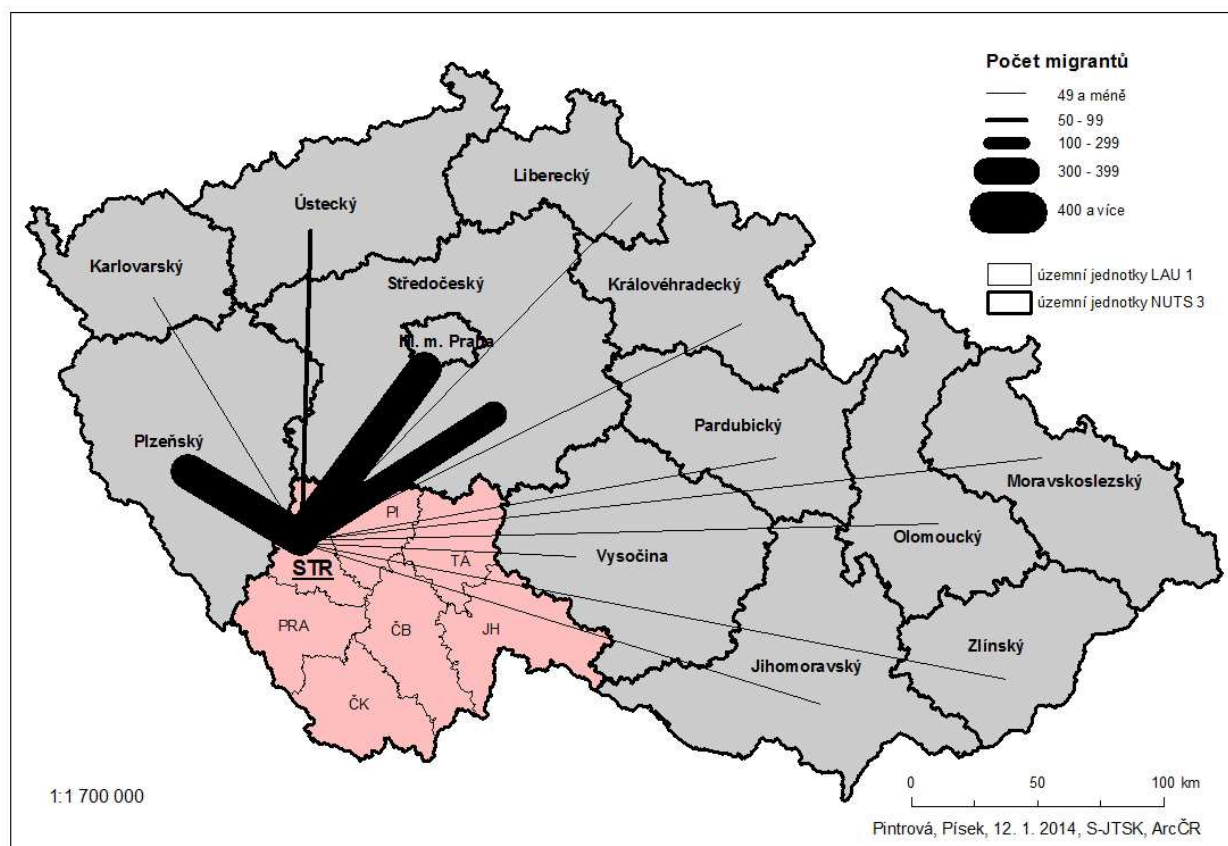
Příloha 22: Migrační objem okresu Prachatice ve vztahu s kraji ČR v roce 2010

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování v programu Arc GIS

Poznámka: ČB – České Budějovice, ČK – Český Krumlov, JH – Jindřichův Hradec, PI – Písek, PRA – Prachatice, STR – Strakonice, TÁ – Tábor; NUTS 3 = územní jednotky krajů, LAU 1 = územní jednotky okresů

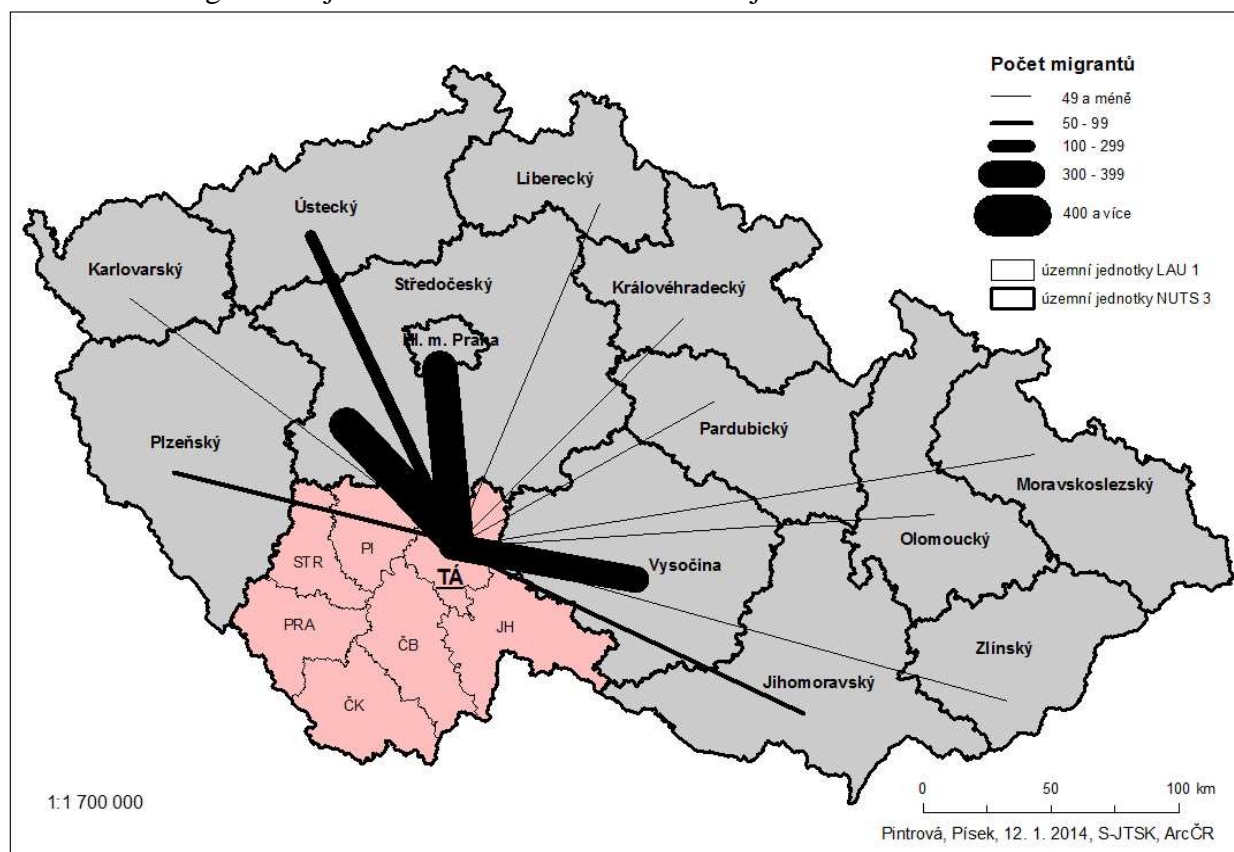
Příloha 23: Migrační objem okresu Strakonice ve vztahu s kraji ČR v roce 2010

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování v programu Arc GIS

Poznámka: ČB – České Budějovice, ČK – Český Krumlov, JH – Jindřichův Hradec, PI – Písek, PRA – Prachatice, STR – Strakonice, TÁ – Tábor; NUTS 3 = územní jednotky krajů, LAU 1 = územní jednotky okresů

Příloha 24: Migrační objem okresu Tábor ve vztahu s kraji ČR v roce 2010

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování v programu Arc GIS

Poznámka: ČB – České Budějovice, ČK – Český Krumlov, JH – Jindřichův Hradec, PI – Písek, PRA – Prachatice, STR – Strakonice, TÁ – Tábor; NUTS 3 = územní jednotky krajů, LAU 1 = územní jednotky okresů

Příloha 25: Migrační saldo okresů Jihočeského kraje ve vztahu s kraji ČR v roce 2010

Kraj	Okres							JČ kraj celkem
	ČB	ČK	JH	PI	PRA	STR	TÁ	
Hl. m. Praha	-77	-33	-26	23	-59	17	2	-153
Středočeský	46	11	13	-27	-24	-16	-47	-44
Plzeňský	54	2	13	17	-5	-5	-19	57
Karlovarský	23	0	9	18	9	7	10	76
Ústecký	33	-3	-4	15	-12	38	32	99
Liberecký	9	4	5	-4	5	10	0	29
Královéhradecký	14	-5	-6	4	7	-2	5	17
Pardubický	10	5	3	0	-1	9	0	26
Vysočina	66	16	9	0	1	6	45	143
Jihomoravský	8	-4	-8	25	-5	-1	9	24
Olomoucký	16	-13	6	0	-3	8	-6	8
Zlínský	15	1	10	7	6	-3	-4	32
Moravskoslezský	32	15	9	15	17	9	22	119
JČ kraj	249	-4	33	93	-64	77	49	433

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování a výpočty

Poznámka: údaje jsou vyjádřeny v absolutních počtech migrantů

Příloha 26: Počty vystěhovalých z Jihočeského kraje do států světa v roce 2010

Cílová země	Emigranti
Německo	234
Slovensko	233
Rakousko	155
Polsko	10
Nizozemsko	10
Itálie	9
Rumunsko	8
Bulharsko	7
Francie	6
Řecko	4
Ukrajina	3
Ostatní	3
Čína	3
Velká Británie	3
Španělsko	3
Švýcarsko	2
Vietnam	1
Kanada	1
Irsko	1
Litva	1
Malta	1
Norsko	1

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování

Příloha 27: Imigrační vazby Jihočeského kraje se státy světa v roce 2010

Výchozí země	Imigranti
Slovensko	184
Ukrajina	126
Rakousko	117
Vietnam	63
Německo	44
Bulharsko	36
Rusko	36
USA	25
Rumunsko	18
Bělorusko	13
Srbsko	13
Thajsko	12
Ostatní	11
Polsko	10
Čína	10
Singapur	10
Kazachstán	9
Mongolsko	9
Itálie	8
Moldavská rep.	8
Turecko	8
Makedonie	7
Mexiko	7
Nizozemsko	6
Maďarsko	6
Malajsie	6
Francie	5
Kanada	5

...pokračování

Výchozí země	Imigranti
Austrálie	5
Chorvatsko	5
Velká Británie	4
Filipínská rep.	4
Japonsko	4
Švýcarsko	3
Argentina	3
Egypt	3
Indie	3
Španělsko	2
Kubánská rep.	2
Nepál	2
Pákistán	2
Sýrie	2
Řecko	1
Irsko	1
Alžírsko	1
Brazílie	1
Estonsko	1
Gruzie	1
Guyanská rep.	1
Írán	1
Izrael	1
Kolumbie	1
Korejská rep.	1
Mauritánie	1
Salvador	1
Slovinsko	1

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování

Příloha 28: Zastoupení věkové složky na vnitřní migraci v okresech Jihočeského kraje v roce 2010

Okres	Věkové skupiny				Celkem
	0 - 17	18 - 34	35 - 64	65 a více	
ČB	994	1 514	1 198	211	3 917
ČK	404	488	407	59	1 358
JH	379	521	432	84	1 416
PI	252	358	325	71	1 006
PRA	276	377	329	50	1 032
STR	278	438	335	46	1 097
TÁ	434	665	470	79	1 648
JČ kraj	3 017	4 361	3 496	600	11 474

Zdroj: data Krajské správy ČSÚ v ČB poskytnutá KGE JČU, vlastní zpracování a výpočty

Poznámka: ČB – České Budějovice, ČK – Český Krumlov, JH – Jindřichův Hradec, PI – Písek, PRA – Prachatice, STR – Strakonice, TÁ – Tábor